

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΧΟΛΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ»

(Master in Innovative Systems of Sustainable Agricultural Production)

Ειδίκευση: Αγροτική Επιχειρηματικότητα

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ
ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΦΕΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΟΦΙΑ ΧΡΗΣΤΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: Θεόδωρος Μαρούδας

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2019

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών μου στο Μεταπτυχιακό πρόγραμμα του Διεθνές Πανεπιστημίου Ελλάδος, «Καινοτόμα Συστήματα Αειφόρου Αγροτικής Παραγωγής» στην κατεύθυνση Αγροτική Επιχειρηματικότητα κατά την χρονική περίοδο Σεπτέμβριο 2017 με Μάρτιο 2019.

Για την εκπόνηση και το σχεδιασμό της παρούσας εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον καθηγητή κ. Θεόδωρο Μαρούδα για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε και την υπομονή του κατά τη διάρκεια της συγγραφής. Η βοήθεια, οι υποδείξεις και η καθοδήγησή του ήταν πολύτιμη.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Υπεύθυνο μάρκετινγκ Κο Δ. Ζαμπάνη, της Οινοποιητικής μονάδας Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη, στην Αδριανή Δράμας, που δέχτηκε να με συναντήσει και να μου δώσει αρκετές πληροφορίες, χωρίς τη συνεργασία του οποίου θα ήταν αδύνατη η συλλογή των απαραίτητων δεδομένων για την εκπόνηση της διατριβής.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω και την οικογένεια μου για την αμέριστη βοήθεια και συμπαράσταση τους.

Σοφία Χρήστου
Θεσσαλονίκη, 2019

«Το κρασί είναι εμφιαλωμένη ποίηση»

Ρόμπερτ Λούις Στίβενσον, 1850-1894,
Σκωτσέζος συγγραφέας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	I
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	I
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΕΥΕΩΝ – ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ	II
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	III
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	IV
SUMMARY	V
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Ο σκοπός της έρευνας.....	1
1.2 Μεθοδολογία της διατριβής	2
1.3 Η διάρθρωση της διατριβής	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο	4
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	4
2.1 Κρίση και Οίνος	4
2.2 Η παγκόσμια αγορά και παραγωγή οίνου	8
2.2.1 Παγκόσμια επιφάνεια αμπελώνων	11
2.2.2 Παγκόσμια κατανάλωση οίνου	14
2.2.3 Το Διεθνές εμπόριο οίνου	16
2.3 Το ελληνικό κρασί	18
2.3.1 Οι σημαντικότεροι σταθμοί της σύγχρονης ελληνικής οινοποιίας.....	18
2.3.2 Οι αμπελώνες της Ελλάδας.....	20
2.3.3 Οι χρησιμοποιούμενες ποικιλίες σταφυλιών	23
2.3.4 Η παραγωγή οίνου στην Ελλάδα	24
2.3.5 Κατηγορίες ελληνικών κρασιών και τύποι ελληνικών κρασιών.....	27
2.3.6 Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ζήτηση των ελληνικών κρασιών	29
2.3.7 Το ελληνικό κρασί στις διεθνείς αγορές. Εισαγωγές – Εξαγωγές οίνου.	31
2.3.8 Προοπτικές εξέλιξης του οινοποιητικού κλάδου στην Ελλάδα	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο	42
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ»	42
3.1 Σύντομο Ιστορικό της επιχείρησης	42
3.2 Παρουσίαση της επιχείρησης.....	43
3.3 Ποιοτική έρευνα.....	45
3.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	50
3.5 Δείκτες Ρευστότητας (liquidity ratios).....	52
3.5.1 Αριθμοδείκτης Γενικής ή Έμμεσης Ρευστότητας (Current Ratio)	52
3.6 Δείκτες Δραστηριότητας ή Κυκλοφοριακής Ταχύτητας (Activity Ratios).....	54
3.6.1 Αριθμοδείκτης Συνολικής Κυκλοφοριακής Ταχύτητας.....	55
3.6.2 Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων	56
3.7 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας (Profitability Ratios)	58
3.7.1 Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους (Cross Profit Margin).....	59
3.7.2 Ο Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους.....	61
3.7.3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων κεφαλαίων (return on equity)	63
3.8 Αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας (Financial structure and Viability Ratios).....	64
3.8.1 Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης.....	65
3.8.2 Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο	69
ΣΥΝΟΨΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	69
4.1 Αποτελέσματα.....	69
4.2 Σύνοψη αποτελεσμάτων.....	75
4.3 Συμπεράσματα - Προτάσεις	77
4.4 Περιορισμοί και Προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	79
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	80
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:	85
1. ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ.....	85
2. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ.....	86

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2.1 Παγκόσμια παραγωγή οίνου σε εκατομμύρια εκατόλιτρα (MHL)	10
Πίνακας 2.2 Παγκόσμια επιφάνεια αμπελώνων το 2018.....	12
Πίνακας 2.3 Η κατά κεφαλή κατανάλωση οίνου παγκοσμίως το 2018.....	16
Πίνακας 2.4 Οι Περιφέρειες στις οποίες χορηγήθηκαν τα περισσότερα στρέμματα από το 2016-2018.....	21
Πίνακας 2.5 Οι Περιφέρειες στις οποίες χορηγήθηκαν τα λιγότερα στρέμματα από το 2016-2018	22
Πίνακας 2.6 Οι ποικιλίες σταφυλιών που χρησιμοποιούνται περισσότερο.....	23
Πίνακας 2.7 Παραγωγή οίνου στην Ελλάδα (2008-2018) - Σε 1000HL.....	24
Πίνακας 2.8 Οι 10 κορυφαίες οινοποιητικές επιχειρήσεις σε παραγωγική-εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας μας το 2014	26
Πίνακας 2.9 Οι εξαγωγές οίνου στην Γερμανία σε αξίες και ποσότητες.	33
Πίνακας 2.10 Οι ελληνικές εισαγωγές οίνου 2004-2018 (σε χιλιάδες λίτρα).....	35
Πίνακας 2.11 Εισαγωγές οίνου 2018 από Τρίτες Χώρες.....	35
Πίνακας 2.12 Εισαγωγές οίνου 2018 από χώρες της Ε.Ε.....	36
Πίνακας 3.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας για την οινοποιία «Κτήμα Λαζαρίδη» για τα έτη 2008-2017.....	53
Πίνακας 3.2 Δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	55
Πίνακας 3.3 Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	57
Πίνακας 3.4 Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	60
Πίνακας 3.5 Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους (προ φόρων) της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	62
Πίνακας 3.6 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	63
Πίνακας 3.7 Συνολικής δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	65
Πίνακας 3.8 Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	67
Πίνακας 3.9 Οριζόντια ή Διαχρονική ανάλυση της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» – Συγκρίσεις Ισολογισμών 2008-2017.....	68
Πίνακας 4.1 Χρηματοοικονομικοί δείκτες για την εταιρία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» για τα έτη 2008-2017	71

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

Γράφημα 2.1 Παραγωγή οίνου 2000 - 2018.....	9
Γράφημα 2.2 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή οίνου το 2018	10
Γράφημα 2.3 Η παγκόσμια κατανομή κρασιού το 2018	11
Γράφημα 2.4 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη έκταση αμπελώνων στο κόσμο το 2018	13
Γράφημα 2.5 Εκτάσεις αμπελώνων στον κόσμο	14
Γράφημα 2.6 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη κατανάλωση οίνου το 2018	14
Γράφημα 2.7 Η παγκόσμια κατανάλωση κρασιού 2000 - 2018.....	15
Γράφημα 2.8 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη κατανάλωση οίνου στο κόσμο.....	15
Γράφημα 2.9 Οι κυριότεροι εξαγωγείς οίνου σε όγκο στο κόσμο	17
Γράφημα 2.10 Οι κυριότερες εξαγωγές οίνου σε αξία στο κόσμο	17
Γράφημα 2.11 Οι χώρες με τις περισσότερες εισαγωγές στο κόσμο.....	18

Γράφημα 2.12	Οι αμπελουργικές εκτάσεις της Ελλάδας με οινοποιήσιμες ποικιλίες ...	22
Γράφημα 2.13	Οι ποικιλίες σταφυλιών που χρησιμοποιούνται περισσότερο	23
Γράφημα 2.14	Οι ελληνικοί οίνοι από το 2000-2018	24
Γράφημα 2.15	% συμμετοχή της κάθε χώρας στο σύνολο των ονομασιών Π.Ο.Π 2018	26
Γράφημα 2.16	% συμμετοχή της κάθε χώρας στο σύνολο των ονομασιών Π.Γ.Ε 2018	26
Γράφημα 2.17	Εξαγωγές οίνου 2007 -2018 (tn).....	33
Γράφημα 2.18	Μερίδια αγοράς στις εξαγωγές οργανωμένων οινοποιειών.....	33
Γράφημα 2.19	Εξαγωγές στο σύνολο της οινοπαραγωγής.....	34
Γράφημα 2.20	Αξία εισαγωγών σε χιλιάδες ευρώ.....	36
Γράφημα 2.21	Η κατανάλωση οίνου στην Ελλάδα 1996-2018 (σε εκατομμύρια λίτρα)	37
Γράφημα 3.1	Δείκτης Γενικής Ρευστότητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» ..	54
Γράφημα 3.2	Δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	56
Γράφημα 3.3	Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»	58
Γράφημα 3.4	Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	60
Γράφημα 3.5	Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (προ φόρων) της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	62
Γράφημα 3.6	Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	64
Γράφημα 3.7	Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	66
Γράφημα 3.8	Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	67
Γράφημα 4.1	Κύκλος εργασιών (πωλήσεις) της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»... 70	
Γράφημα 4.2	Καθαρά αποτελέσματα της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη».....	70

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΩΝ – ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

- **ΟΙV** ⇒ Διεθνής Οργανισμός Αμπέλου και Οίνου (International Organization of Vine and Wine)
- **ΕΕ** ⇒ Ευρωπαϊκή Ένωση
- **Π.Ο.Π** ⇒ Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης
- **Π.Γ.Ε** ⇒ Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη
- **ΕΛ.ΣΤΑΤ** ⇒ Ελληνική Στατιστική Αρχή
- **ΚΕΟΣΟΕ** ⇒ Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων
- **Ε.Ο.Κ.** ⇒ Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
- **ΥΠΑΑΤ** ⇒ Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- **ΕΝΟΑΒΕ** ⇒ Ένωση Οινοπαραγωγών Αμπελώνα Βορείου Ελλάδος
- **ΚΑΝ ΕΕ** ⇒ Κανονισμός Ευρωπαϊκής Ένωσης
- **ΑΕ** ⇒ Ανώνυμη Εταιρεία

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κατά την διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας αναπτύχθηκαν πολιτισμοί που βασίστηκαν στην καλλιέργεια της αμπέλου και στο εμπόριο του, ενώ ακόμη και σήμερα στην συνείδηση πολλών ανθρώπων το κρασί είναι στενά συνδεδεμένο με τον πολιτισμό του.

Από τους σημαντικότερους πολιτισμούς του κρασιού με μακράιωνη ιστορία και ίσως ο πιο γνωστός, ήταν ο ελληνικός.

Το κρασί για τους Έλληνες αποτελεί έως και σήμερα συμπλήρωμα της καθημερινής τους διατροφής, θρησκευτικό αγαθό ή μια απλή απόλαυση. Οι απόγονοι των αμπελουργών της αρχαιότητας εξακολουθούν ακόμη και σήμερα να καλλιεργούν τα ίδια αμπέλια με τους προγόνους τους δημιουργώντας παράλληλα τον νέο οινικό πολιτισμό τους.

Η ελληνική κουλτούρα και το κρασί συνδέονται στενά. Έτσι τα ελληνικά κρασιά σήμερα είναι δημιουργήματα ενός λαού όπου η ιστορία της αμπέλου και των κρασιών του είναι η ιστορία του ίδιου του, του πολιτισμού.

Η παρούσα εργασία αποτελεί μεταπτυχιακή διατριβή στα πλαίσια του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών με θέμα: «Καινοτόμα Συστήματα Αειφόρου Αγροτικής Παραγωγής», του τμήματος Αγροτικής Οικονομίας, του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδας.

Σε αυτήν την διατριβή γίνεται μία προσπάθεια να διερευνηθούν, η επίδραση της κρίσης στον οινοποιητικό κλάδο και η οικονομική τους εξέλιξη, ώστε να παρουσιαστεί η σημερινή κατάσταση του οινοποιητικού κλάδου, και οι προοπτικές τους στο μέλλον.

Τέλος, σκοπό αυτής της μελέτης αποτελεί, η ανάδειξη των δυνατών σημείων των ελληνικών κρασιών, χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς την χρηματοοικονομική ανάλυση του οινοποιείου «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη», καθώς και την περαιτέρω συμβολή τους στην βελτίωση της λειτουργίας των ελληνικών οινοποιείων, προς όφελος της ελληνικής οικονομίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο οινοποιητικός κλάδος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της πρωτογενούς μας παραγωγής που συμβάλλει στην προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό ενώ ταυτόχρονα συνεισφέρει στην ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας.

Βασικός σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση και σύγκριση της αποδοτικότητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη». Η παρούσα εργασία διερευνά οικονομικά την εταιρία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη», σε μια διαχρονική σύγκριση δεκαετίας για τα έτη 2008-2017. Η ανάλυση των δεδομένων έγινε με την χρήση αριθμοδεικτών και προέκυψαν κάποια συμπεράσματα, τα οποία σχετίζονται με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της υπό εξέταση εταιρίας και με το κατά πόσο βελτιώνονται ή επιδεινώνονται διαχρονικά οι χρηματοοικονομικές τις θέσεις.

Από τον υπολογισμό του υποδείγματος της αποδοτικότητας βρέθηκε πως η υφιστάμενη οικονομική κρίση επηρέασε την αποδοτικότητα της επιχείρησης αρνητικά. Κατά την διάρκειά της μειώθηκαν οι πωλήσεις της ενώ ταυτόχρονα εμφάνισε ζημιές. Επίσης είχαμε σημαντική αύξηση των λειτουργικών της εξόδων σε σχέση με τις πωλήσεις ενώ έγινε αναποτελεσματική χρησιμοποίηση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης εκ μέρους της διοίκησης.

Αντίθετα πρόβλημα ρευστότητας δεν αντιμετώπισε, ανταποκρίθηκε με μεγάλη ευκολία στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της, ενώ η δανειακή της επιβάρυνση η οποία ήταν επίσης ικανοποιητική καθώς τα δάνειά της δεν ξεπέρασαν το 40% του ενεργητικού της.

Όσον αφορά την αξιοπιστία της ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική ενώ δεν υπήρξε καν θέμα υπερδανεισμού.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι παρά τα προβλήματα που αντιμετώπισε η οινοποιεία Κ. Λαζαρίδη κατά την διάρκεια της κρίσης, κατάφερε να προσαρμοστεί και να αντιμετωπίσει τις νέες συνθήκες αγοράς επιτυγχάνοντας αύξηση των πωλήσεων με ταυτόχρονη διατήρηση των υψηλής ποιότητας παραγόμενων προϊόντων της.

Λέξεις – Κλειδιά: Οινοποιία – Κρίση - χρηματοοικονομική ανάλυση – ρευστότητα – αποδοτικότητα – διάρθρωση κεφαλαίου – Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη

SUMMARY

The winemaking industry is one of the most important branches of our primary production that contributes to the promotion of Greek products abroad while at the same time it contributes to the strengthening of the Greek economy.

The main purpose of this paper is to analyze and compare the profitability of "Domaine Costa Lazaridi". The present study explores economically the "Domaine Costa Lazaridi", in a diachronic comparison of the decade for the years 2008-2017. Data analysis was done using indexes and some conclusions were drawn that relate to the strengths and weaknesses of the company under review and the extent to which financial positions improve or worsen over time.

The calculation of the profitability model found that the current economic crisis negatively affected the profitability of the company. There was a decline in sales, while at the same time, there were losses. There was also a considerable increase in operating costs in relation to the sales, while company funds were unsuccessfully used by the administration.

On the contrary, there were no liquidity issues, the company met its obligations with great ease, while its loans did not exceed 40% of its assets.

As for its credibility, that was particularly satisfactory, while there was no over-indebtedness issue.

Concluding, we would say that despite the problems K. Lazaridi winery was faced with during the crisis, it managed to adjust and tackle the new market conditions, achieving a sales increase while at the same time maintaining a high quality in its produced goods.

Keywords: *Winery – Crisis – Financial analysis – Liquidity – Profitability – Capital structure – Domaine Costa Lazaridi*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ο σκοπός της έρευνας

Τα τελευταία χρόνια η κατανάλωση οίνου παγκοσμίως διατηρείται σταθερή, το μερίδιο της ευρωπαϊκής στο σύνολο της παγκόσμια κατανάλωσης παραμένει υψηλό και κυμαίνεται στο 67%.

Η παραγωγή οίνου στην Ελλάδα σήμερα ακολουθεί μια παράδοση ετών στην τέχνη της οινοπαραγωγής, χρησιμοποιώντας παράλληλα σύγχρονες οινοποιητικές και τεχνολογικές τακτικές.

Η αξιοποίηση γηγενών ελληνικών ποικιλιών σε συνδυασμό με την πολυετή εμπειρία και γνώση των Ελλήνων οινοποιών και αμπελουργών οδηγούν στην δημιουργία των σύγχρονων ελληνικών κρασιών.

Η παραγωγή οίνου στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζεται από την παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων ενώ η καινοτομία συνοδεύει την παραγωγή τους σε κάθε τους βήμα.

Οι καινοτομίες στην παραγωγή των ελληνικών κρασιών ξεκινούν από την καλλιέργεια της αμπέλου συνεχίζονται κατά την προώθηση και προβολή τους και φτάνουν μέχρι τα ποτήρια των ανθρώπων που αγαπούν το κρασί.

Τα τελευταία χρόνια οι λάτρεις του κρασιού με επισκέψεις στα οινοποιεία γνωρίζουν το μέρος όπου παράγεται το κρασί, μαθαίνουν για την ιστορία του οινοποιείου, βλέπουν πως παρασκευάζεται το κρασί και τέλος το δοκιμάζουν. Σε κάποιες περιπτώσεις υπάρχει και η δυνατότητα διαμονής στους χώρους παραγωγής του. Σε γενικές γραμμές, γίνεται μια προσπάθεια ώστε να προωθήσει η κουλτούρα του κρασιού ώστε να ενισχυθεί ο κλάδος οικονομικά όπως επίσης και η περιοχή (οινοτουρισμός).

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να μελετηθεί ο βαθμός επίπτωσης της οικονομικής κρίσης στον οινοποιητικό κλάδο της Ελλάδας. Στα πλαίσια αυτής υπολογίστηκαν κάποιοι αντιπροσωπευτικοί δείκτες και μελετήθηκε η μεταβολή αυτών στο διάστημα της δεκαετίας 2008-2017, της εταιρείας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη». Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας αναλύθηκαν τα σημαντικότερα σημεία ώστε να υπάρξει περεταίρω εξέλιξη της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη», για να πετύχει καλύτερη οικονομική απόδοση και αναπτυξιακή πορεία προς όφελος της ίδιας και παράλληλα της Ελληνικής Γεωργίας.

Τα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων είναι απαραίτητο να λαμβάνονται υπόψη, καθώς έχοντας καλύτερη δυνατή γνώση σχετικά με τις επιδόσεις τους, θα είναι σε θέση να λαμβάνουν ορθότερες αποφάσεις για τη στήριξη της κατάλληλης στρατηγικής.

Ένα από τα βασικά εργαλεία για αυτό τον σκοπό αποτελεί και η χρηματοοικονομική ανάλυση μέσω αριθμοδεικτών. Η χρήση των αριθμοδεικτών στην οικονομική ανάλυση παρέχει την δυνατότητα της ανάλυσης μιας επιχείρησης για μια χρονική περίοδο, αλλά είναι και εξαιρετικά χρήσιμη καθώς επιτρέπει τις διαχρονικές συγκρίσεις τόσο μεταξύ των επιχειρήσεων όσο και με το σύνολο του κλάδου, διαπιστώνοντας έτσι πιθανές αποκλίσεις από το σύνολο.

Μέσω της ανάλυσης των αριθμοδεικτών για εταιρία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη», θα αποκομίσουμε αρκετά στοιχεία σε σχέση με τη βιωσιμότητα, την αποτελεσματικότητα αλλά και την ικανότητα της να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της ώστε να μπορέσει να πραγματοποιήσει τους στόχους τους οποίους έχει θέσει.

Η χρησιμότητα της εργασίας είναι στο να διαπιστώσουμε την έκταση της επίδρασης της κρίσης στον οινοποιητικό κλάδο της Ελλάδας μέσω της εν λόγω επιχείρησης, την αντιμετώπιση της, καθώς και τις προοπτικές και το μέλλον του οινοποιητικού κλάδου της Ελλάδας σήμερα.

1.2 Μεθοδολογία της διατριβής

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε, αρχικά βασίστηκε σε αξιόπιστες βιβλιογραφικές πηγές από την ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, σε ξένα και ελληνικά δημοσιευμένα άρθρα, καθώς και σε ηλεκτρονικές πηγές.

Συγκεντρώθηκαν στοιχεία από το ηλεκτρονικό site της εταιρίας, μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας αλλά και με προσωπική επαφή με στέλεχος της επιχείρησης. Ως δευτερογενή στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν οι ετήσιοι ισολογισμοί και τα αποτελέσματα χρήσης της επιχείρησης για την δεκαετία (2008-2017).

Για την ολοκλήρωση της μελέτης της επιχείρησης χρειάστηκε να γίνει και μια συνέντευξη όπου και διενεργήθηκε σε επιτόπια επίσκεψη στις εγκαταστάσεις του οινοποιείου, στα πλαίσια της γιορτής κρασιού του νομού Δράμας για τους δρόμους του κρασιού (Δραμοινογνωσία), ώστε να γίνει άμεση παρατήρηση της λειτουργίας της για την διαμόρφωση μιας πιο πλήρους εικόνας για την επιχείρηση. Η συνέντευξη συνέβαλε στην διεξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων που θεωρούνται χρήσιμα για πιο ολοκληρωμένα συμπεράσματα. Η συνέντευξη παραχωρήθηκε από στέλεχος της εταιρίας, και γενικά, δεν υπήρξε δυσκολία στην συγκέντρωση των στοιχείων καθώς η έρευνα βασίστηκε σε

δευτερογενή στοιχεία (ισολογισμούς, αποτελέσματα χρήσεως, κ.α.) όπου και παραχωρήθηκαν με προθυμία από την επιχείρηση, όλα όσα χρειάστηκαν ως υλικό για την καλύτερη διεκπεραίωση της έρευνας.

Τα αποτελέσματα της έρευνας μας θα στηριχθούν στην ανάλυση των αριθμοδεικτών καθώς και σε διάφορες μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, όπως: Κάθετη ή Οριζόντια ανάλυση αλλά και συγκριτικές διαχρονικές καταστάσεις.

1.3 Η διάρθρωση της διατριβής

Στο 1^ο κεφάλαιο αναφέρεται ο σκοπός της παρούσας έρευνας και παρουσιάζεται η δομή της διατριβής.

Στο 2^ο κεφάλαιο γίνεται βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετική με την κρίση και τον οίνο. Ειδικότερα αναλύεται η χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 και στη συνέχεια η επίδραση της κρίσης στον οινοποιητικό κλάδο και ειδικά στην Ελλάδα. Επίσης, μελετάται η παγκόσμια παραγωγή, αγορά και κατανάλωση οίνου, καθώς και ο ελληνικός οινοποιητικός κλάδος.

Στο 3^ο κεφάλαιο μελετάται η περίπτωση της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» και αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας, αναλύεται χρηματοοικονομικά η εταιρία σε βάθος 10ετίας από το 2008-2017 με τη βοήθεια αριθμοδεικτών και τέλος, αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της ποσοτικής έρευνας.

Στο 4^ο κεφάλαιο γίνεται η σύνοψη και ο σχολιασμός των σημαντικότερων ευρημάτων. Κλείνοντας την μελέτη παρουσιάζονται τα συμπεράσματα καθώς και οι περιορισμοί μαζί με τις προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Κρίση και Οίνος

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι κατά κύριο λόγο μια οινοπαραγωγική χώρα η παραγωγή της δεν ξεπερνά το 2,5% της Ευρωπαϊκής και το 2% της παγκόσμιας παραγωγής οίνου αντίστοιχα.

Η αμπελοκαλλιέργεια, η παραγωγή κρασιού καθώς και οι δραστηριότητες που σχετίζονται με αυτές παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από οικονομική άποψη.

Σήμερα πάνω από 40.000.000 άτομα σε ολόκληρο τον κόσμο ασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια, την παραγωγή οίνου την προώθηση και τελική διάθεση του.

Η παγκόσμια παραγωγή οίνου ανέρχεται στα 294 εκατομμύρια εκατόλιτρα, από τα οποία τα 4,4 παράγονται στην Ελλάδα. (Βέκιος & Κούσης & Τσακίρης (2012).

Η οικονομική κρίση του 2008 αποτελεί ένα σημαντικό χρηματοπιστωτικό γεγονός. Ξεκίνησε από τις ΗΠΑ με την κατάρρευση της Lehman Brothers τον Σεπτέμβριο του 2008 και εξαπλώθηκε σταδιακά σε ολόκληρο τον κόσμο (naftemporiki, 2018)

Πρόκειται για μια ισχυρή οικονομική ύφεση που επηρέασε τράπεζες χρηματοπιστωτικούς κολοσσούς και ολόκληρες κυβερνήσεις. Παρά τα επώδυνα και δαπανηρά μέτρα που ελήφθησαν οι συνέπειές της στην πραγματική οικονομία ήταν αναπόφευκτες (naftemporiki, 2018)

Η οικονομική κρίση τα τελευταία έτη επηρέασε σημαντικά πολλούς τομείς προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου και του τομέα των τροφίμων, ο οποίος για πρώτη φορά κατέγραψε μειώσεις τόσο στην κατανάλωση όσο και στις ονομαστικές τιμές (Casini, 2015, Eurostat, 2014, Lombardi και Verneau, 2013, Pozzolo, 2011). Επίσης παρατηρήθηκε μείωση των αγορών όσον αφορά τόσο την ποσότητα όσο και την ποιότητα των τροφίμων ενώ οι πωλήσεις προϊόντων χαμηλής ποιότητας (Andreyeva, 2010, Casini, 2014, Eurostat, 2014, Samoggia, 2014).

Μελέτη που πραγματοποιήθηκε σχετικά με την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα έδειξε ότι όλο και περισσότερα νοικοκυριά έχουν μεταβάλει τις διατροφικές τους συνήθειες. Σύμφωνα με αυτή οι καταναλωτές στρέφονται σε λιγότερο δαπανηρά προϊόντα και όλο και πιο συχνά προσφεύγουν σε μεγάλα καταστήματα ή εκπτώτικα καταστήματα ή σε παρεμφερή κανάλια πώλησης (Duquenne και Vlontos, 2014). Παρόμοια

έρευνα που πραγματοποιήθηκε στην Ιταλία έδειξε ότι η οικονομική κρίση από το 2017 απομάκρυνε από την Μεσογειακή διατροφή τις φτωχότερες τάξεις (Bonnacio, 2014).

Ο αμπελοοινικός κλάδος παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον ώστε να κατανοήσουμε την δυναμική της αγοράς σε περίοδο οικονομικής κρίσης. Δεδομένου ότι το κρασί δεν αποτελεί βασικό αγαθό, στην πραγματικότητα έχει ζήτηση που αντιδρά περισσότερο στις μεταβολές της τιμής και του εισοδήματος. Επιπλέον, περιλαμβάνει ένα πολύ ευρύ φάσμα προϊόντων τόσο από την άποψη της ποιότητας όσο και της τιμής (Casini, 2014).

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών του 20ού αιώνα, η διεθνοποίηση της παραγωγής και της κατανάλωσης κρασιού συνεχίζει να γίνεται με μεγάλη ταχύτητα. Οι αγορές του Νέου Κόσμου εξελίσσονται, οι παραδοσιακές αγορές διαφοροποιούνται και η χαρτογράφηση του διεθνούς εμπορίου κρασιών γίνεται ολοένα και πιο συστηματική (Anderson και Nelgen, 2011).

Στον αμπελοοινικό τομέα παρατηρούμε δύο αντίθετα φαινόμενα: την αύξηση της μαζικής παραγωγής κρασιού και την εξειδίκευση της προς τις στενές αγορές που χαρακτηρίζονται από την άριστη ποιότητα των προϊόντων όσον αφορά τη σημασία του *terroir*, της ονομασίας και της γεωγραφικής ταυτότητας (Anderson και Nelgen, 2011, Charters, 2006, Hammervoll, 2014). Συγκεκριμένα η μαζική παραγωγή οίνου τεκμηριώνεται από τα στοιχεία για τις εξαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία είναι ο κύριος παραγωγός οίνου (70% της παραγωγής το 2018).

Παράλληλα, η βιβλιογραφία δείχνει ότι έχουν αποκτήσει έδαφος στενές αγορές ικανές να ανταποκριθούν σε εξειδικευμένες αγορές καταναλωτών με διαφοροποιημένες απαιτήσεις για ποιοτικά καλύτερα προϊόντα (Toflen Hammervoll, 2013).

Αυτά τα φαινόμενα μπορούν να εξηγηθούν από την πόλωση των καταναλωτών προς αντίθετες συμπεριφορές. Ο κύριος οδηγός κατανάλωσης του πρώτου είναι η τιμή, ενώ του δεύτερου είναι η αναζήτηση υψηλότερων ποιοτικών προτύπων (Toflen Hammervoll, 2013).

Ο οινοποιητικός κλάδος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κλάδους της πρωτογενούς μας παραγωγής που συμβάλλει στην προώθηση ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό ενώ ταυτόχρονα συνεισφέρει στην ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας (ICAP Group, 2016).

Η ζήτηση του οίνου επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες όπως η τιμή η οποία συνδέεται άμεσα με το διαθέσιμο εισόδημα, τις καταναλωτικές συνήθειες, τις παραδόσεις την εποχικότητα κ.α. Μεταβολές των τιμών επηρεάζουν όχι μόνο τη συνολική ζήτηση

αλλά πολλές φορές στρέφουν τους καταναλωτές σε φθηνότερα εμφιαλωμένα προϊόντα ή στην αγορά χύμα αντί εμφιαλωμένων (ICAP Group, 2016).

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση επηρέασε σημαντικά την ανοδική πορεία του οινοποιητικού κλάδου σύμφωνα με την κλαδική μελέτη της ICAP Group. Όπως επισημαίνεται στην συγκεκριμένη μελέτη ο οίνος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την κουλτούρα των Ελλήνων για αυτό και παραμένει υψηλά στις προτιμήσεις των Ελλήνων καταναλωτών. Η μείωση των εισοδημάτων λόγω κρίσης επηρέασε τον κλάδο αρνητικά (κλαδική μελέτη ICAP Group, 2016).

Η οικονομική κρίση ευνόησε το ελληνικό κρασί σύμφωνα με τον πρόεδρο της Εθνικής Δια επαγγελματικής Οργάνωσης Αμπέλου και Οίνου, Γιάννη Βογιατζή στα πλαίσια της 10^{ης} διοργάνωσης "Οι δρόμοι του κρασιού της Πελοποννήσου".

Ο παραπάνω επισήμανε ότι κατά την διάρκεια της κρίσης οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν λόγω προσαρμογής της ελληνικής παραγωγής στις διεθνείς τάσεις και ταυτόχρονης στροφής στην παραγωγή ροζέ και αφρωδών οίνων (Βογιατζής Γ., 2015).

Παρά το γεγονός ότι το ελληνικό κρασί παραμένει ψηλά στις προτιμήσεις των Ελλήνων καταναλωτών λόγω παράδοσης η κρίση δεν άφησε τον οινοποιητικό κλάδο ανεπηρέαστο. Εκτός από την μείωση της ζήτησης που παρατηρήθηκε, ευνοήθηκε σημαντικά η αντικατάσταση εμφιαλωμένων κρασιών από χύμα, το μερίδιο του οποίου είχε σημειώσει σημαντική αύξηση τα τελευταία χρόνια (Κλαδική μελέτη της ICAP Group, 2015).

Η μείωση της κατανάλωσης προήλθε κυρίως από την κρύα αγορά (on-trade), δηλαδή τους χώρους εστίασης και ψυχαγωγίας, καθώς οι δαπάνες για εκτός οικίας διασκέδαση και σίτιση περιορίστηκαν σημαντικά λόγω κρίσης. Το χύμα κρασί καταλαμβάνει το 60% της ζήτησης σε όγκο (IBHS, 2017).

Η κρίση ενώ αρχικά προκάλεσε αύξηση της κατανάλωσης στο χύμα κρασί λόγω κόστους σταδιακά όμως η ζήτηση αυτή μειώθηκε, ενώ αυξήθηκε η ζήτηση επώνυμων εμφιαλωμένων κρασιών (Μπουτάρης, 2016).

Κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης η εσωτερική κατανάλωση μειώθηκε κατά 2-3% ενώ ο τζίρος των ελληνικών εξαγωγών αυξήθηκε. Τα ελληνικά κρασιά έγιναν παγκοσμίως γνωστά εισχωρώντας σε νέες αγορές όπως της Κορέας και της Ιαπωνίας με κυρίαρχη εξαγωγική χώρα την Γερμανία. Ταυτόχρονα οι εξαγωγές στις ΗΠΑ παρουσίασαν αύξηση 10% σε όγκο και 30% σε αξία. Στην Αυστραλία οι εξαγωγές κρασιού τετραπλασίασαν (Μπουτάρης, 2016).

Σύμφωνα με τον Στέλιο Μπουτάρη, πρόεδρο της Ένωσης Οινοπαραγωγών Αμπελώνων Βορείου Ελλάδος (ΕΝΟΑΒΕ), το ελληνικό κρασί όχι μόνο στάθηκε ισχυρό κατά τη διάρκεια της κρίσης αλλά κατάφερε να αναπτυχθεί παρά τις αντίξοες οικονομικές συνθήκες και των άδικων αντιαναπτυξιακών φόρων που του επιβλήθηκαν (Μπουτάρης Στ., 2016).

Κατά την διάρκεια της κρίσης η ποιότητα των ελληνικών κρασιών ανέβηκε κατακόρυφα σήμερα δε υπάρχουν "κακά κρασιά" αλλά μόνο «μη ενδιαφέροντα». Παράλληλα ο οινοτουρισμός θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό μοχλό ανάπτυξης για τις τοπικές κοινωνίες και την οικονομία γενικότερα, με την προϋπόθεση ότι θα συνοδεύεται με την ανάλογη εκπαίδευση σε όλη την καταναλωτική αλυσίδα από τον χονδρέμπορο μέχρι το γκαρσόνι (Μπουτάρης, 2016).

Επιπρόσθετα κατά την διάρκεια της κρίσης θεαματική βελτίωση παρουσίασαν ως προς την ποιότητα τα λευκά κρασιά. Χαρακτηριστικά 20 ελληνικά κρασιά αναγνωρίζονται σήμερα ως ισχυρές ετικέτες σε παγκόσμιο επίπεδο (Μπουτάρης, 2016).

Σύμφωνα με την τελευταία Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών της ΕΛ.ΣΑΤ, οι μέσες μηνιαίες δαπάνες των ελληνικών νοικοκυριών για προϊόντα οινοποιίας για το 2014 ήταν 6,64 €, το 38% των συνολικών δαπανών για οινοπνευματώδη ποτά. Η μέση μηνιαία κατανάλωση ανά νοικοκυριό ανήλθε για το 2014 στα 1,45 λίτρα.

Κλαδική μελέτη της ICAP σε δείγμα οινοποιείων για το 2013/2014 έδειξε ότι κατά τη διάρκεια της διετίας οι συνολικές πωλήσεις στο σύνολο των επιχειρήσεων παρουσίασαν οριακή αύξηση, τα μεικτά κέρδη αυξήθηκαν κατά 8,7%, τα λειτουργικά αποτελέσματα παρέμειναν αρνητικά, το τελικό καθαρό αποτέλεσμα παρέμεινε ζημιογόνο ωστόσο οι ζημιές κατέγραψαν πτώση 59% (ICAP Group, 2016).

Σύμφωνα με κλαδική μελέτη για την οινοποιία που εκπόνησε η ΣΤΟΧΑΣΙΣ (2015), βρέθηκε ότι, ο τομέας της οινοποιίας αντιστέκεται στις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες.

Όσον αφορά την χρηματοοικονομική κατάσταση των οινοποιητικών επιχειρήσεων, οι δείκτες κάλυψης χρηματοοικονομικών δαπανών, παρά την βελτίωση τους τη διετία 2013-2014, δείχνουν ότι ο τομέας είναι επιρρεπής σε πιθανές μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος. Η βελτίωση του περιθωρίου μεικτού κέρδους το διάστημα 2013-2014 δείχνει την προσπάθεια προσαρμογής των επιχειρήσεων στο δύσκολο οικονομικό περιβάλλον, κυρίως όσον αφορά τη συγκράτηση του κόστους πωλήσεων (ΣΤΟΧΑΣΙΣ, 2015).

Η αποδοτικότητα των μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων δεν παρουσιάζει σημαντικές διαφοροποιήσεις. Τόσο η αναλογία κερδοφόρων/ζημιογόνων επιχειρήσεων όσο

και η αναλογία κερδών/ζημιών βελτιώνεται το 2014 έναντι του 2011, αλλά παραμένει δυσμενέστερη συγκριτικά με το 2008 (ΣΤΟΧΑΣΙΣ, 2015).

2.2 Η παγκόσμια αγορά και παραγωγή οίνου

Τις τελευταίες δεκαετίες, το κρασί έχει γίνει ένα ευρέως καταναλωμένο προϊόν δημιουργώντας εμπορικές ροές που επηρεάζουν όχι μόνο τις παραδοσιακές χώρες παραγωγής και κατανάλωσής του αλλά και ολόκληρο τον κόσμο (Anderson, 2003 Anderson και Nelgen, 2011, Mariani, 2012). Η παγκοσμιοποίηση και η εξαιρετική εικόνα του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής συνέβαλαν σημαντικά στην εξάπλωση του (Dal Bianco et al., 2013, Cembalo et., 2014). Το εμπόριο και ο διεθνής ανταγωνισμός τα τελευταία χρόνια αυξήθηκαν σημαντικά (Mariani et al., 2014, Dal Bianco et al., 2016).

Ο μεγαλύτερος παραγωγός κρασιού στον κόσμο είναι η Ευρώπη με το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της να συγκεντρώνεται στο νότο. Παραδοσιακά οι χώρες αυτές είναι σχετικά κλειστές για τους ξένους οίνους. Σε αντίθεση με αυτές άλλες χώρες, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Γερμανία και το Βέλγιο που εμφανίζουν μεγαλύτερη δεκτικότητα προς τους ξένους οίνους λόγω της ανεπαρκούς εγχώριας παραγωγής τους. Παρόλο που οι αγορές της Ανατολικής Ευρώπης εξακολουθούν να είναι σχετικά μικρές, οι αγορές κρασιού αυξάνονται σημαντικά.

Στην Ευρώπη ο βιώσιμος οίνος συνδέεται κυρίως με το βιολογικό κρασί. Η βιωσιμότητα περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα πρακτικών που αποσκοπούν στην μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον κατά την παραγωγή οίνου και στην βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Οι βιώσιμες πρακτικές περιλαμβάνουν την βιολογική καλλιέργεια την μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και νερού την ανακύκλωση κ.α.

Αναδυόμενες αγορές κρασιού συναντούμε στην Ανατολική Ευρώπη όπως στην Πολωνία και σε μικρότερο βαθμό στην Δημοκρατία της Τσεχίας. Οι παραδόσεις κρασιού στις χώρες αυτές δεν είναι ιδιαίτερα ισχυρές όσο στο νότιο και δυτικό τμήμα της Ευρώπης, αλλά η κατανάλωση οίνου αναμένεται να αυξηθεί στις χώρες αυτές με την άνοδο του βιοτικού τους επιπέδου.

Χώρες όπως η Σουηδία, η Δανία και το Βέλγιο παρά τους μικρούς τους πληθυσμούς αποτελούν σημαντικούς εισαγωγείς οίνου λόγω της ασήμαντης εγχώριας παραγωγής τους.

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών του 20ού αιώνα, η διεθνοποίηση της παραγωγής και της κατανάλωσης κρασιού συνέχισε να γίνεται με μεγάλη ταχύτητα.

Οι αγορές του Νέου Κόσμου εξελίσσονται, οι παραδοσιακές αγορές διαφοροποιούνται και η χαρτογράφηση του διεθνούς εμπορίου κρασιών γίνεται ολοένα και πιο συστηματική (Anderson και Nelgen, 2011).

Οι νέες περιοχές παραγωγής οίνου στην Ασία αναμένεται να γίνουν πιο σημαντικές με την Κίνα να ηγείται. Μεταξύ του 2013 και του 2015 η κινέζικη αμπελουργική έκταση αυξήθηκε κατά 33% φτάνοντας τα 799 χιλιάδες εκτάρια. Το μεγαλύτερο μέρος της κινέζικης παραγωγής αποτελείται από Cabernet. Οι εξαγωγές της στοχεύουν σε αγορές που επιζητούν φθηνούς οίνους.

Σύμφωνα με τον ΟΙΥ το 2018 ήταν μια πολύ καλή χρονιά για το κρασί. Η παγκόσμια παραγωγή οίνου εξαιρουμένου του μούστου και του χυμού άγγιξε τα 292,3 εκατομμύρια εκατόλιτρα. Αυτή είναι η μεγαλύτερη παραγωγή κρασιού μέσα σε 15 χρόνια από το 2004.

Πηγή : ΟΙΥ

Γράφημα 2.1 Παραγωγή οίνου 2000 - 2018

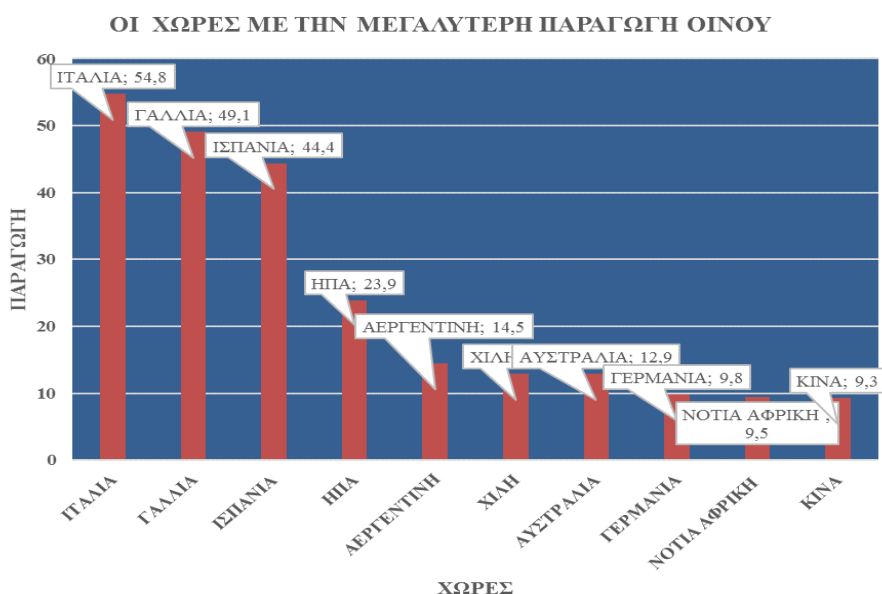
Η παραγωγή οίνου κατά το 2018 αυξήθηκε κατά 42,5 εκατομμύρια εκατόλιτρα σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 17% σε σχέση με το 2017. Το 2017 ήταν η χρονιά με τις μικρότερες παραγωγές οίνου, εξαιτίας των αντίξοων καιρικών συνθηκών που επικράτησαν στην Ευρώπη και οδήγησαν σε πολύ μειωμένες αποδόσεις.

Πίνακας 2.1 Παγκόσμια παραγωγή οίνου σε εκατομμύρια εκατόλιτρα (ΜΗΛ)

	ΧΩΡΕΣ	2018	2017	Μεταβολή 2018-2017
1	ΙΤΑΛΙΑ	54,8	42,5	28,9%
2	ΓΑΛΛΙΑ	49,1	36,4	34,8%
3	ΙΣΠΑΝΙΑ	44,4	32,5	36,7%
4	ΗΠΑ	23,9	23,3	2,3%
5	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	14,5	11,8	22,8%
6	ΧΙΛΗ	12,9	9,5	35,9%
7	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	12,9	13,7	-6,10%
8	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	9,8	7,5	30,70%
9	ΝΟΤΙΑΑΦΡΙΚΗ	9,5	10,8	-12,50%
10	ΚΙΝΑ	9,3	11,6	-20%
11	ΡΩΣΙΑ	6,5	1	3,00%
12	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	6,1	6,7	-10,00%
13	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	5,1	4,3	17,90%
14	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	3,6	3,2	14,60%
15	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	3,1	3,6	-13,20%
16	Ν ΖΗΛΑΝΔΙΑ	3	2,9	5,80%
17	ΑΥΣΤΡΙΑ	2,8	2,5	10,80%
18	ΕΛΛΑΔΑ	2,2	2,6	-15,40%
19	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	1,9	1,8	5,50%
20	ΕΛΒΕΤΙΑ	1,1	0,8	40,40%
21	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	1	1,1	-3,60%
	Άλλες χώρες	15	14,5	3,40%
	Σύνολο κόσμου	292,3	249,8	17%

Πηγή : ΟΙΒ

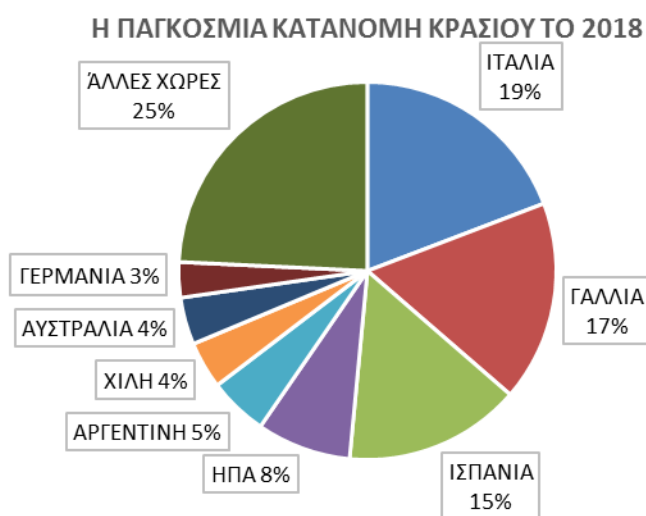
Η Ευρώπη εξακολουθεί να είναι μακράν ο κυρίαρχος παραγωγός οίνου στον κόσμο με σχεδόν το 70% της παγκόσμιας παραγωγής να παράγεται σε αυτήν. Οι κυριότερες χώρες παραγωγής οίνου είναι η Ιταλία, η Γαλλία η Ισπανία και οι ΗΠΑ.

Πηγή : ΟΙΒ

Γράφημα 2.2 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη παραγωγή οίνου το 2018

Οι τρεις μεγαλύτερες οινοπαραγωγές χώρες στον κόσμο και την Ευρώπη είναι η Ιταλία η Γαλλία και η Ισπανία, παράγοντας σχεδόν το ήμισυ της παγκόσμιας παραγωγής οίνου.

Πηγή : ΟΙΥ

Γράφημα 2.3 Η παγκόσμια κατανομή κρασιού το 2018

Οι τρεις αυτές χώρες κατά το 2018 παρουσίασαν αύξηση της παραγωγής τους κατά 28,9% , 34,8% και 36,7% αντίστοιχα.

Η ΗΠΑ, η Αργεντινή η Χιλή η Αυστραλία και η Γερμανία αποτελούν το 25% της παγκόσμιας παραγωγής οίνου. Το ένα τέταρτο του παγκόσμιου κρασιού προέρχεται από τις τέσσερις πρώτες χώρες του «Νέου Κόσμου» μαζί με την Γερμανία.

Χωρίς την Γερμανία, οι τέσσερις χώρες του «Νέου Κόσμου» αποτελούν το 22% της παγκόσμιας παραγωγής οίνου.

Η παραγωγή οίνου στις ΗΠΑ αυξήθηκε ελάχιστα κατά το 2018 ενώ σημαντική αύξηση παρουσίασαν η Αργεντινή και η Χιλή όπου οι παραγωγές τους αυξήθηκαν κατά 22,8% και 35,9% αντίστοιχα.

Όσον αφορά τις χώρες της Ευρώπης στο σύνολο τους παρουσιάζουν αύξηση στην παραγωγή οίνου το 2018 με εξαίρεση την Πορτογαλία την Βουλγαρία και την Ελλάδα όπου οι παραγόμενες ποσότητες οίνου στις χώρες αυτές μειώθηκαν.

2.2.1 Παγκόσμια επιφάνεια αμπελώνων

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Κρασιού (ΟΙΥ) οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αμπελώνων στον κόσμο παρέμειναν αμετάβλητες το 2018 σε σχέση με το 2017

και ίσες με 7,4 εκατομμύρια εκτάρια. Η Ισπανία είναι η χώρα με την μεγαλύτερη καλλιεργούμενη έκταση που αγγίζει τα 969 χιλιάδες εκτάρια ακολουθεί η Κίνα με 875 η Γαλλία με 789 και τέλος η Ιταλία με 702 χιλιάδες εκτάρια.

Πίνακας 2.2 Παγκόσμια επιφάνεια αμπελώνων το 2018

		2018	2017
1	Ισπανία	969	968
2	Κίνα	875	865
3	Γαλλία	789	788
4	Ιταλία	702	696
5	Τουρκία	448	448
6	ΗΠΑ	430	435
7	Αργεντινή	219	222
8	Χιλή	212	213
9	Πορτογαλία	192	194
10	Ρουμανία	191	191
11	Ιράν	153	153
12	Μολδαβία	147	151
13	Ινδία	147	147
14	Αυστραλία	145	145
15	Ν. Αφρική	125	128
16	Ουσμπεκιστάν	111	111
17	Ελλάδα	106	106
18	Γερμανία	103	103
19	Ρωσία	88	88
20	Βραζιλία	82	84
21	Ουγγαρία	69	68
22	Βουλγαρία	64	64
23	Αυστρία	48	48
24	Ν. Ζηλανδία	39	39
25	Μεξικό	34	34
26	Ελβετία	15	15
	Άλλες χώρες	927	925
	Κόσμος	7429	7428

Πηγή: ΟΙV (Σε εκατομμύρια εκτάρια)

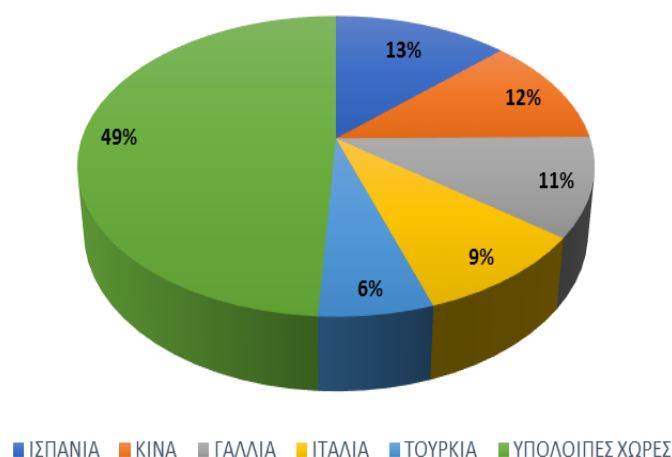
Στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης όπως στην Ισπανία, Γαλλία, Ρουμανία, Ελλάδα, Γερμανία και Ελβετία η έκταση των καλλιεργούμενων αμπελώνων παρέμεινε αμετάβλητη. Εξαιρέση αποτελεί η Ιταλία η οποία κατά το τελευταίο έτος αύξησε τις καλλιεργούμενες εκτάσεις της κατά 6.000 εκτάρια φτάνοντας τα 702 χιλιάδες εκτάρια.

Δύο μόνο χώρες στην Ευρώπη εμφανίζουν συρρίκνωση στις καλλιεργούμενες εκτάσεις τους. Η Πορτογαλία η οποία μείωσε τους αμπελώνες της κατά 1300 εκτάρια (-0,7%) λόγω απομάκρυνσης των μικρών αμπελώνων και η Μολδαβία κατά 4300 εκτάρια (-2,8%) λόγω σημαντικής αναδιάρθρωσης των αμπελώνων της σύμφωνα με τον ΟΙV.

Η Ευρώπη έχει συνολικά 3,3 εκατομμύρια εκτάρια δηλαδή το 45% των καλλιεργούμενων αμπελώνων παγκοσμίως. Η Ευρώπη κατέχει τους πιο παραγωγικούς και αποδοτικούς αμπελώνες στον κόσμο.

Πέντε χώρες κατέχουν το 51% των καλλιεργήσιμων αμπελώνων στο κόσμο: η Ισπανία 13%, η Κίνα 12%, η Γαλλία 11%, η Ιταλία 9% και η Τουρκία 6% όπως φαίνεται στο γράφημα που ακολουθεί.

ΟΙ ΠΕΝΤΕ ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΚΤΑΣΗ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ
ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Πηγή : ΟΙV

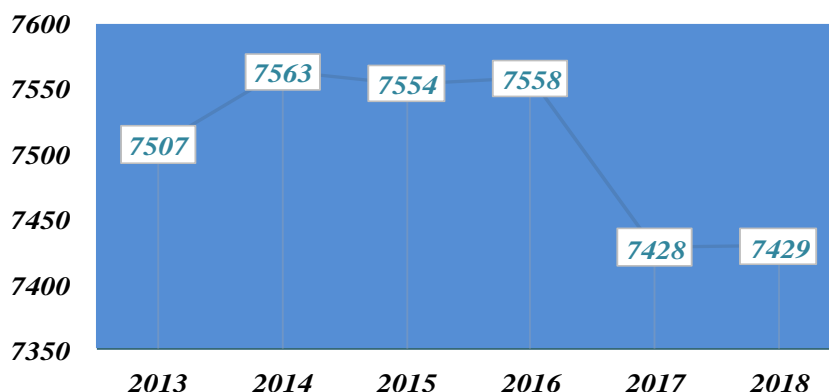
Γράφημα 2.4 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη έκταση αμπελώνων στο κόσμο το 2018

Εκτός Ευρώπης υπάρχουν δύο σημαντικά αναπτυσσόμενες χώρες: Η Κίνα η οποία αναπτύσσεται και εδραιώνεται ως ο δεύτερος μεγαλύτερος καλλιεργητής αμπελώνων στον κόσμο έχοντας φτάσει τα 875 χιλιάδες εκτάρια το 2018 (+1,2% σε σχέση με το 2017) και η Ν Ζηλανδία που έφτασε τα 39 χιλιάδες εκτάρια (+0,6% σε σχέση με το 2017).

Σε πολλές από τις άλλες χώρες του Νέου Κόσμου οι αμπελώνες μειώθηκαν. Στις ΗΠΑ οι καλλιεργούμενες εκτάσεις μειώθηκαν 1,2% στην Αργεντινή 1,3% στην Χιλή 0,6% στην Ν. Αφρική 2% και τέλος στη Βραζιλία 2,7%.

Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις αμπελώνων σύμφωνα με τον ΟΙV παρέμειναν αμετάβλητες μέχρι το 2013 και ίσες με 7,5 εκατομμύρια εκτάρια από το 2014 η έκταση αυτών αυξάνεται μέχρι το 2016 και στην συνέχεια μειώνεται φτάνοντας τα 7,4 εκατομμύρια εκτάρια το 2018 όπως φαίνεται στο γράφημα που ακολουθεί.

ΟΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Πηγή : ΟΙV

Γράφημα 2.5 Εκτάσεις αμπελώνων στον κόσμο

2.2.2 Παγκόσμια κατανάλωση οίνου

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου, η κατανάλωση οίνου το 2018 παρέμεινε σταθερή σε σχέση με το 2017 και ίση με 246 εκατομμύρια εκατόλιτρα.

Για οκτώ κατά σειρά έτη η Αμερική είναι η μεγαλύτερη αγορά κρασιού. Το 2018 η κατανάλωση κρασιού άγγιξε τα 33 εκατομμύρια εκατόλιτρα σημειώνοντας αύξηση 1,1% σε σχέση με το 2017.

Το 2018 η κατανάλωση κρασιού στην Ιταλία ήταν ίση με 22,4 εκατομμύρια εκατόλιτρα μειωμένη κατά 0,7% σε σχέση με το 2017.

Επίσης σύμφωνα με τον ΟΙV η κατανάλωση οίνου στην Αγγλία μειώθηκε κατά 2,6%. Όσον αφορά τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες παρουσιάζουν θετικούς ρυθμούς: Ρωσία 6,9% Ισπανία 1,8% Ελβετία 2,9% και Ουγγαρία 3,9%.

Πηγή : ΟΙV

Γράφημα 2.6 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη κατανάλωση οίνου το 2018

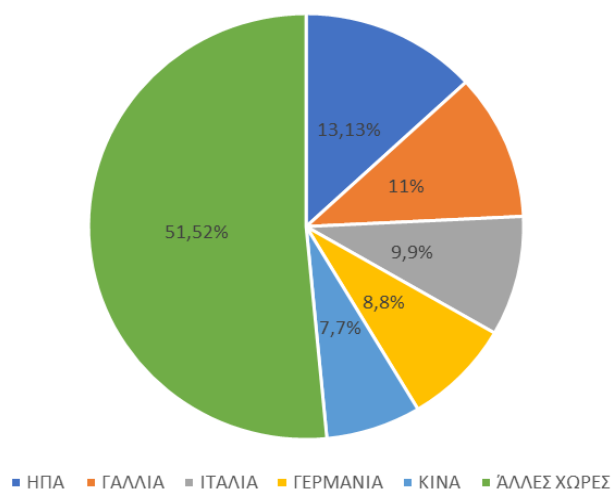
Όπως φαίνεται και στο γράφημα που ακολουθεί στις αρχές της δεκαετίας του 2000, η παγκόσμια κατανάλωση οίνου αυξήθηκε σημαντικά φτάνοντας στο ανώτατο σημείο της το 2007-2008. Από το 2009 η κατανάλωση ήταν σχετικά σταθερή.

Πηγή : ΟΙΥ

Γράφημα 2.7 Η παγκόσμια κατανάλωση κρασιού 2000 - 2018

Οι πέντε μεγαλύτεροι καταναλωτές κρασιού στον κόσμο είναι οι ΗΠΑ, η Γαλλία, η Ιταλία, η Γερμανία και η Κίνα οι οποίες καλύπτουν σχεδόν το 50% της παγκόσμιας κατανάλωσης.

Πηγή : ΟΙΥ

Γράφημα 2.8 Οι χώρες με τη μεγαλύτερη κατανάλωση οίνου στο κόσμο

Πίνακας 2.3 Η κατά κεφαλή κατανάλωση οίνου παγκοσμίως το 2018

	Χώρα	Κατανάλωση
1	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	62,1
2	ΓΑΛΛΙΑ	50,2
3	ΙΤΑΛΙΑ	43,6
4	ΕΛΒΕΤΙΑ	37,8
5	ΒΕΛΓΙΟ	31,5
6	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	31,5
7	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	29,9
8	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	29,3
9	ΣΟΥΗΔΙΑ	28,6
10	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	28,0
11	ΙΣΠΑΝΙΑ	26,9
12	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	24,8
13	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	24,6
14	ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	22,7
15	ΕΛΛΑΔΑ	21,9
16	ΚΑΝΑΔΑΣ	15,8
17	ΧΙΛΗ	15,8
18	ΗΠΑ	12,4
19	Ν. ΑΦΡΙΚΗ	10,6
20	ΡΩΣΙΑ	10,1
21	ΙΑΠΩΝΙΑ	3,2
22	ΒΡΑΖΙΛΙΑ	2,2
23	ΚΙΝΑ	1,5

Πηγή: ΟΙΥ

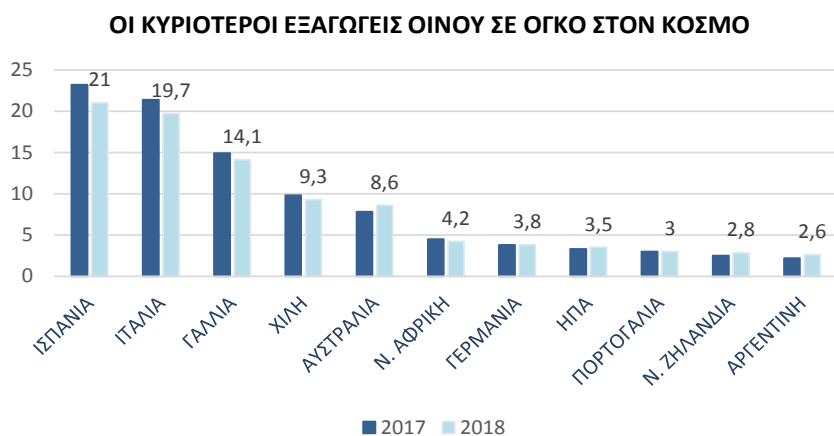
(Σε λίτρα/άτομο)

Σύμφωνα με ΟΙΥ οι χώρες με τη μεγαλύτερη κατανάλωση οίνου παγκοσμίως είναι η Πορτογαλία η Γαλλία, η Ιταλία η Ελβετία και το Βέλγιο . Η Πορτογαλία είναι η κυρίαρχη χώρα σε κατανάλωση οίνου στον κόσμο με μέση κατανάλωση 62,1 λίτρα/ άτομο ετησίως.

2.2.3 Το Διεθνές εμπόριο οίνου

Το διεθνές εμπόριο οίνου παρουσιάζει μια ραγδαία αύξηση από τις αρχές τις δεκαετίας του 2000. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, οι παγκόσμιες εξαγωγές οίνου το 2000 ήταν 61 εκατομμύρια εκατόλιτρα και έφτασαν το 2018 τα 108 εκατομμύρια εκατόλιτρα αυξημένες κατά 77%.

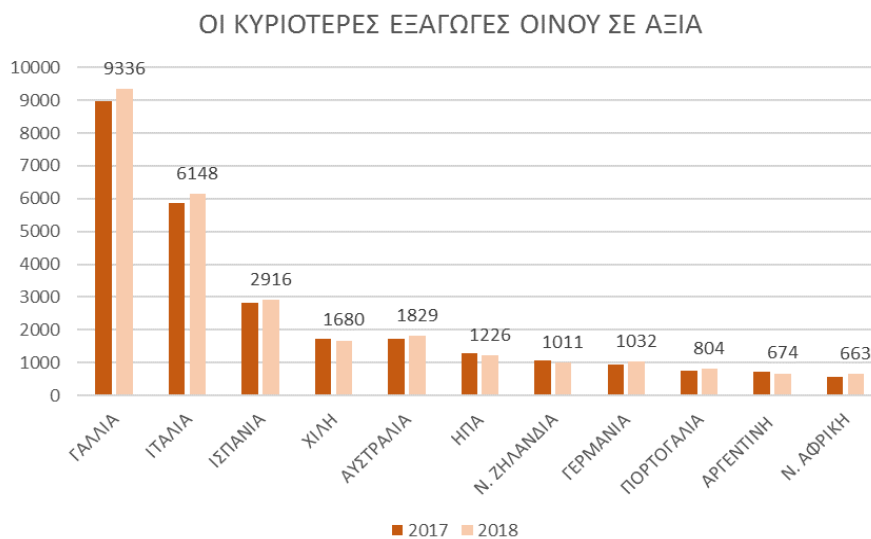
Η Ισπανία είναι η χώρα με τις περισσότερες εξαγωγές κρασιού στον κόσμο οι οποίες άγγιξαν τα 21 εκατομμύρια εκατόλιτρα για το 2018. Ακολουθούν η Ιταλία με 19,7 και η Γαλλία με 14,1 εκατομμύρια εκατόλιτρα αντίστοιχα.

Πηγή: ΟΙΒ

Γράφημα 2.9 Οι κυριότεροι εξαγωγείς οίνου σε όγκο στο κόσμο

Εξίσου σημαντική ήταν και η αύξηση στην αξία των εξαγωγών οι οποίες από 13,4 δισεκατομμύρια ευρώ το 2000 έφτασαν τα 31,3 δισεκατομμύρια το 2018.

Πηγή: ΟΙΒ

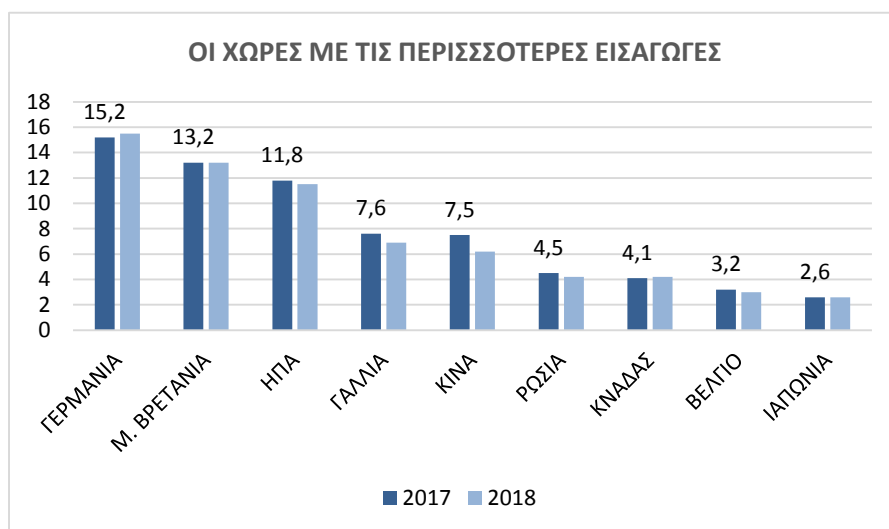
Γράφημα 2.10 Οι κυριότερες εξαγωγές οίνου σε αξία στο κόσμο

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω δύο διαγράμματα ενώ η Ισπανία παράγει την μεγαλύτερη ποσότητα κρασιών στον κόσμο η αξία εξαγωγών των γαλλικών κρασιών είναι αισθητά πιο υψηλή.

Η Γαλλία κερδίζει από τις ακριβές σαμπάνιες της, οι μισές από τις οποίες εξάγονται (περίπου 150 εκατομμύρια φιάλες), με πολύ υψηλή μέση τιμή. Η Ισπανία εξάγει πολύ χύμα κρασί χαμηλού κόστους όπου ένα πολύ μεγάλο μέρος του προέρχεται από την Γαλλία. Τα αμερικάνικα κρασιά είναι ακριβά, όπως και τα κρασιά της Νέας Ζηλανδίας.

Όμως η συνολική αξία τόσο για τις ΗΠΑ όσο και για τη Νέα Ζηλανδία μειώθηκε το 2018(-6,2% και -4,6% αντίστοιχα).

Όσον αφορά τις εισαγωγές οίνου, η Γερμανία είναι η χώρα με τις περισσότερες εισαγωγές παγκοσμίως οι οποίες επικεντρώνονται σε οίνους χαμηλού κόστους. Η γερμανική αγορά είναι στραμμένη σε ‘οικονομικά’ κρασιά. Οι γαλλικές εισαγωγές είναι ακόμη περισσότερο επικεντρωμένες σε οίνους χαμηλού κόστους, το οποίο πιθανότατα οφείλεται στο γεγονός ότι μεγάλο μέρος του είναι χύμα οίνος από την Ισπανία. Οι ΗΠΑ αγοράζουν ακριβά κρασιά όπως και οι Ιάπωνες.

Πηγή: ΟΙΒ

Γράφημα 2.11 Οι χώρες με τις περισσότερες εισαγωγές στο κόσμο

2.3 Το ελληνικό κρασί

2.3.1 Οι σημαντικότεροι σταθμοί της σύγχρονης ελληνικής οινοποιίας

Ποια είναι η πραγματική πατρίδα της αμπέλου κανείς δεν μπορεί να πει με σιγουριά. Όπως υπολογίζεται ιστορικά η καλλιέργεια της αμπέλου ξεκίνησε το 5000 π.χ. στην περιοχή του Καυκάσου και της Μεσοποταμίας. Στην Ελλάδα φαίνεται ότι κάνει την εμφάνισή της το 4000π.χ.

Η ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας παραγωγής κρασιού είναι συνδεδεμένη με την καλλιέργεια των ελληνικών αμπελώνων μια δράση ιδιαίτερος γνωστή από την μυθολογία. Το κρασί αποτελούσε το αγαπημένο ποτό θεών και θνητών στην Αρχαία Ελλάδα. Αυτή την εποχή το χρησιμοποιούσαν μόνο για θρησκευτικούς και για ιαματικούς σκοπούς. (Μαραγκού, 1992).

Η σύγχρονη ιστορία του ελληνικού κρασιού ξεκινά το 1859 όταν ο Γουαστάου Κλάους δημιουργεί τον «Αμπελώνα της Αχαΐας», και στην συνέχεια το οινοποιείο της Αχαΐα Κλάους.

Το 1872 το οινοποιείο της Αχαΐα Κλάους γίνεται μια μεγάλη μετοχική εταιρία και ένα χρόνο μετά δημιουργεί τη Μαυροδάφνη ένα γλυκό κρασί από κόκκινα σταφύλια που παράγεται ακόμη και σήμερα.

Το 1879 ο Ιωάννης Μπουτάρης ιδρύει το πρώτο από τα έξι οινοποιεία του στο Στενήμαχο της Νάουσας. Η συμβολή της εταιρίας Μπουτάρη στην ιστορία της αμπελοοινικής ζώνης της Νάουσας ήταν καθοριστική. Αφενός μεν συνέβαλε στην διαφύλαξη της ποικιλίας του ξυνόμαυρου αφετέρου ανέδειξε την αμπελοοινική ζώνη της Νάουσας ως Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης.

Το 1895 ο Κουρτάκης, πρώτος Έλληνας οινολόγος δημιουργεί το προσωπικό του οινοποιείο στο Μαρκόπουλο το οποίο διαθέτει και το δικό του εργαστήριο. Παρά το γεγονός ότι η εταιρία Κουρτάκη έχει ταυτιστεί με την ρετσίνα η ενασχόληση της οικογένειας με το κρασί ξεπερνά τον ένα αιώνα.

Το 1934 στην Σάμο δημιουργείται η Ένωση Οινοποιητικών Συνεταιρισμών Σάμου η οποία συντέλεσε στην διατήρηση ενός από τους σημαντικότερους αμπελώνες στον κόσμο.

Το 1935 από την εταιρία Καμπάς παράγεται το πρώτο ελληνικό κρασί παλαιώσης η Κάβα Καμπά που γίνεται ανάρπαστο ενώ η εταιρία περνά στην Εθνική Τράπεζα λόγω χρεών.

Το 1959 ο Ευάγγελος Αβέρωφ άρχισε να ασχολείται με το κρασί και φέρνει τα πρώτα κλίματα από το Bordeaux, ενώ το 1965 κυκλοφορεί το Κατώγι ένα πρότυπο κόκκινο κρασί που έφτασε σε πωλήσεις τις 400.000 φιάλες.

Στην Σιθωνία Χαλκιδικής βρίσκεται το Κτήμα Πόρτο Καράς στο οποίο παράγεται ένα από τα πιο φημισμένα ελληνικά κρασιά το Chateau Porto Carras. Πρόκειται για ένα βιολογικής καλλιέργειας κρασί από νέες ποικιλίες νέες καλλιεργητικές τεχνικές, που παράγεται κάτω από ελεγχόμενες συνθήκες οινοποίησης, ωρίμανσης και παλαιώσης.

Την δεκαετία του '70 κυκλοφορεί ο λευκός Αγιορείτικος του Τσάνταλη. Πρόκειται για ένα λευκό κρασί που παρασκευάζεται από τις Ελληνικές ποικιλίες Ασύρτικο, Αθήρι και Ροδίτης. Πρόκειται για ένα ημίξηρο κρασί έντονα αρωματικό.

Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '70 το Αγιωργίτικο ήταν ένα χύμα κρασί αγνώστου ποιότητας.

Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1970 το Αγιωργίτικο κυκλοφορούσε ως χύμα αγνώστου ποιότητας και ταυτότητας κρασί. Στα 1981 ο οινοποιός Θανάσης Παπαϊωάννου

έκανε την επανάσταση. Επιλέγοντας συγκεκριμένους αμπελώνες στην περιοχή της Νεμέας και υιοθετώντας την βιολογική γεωργία με ταυτόχρονη εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων οινοποίησης δημιουργεί το ιδεώδες υπόδειγμα του Αγιωργίτικου.

2.3.2 Οι αμπελώνες της Ελλάδας

Οι ελληνικοί αμπελώνες είναι από τους αρχαιότερους στον κόσμο, ενώ η καλλιέργειά τους συνεχίζεται αδιάκοπα εδώ και χιλιάδες χρόνια. Εντοπίζονται σε εδάφη που ποικίλουν έντονα καθώς και σε υψόμετρα που εκτείνονται από την επιφάνεια της θάλασσας μέχρι και τα χίλια μέτρα. Στην έντονη ανομοιομορφία των ελληνικών αμπελώνων οφείλεται και η ευρεία γκάμα των μοναδικών και διαφορετικών και ιδιαίτερων ελληνικών κρασιών.

Γενικότερα οι ελληνικοί αμπελώνες ανάλογα με την περιοχή στην οποία απαντώνται χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Ορεινοί και ημιορεινοί
- Παραθαλάσσιοι
- Ηπειρωτικοί
- Ηφαιστειακοί

Οι Ορεινοί και οι ημιορεινοί είναι οι περισσότερο διαδεδομένοι αμπελώνες στο ελλαδικό χώρο. Εκεί παράγεται η πλειοψηφία των ελληνικών κρασιών Π.Ο.Π (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης). Αντιπροσωπευτικοί αμπελώνες ορεινών περιοχών είναι της Ζίτσας του Μετσόβου του Αμύνταιου της Αχαΐας, τμήμα των ζωνών Πεζών, Ραψάνης Σάμου Νεμέας και Κεφαλλονιάς οι υπόλοιποι χαρακτηρίζονται ως ημιορεινοί.

Παραθαλάσσιοι χαρακτηρίζονται οι αμπελώνες που εκτείνονται κατά μήκος της ακτογραμμής της Ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας. Στους παραθαλάσσιους αμπελώνες ανήκουν οι αμπελώνες της Θράκης, της Καβάλας, της Χαλκιδικής της Πελοποννήσου, της Φθιώτιδας και φυσικά όλοι οι αμπελώνες που συναντάμε στα ελληνικά νησιά.

Ηπειρωτικοί: Πρόκειται για αμπελώνες απομακρυσμένους από παραθαλάσσιες περιοχές στο εσωτερικό της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Στους Ηπειρωτικούς αμπελώνες ανήκουν οι αμπελώνες της Κεντρικής Ελλάδας, του λεκανοπεδίου Αττικής καθώς και κάποιοι αμπελώνες σε μεγαλύτερα υψόμετρα μακριά από τη θάλασσα.

Ηφαιστειακοί: Ο πιο χαρακτηριστικός ηφαιστειακός είναι αυτός της Σαντορίνης. Σε αυτόν τα αμπέλια καλλιεργούνται σε ένα λεπτό στρώμα λάβας. Κάθε ογδόντα χρόνια τα

αμπέλια της Σαντορίνης κατατομούνται στο ύψος της επιφάνειας του εδάφους και ποτέ δεν εκριζώνονται και για αυτό το λόγο η ηλικία τους παραμένει άγνωστη.

Με μια δεύτερη κατάταξη οι ελληνικοί αμπελώνες χωρίζονται σε πέντε μεγάλες γεωγραφικές ενότητες:

- Αμπελώνες της Βόρειας Ελλάδας
- Αμπελώνες της κεντρικής Ελλάδας
- Αμπελώνες της Πελοποννήσου και των νησιών του Ιονίου Πελάγους Αιγαίου
- Αμπελώνες των νησιών του Αιγαίου
- Αμπελώνες της Κρήτης

Ο κανονισμός 1308/2013 της Ε.Ε

Σύμφωνα με τον κανονισμό 1308/2013 της Ευρωπαϊκής Ένωσης κάθε κράτος μέλος της χορηγεί κάθε έτος άδειες φύτευσης αμπελώνων έκτασης που ισοδυναμούν με το 1% σε στρέμματα επί των φυτεμένων εκτάσεων στην επικράτειά του, με αμπέλους οινοποιήσιμων ποικιλιών (ΚΑΝ.Ε.Ε 1308/2013).

Κάθε χώρα έχει την δυνατότητα να κατανειμί τις άδειες αυτές είτε σε Εθνικό είτε σε Περιφερειακό επίπεδο.

Η χώρα μας τα τελευταία χρόνια επέλεξε η κατανομή αυτή να γίνεται σε Εθνικό επίπεδο και όχι σε επίπεδο Περιφέρειας.

Η ΚΕΟΣΟΕ επεξεργάστηκε τις άδειες φύτευσης που χορηγήθηκαν ανά περιφέρεια στην χώρα μας την τριετία 2016-2018.

Οι Περιφέρειες με τις περισσότερες και τις λιγότερες χορηγηθείσες άδειες φαίνονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 2.4 Οι Περιφέρειες στις οποίες χορηγήθηκαν τα περισσότερα στρέμματα από το 2016-2018

Περιφέρεια	Περιφερειακό ποσοστό 1% στην τριετία	Στρέμματα που χορηγήθηκαν την τριετία	Διαφορά Περιφερειακού-Εθνικού μοντέλου	Ποσοστό διαφοράς
Αν. Μακεδονίας & Θράκης	605,7	2045,38	+ 1439,68	+ 237,69%
Δ. Μακεδονίας	756,6	2081,54	+1324,94	+175,12%
Θεσσαλίας	1191,6	2471,2	+1279,6	+107,99%
Κ. Μακεδονίας	1387,2	2469,58	+1082,38	+78,03%
Ηπείρου	238,8	303,75	+64,95	+27,2%

Πηγή : ΚΕΟΣΟΕ

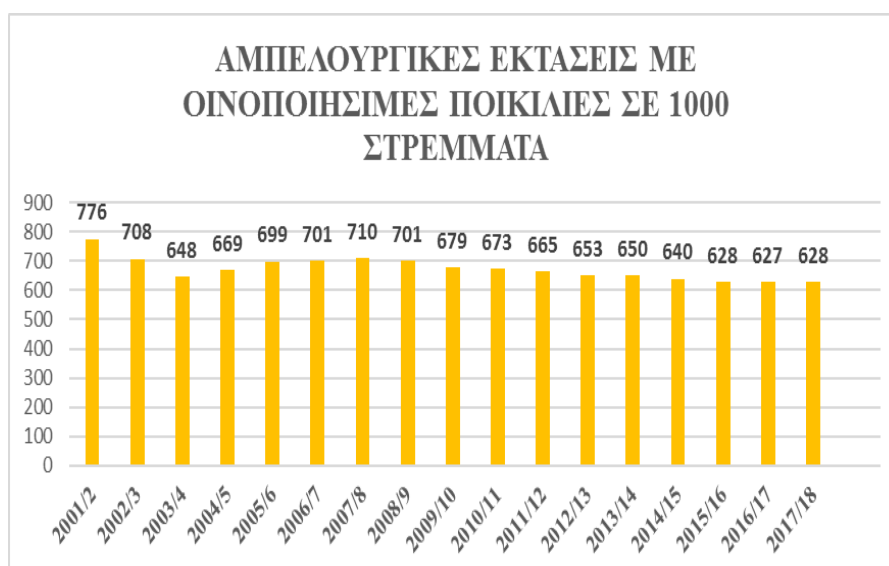
Πίνακας 2.5 Οι Περιφέρειες στις οποίες χορηγήθηκαν τα λιγότερα στρέμματα από το 2016-2018

Περιφέρεια	Περιφερειακό ποσοστό 1% στην τριετία	Στρέμματα που χορηγήθηκαν την τριετία	Διαφορά Περιφερειακού-Εθνικού μοντέλου	Ποσοστό διαφοράς
Ιονίων Νήσων	826,8	129,1	-697,7	-84,39%
Αττικής	1843,8	649,87	-1193,93	-64,75%
Ν. Αιγαίου	1142,4	652,98	-489,42	-42,84%
Κρήτης	2282,7	1327,28	-955,42	-41,85%
Β. Αιγαίου	843,9	542,96	-300,94	-35,66%
Δ. Ελλάδας	2615,4	1865,42	-749,98	-28,68%
Στ. Ελλάδας	2055,3	1555,03	-500,27	-24,34%
Πελοποννήσου	3029,7	2753,76	-275,94	-9,11%

Πηγή : ΚΕΟΣΟΕ

Η έκταση των ελληνικών αμπελώνων

Η Ελλάδα είναι μια χώρα με μικρή έκταση αμπελώνων από πλευράς οινοποίησης η οποία καταλαμβάνει τα 628.000 στρέμματα για το 2018. Η έκταση αυτή παραμένει σχετικά σταθερή την τελευταία δεκαετία. Οι ιδιοκτήτες γης που ασχολούνται με την αμπελοκαλλιέργεια στην Ελλάδα αγγίζουν τους 180.000. Το μέσο μέγεθος ιδιόκτητων αμπελώνων ανά παραγωγό είναι τα πέντε στρέμματα γεγονός που αποδεικνύει τον έντονο κατακερματισμό της αμπελοκαλλιέργειας στην Ελλάδα.

Γράφημα 2.12 Οι αμπελουργικές εκτάσεις της Ελλάδας με οινοποιήσιμες ποικιλίες

2.3.3 Οι χρησιμοποιούμενες ποικιλίες σταφυλιών

Το Σαβατιανό και ο Ροδίτης αποτελούν τις δύο κύριες χρησιμοποιούμενες ποικιλίες στην παραγωγή κρασιού στην χώρα μας σε ποσοστό 30% στο σύνολο των καλλιεργούμενων ποικιλιών. Ακολουθούν το Αγιωργίτικο, το Λιάτικο και το ξινόμαυρο σε ποσοστά 5,28%, 3,85% και 3,44% αντίστοιχα.

Πίνακας 2.6 Οι ποικιλίες σταφυλιών που χρησιμοποιούνται περισσότερο

Savatiano	16,52%
Roditis	14,34%
Agiorgitiko	5,28%
Liatiko	3,85%
Xinomavro	3,44%
Muscat of Hamburg	3,13%
Assirtiko	3,12%
Kabernet Sauvignon	3,08%
Mavroudi	2,66%
White Muscat	2,55%
Merlot	2,38%
Kotsifali	2,16%
Romeika	1,84%
Syrah	1,79%
Fokiano	1,77%
Mschofilero	1,72%
Mandilaria	1,48%
Moscat of Alexandria	1,33%

Πηγή: ΚΕΟΣΟΕ

Γράφημα 2.13 Οι ποικιλίες σταφυλιών που χρησιμοποιούνται περισσότερο

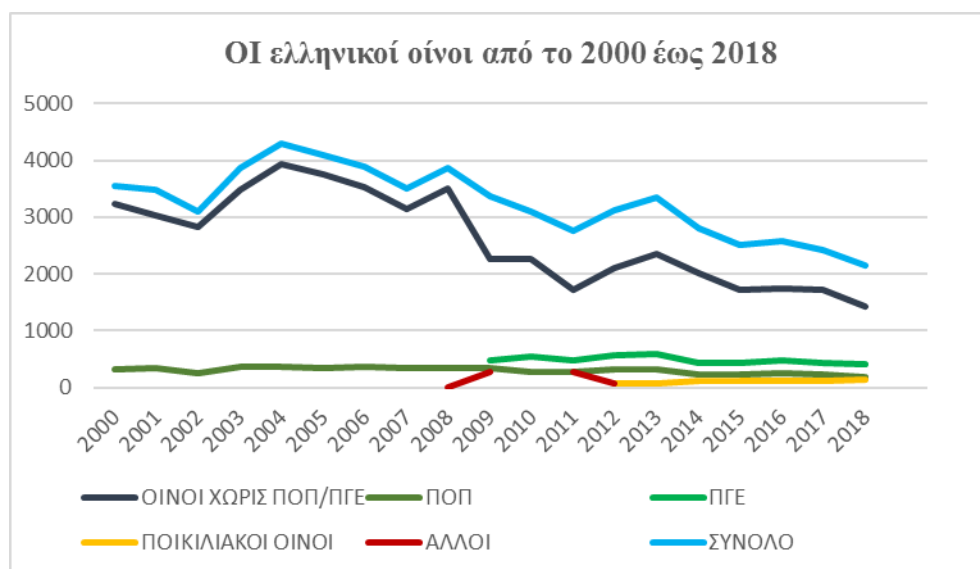
2.3.4 Η παραγωγή οίνου στην Ελλάδα

Η Ελλάδα κατέχει την 18^η θέση στην παγκόσμια κατάταξη στην παραγωγή οίνου για το 2018 με ετήσια παραγωγή τα 2,2 εκατομμύρια λίτρα. Σε σχέση με το 2017 η παραγωγή της μειώθηκε κατά 10,48%. Παράλληλα οι ελληνικοί οίνοι Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π) το 2018 μειώθηκαν σημαντικά γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε όπου οι οίνοι Π.Ο.Π εμφανίζουν σημαντική αύξηση.

Πίνακας 2.7 Παραγωγή οίνου στην Ελλάδα (2008-2018) - Σε 1000HL

	ΟΙΝΟΙ ΧΩΡΙΣ ΠΟΠ/ΠΓΕ			ΠΟΙΚΙΛΙΑΚΟΙ ΟΙΝΟΙ		ΣΥΝΟΛΟ
	ΠΟΠ/ΠΓΕ	ΠΟΠ	ΠΓΕ		ΑΛΛΟΙ	
2000	3224	327				3558
2001	3037	338				3477
2002	2836	249				3098
2003	3491	372				3864
2004	3929	366				4295
2005	3755	338				4093
2006	3530	370				3900
2007	3150	350				3511
2008	3510	345			12	3868
2009	2254	340	485		285	3365
2010	2270	280	550			3100
2011	1716	280	470		284	2750
2012	2099	310	571	70	65	3115
2013	2358	315	600	70		3343
2014	2010	237	439	114		2800
2015	1729	234	427	111		2501
2016	1737,1	244	481,6	118,2		2580,6
2017	1716,1	234	440	111		2410,1
2018	1419	184	414	140		2157,6

Πηγή : Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Γράφημα 2.14 Οι ελληνικοί οίνοι από το 2000-2018

Τα ελληνικά οινοποιία

Η Ελλάδα συνεχώς βελτιώνεται και επεκτείνεται ως χώρα παραγωγής κρασιού. Οι πολυάριθμες γηγενείς ελληνικές ποικιλίες ανταποκρίνονται πλήρως στις απαιτήσεις των διεθνών αγορών ισχυροποιώντας έτσι τη θέση του ελληνικού κρασιού στον κόσμο.

Ο κλάδος της οινοποιίας σήμερα:

- Αποτελείται κυρίως από παραγωγικές επιχειρήσεις
- Η εγχώρια παραγωγή είναι κατακερματισμένη σε μεγάλο πλήθος οινοποιητικών μονάδων
- Στην πλειοψηφία τους είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- Οι συνεταιρισμοί διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο
- Οι μεγάλες οινοβιομηχανίες είναι ελάχιστες , καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας παραγωγής διαθέτοντας σύγχρονες εγκαταστάσεις και ποικιλία προϊόντων
- Οι εισαγωγές οίνου είναι ελάχιστες και ως εκ τούτου είναι ελάχιστες και οι εισαγωγικές επιχειρήσεις. (ICAP , 2016)

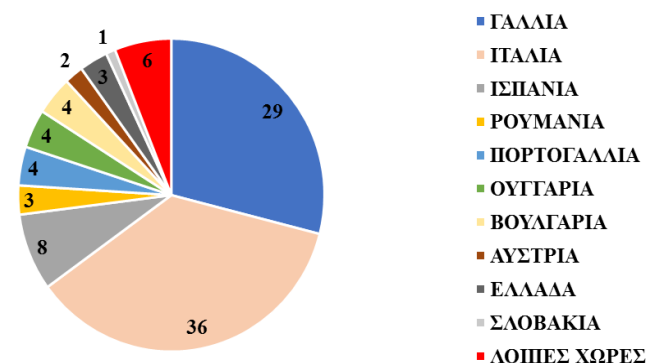
Μέσα σε μια οκταετία τα ελληνικά οινοποιία διπλασιάστηκαν. Ο αριθμός των οινοποιείων στην Ελλάδα σήμερα ανέρχεται στα 1290 ενώ ο αντίστοιχος αριθμός τους το 2011 ήταν 635 σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 103%.

Αντίστοιχα η μέση παραγωγή/οινοποιείο το 2011 ήταν 371 χιλιόλιτρα ενώ το 2018 ήταν 121 χιλιόλιτρα. Ενώ ο αριθμός των οινοποιείων διπλασιάστηκε η μέση παραγωγή /οινοποιείο μειώθηκε κατά 67,4%.

Από τα 1290 οινοποιία μόνο τα 700 είναι πιστοποιημένα ως Π.Ο.Π (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης) και ως Π.Γ.Ε (Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης), σύμφωνα με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Όσον αφορά τους οίνους Π.Ο.Π και Π.Γ.Ε η Ελλάδα παράγει οίνους Π.Ο.Π που αντιστοιχούν στο 3% του συνόλου των οίνων Π.Ο.Π της Ευρωζώνης και οίνους με Π.Γ.Ε που αντιστοιχούν στο 25% των ονομασιών που παράγουν οίνους με Π.Γ.Ε στην Ε.Ε. Από τις 1306 ονομασίες ΠΟΠ της Ε.Ε η Ελλάδα έχει αναγνωρίσει 33 ονομασίες (3%), ενώ από τις 460 ονομασίες ΠΓΕ η Ελλάδα αναγνώρισε τις 116 ονομασίες (25%).

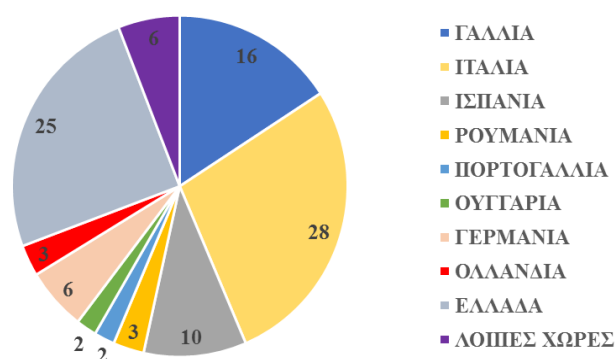
ΠΟΠ

Πηγή: Μητρώο E-Bacchus Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γράφημα 2.15 % συμμετοχή της κάθε χώρας στο σύνολο των ονομασιών Π.Ο.Π 2018

ΠΓΕ

Πηγή: Μητρώο E-Bacchus Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Γράφημα 2.16 % συμμετοχή της κάθε χώρας στο σύνολο των ονομασιών Π.Γ.Ε 2018

Στην Ελλάδα οι πρώτοι – TOP10 ελληνικές οινοποιητικές επιχειρήσεις με παραγωγική-εξαγωγική δραστηριότητα σύμφωνα με τον κύκλο εργασιών τους (σε εκατ. ευρώ), που παρουσιάστηκαν σε άρθρο του agro24 το 2015, εμφανίζονται στο παρακάτω πίνακα: (<https://www.agro24.gr>)

Πίνακας 2.8 Οι 10 κορυφαίες οινοποιητικές επιχειρήσεις σε παραγωγική-εξαγωγική δραστηριότητα της χώρας μας το 2014

Επωνυμία	Κύκλος εργασιών (εκατ.ευρώ)
Τσάνταλη ΑΕ	31,257
Ελληνικά Κελάρια - Δ. Κουρτάκης Α.Ε.	26,348
Ε.Μαλαματίνας & Υιός ΑΕ	21,993
Cavino	17,123
Μπουτάρης Ι. & Υιός ΑΕ	12,468

ΕΟΣ Σάμου	11,179
ΑΟΣ Τυρνάβου	10,000
Γ.Α Κουτσοδήμος ΑΕ	6,961
Τσακτσαρλής Β. - Ε.Γεροβασιλείου Οινοποιία ΑΕ	6,773
Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη	6,475

Πηγή: (<https://www.agro24.gr> , 2015)

Από το σύνολο των 1.290 οινοποιείων που λειτουργούν στο σύνολο της Ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας υπάρχουν ορισμένες που επιτυγχάνουν σημαντικό κύκλο εργασιών, ο οποίος ίσως τις επιτρέψει να καταλάβουν μια από τις 10 κορυφαίες θέσεις των οινοποιητικών επιχειρήσεων της χώρας μας.

2.3.5 Κατηγορίες ελληνικών κρασιών και τύποι ελληνικών κρασιών

Σύμφωνα με την Εθνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία τα ελληνικά κρασιά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: τους οίνους ονομασίας προέλευσης (Ο.Π.Α.Π ή Ο.Π.Ε) και τους επιτραπέζιους οίνους.

Οίνοι ονομασίας προέλευσης (Π.Ο.Π)

Τα κρασιά που χαρακτηρίζονται ως ‘Οίνοι ονομασίας προέλευσης’:

- Προέρχονται από μια συγκεκριμένη αμπελουργική ζώνη
- Παράγονται από μία ή περισσότερες ποικιλίες αμπέλου πάντοτε οι ίδιες οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες εδαφοκλιματικές συνθήκες της εκάστοτε περιοχής και δίνουν κρασιά υψηλής ποιότητας
- Οι καλλιεργούμενοι αμπελώνες δίνουν σταφύλια υψηλής ποιότητας αλλά χαμηλής απόδοσης
- Παρασκευάζονται σύμφωνα με τις οινολογικές τεχνικές της περιοχής οι οποίες είναι προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της σύγχρονης τεχνολογίας
- Παλαιώνονται κάτω από ειδικές συνθήκες που διαμορφώνουν τα ιδιαίτερα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά. (Σύνδεσμος Ελληνικού οίνου, 2019)

Τα ελληνικά κρασιά με Ονομασία Προέλευσης προέρχονται από αμπελουργικές περιοχές με υψηλό ποιοτικό δυναμικό γι' αυτό και χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ε.Ο.Κ. ως V.Q.P.R.D., από τα αρχικά των γαλλικών λέξεων Vin de Qualité Produit de Région Déterminée που σημαίνουν: Οίνος Ποιότητας Παραγόμενος σε Καθορισμένη Περιοχή.

Επιτραπέζιοι οίνοι

Σε αυτή την κατηγορία ανήκει η πλειοψηφία των ελληνικών κρασιών. Οι οίνοι αυτοί χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Τοπικοί Οίνοι
- Οίνοι με Ονομασία Κατά Παράδοση
- Κρασιά Μάρκας

Οι Τοπικοί Οίνοι είναι οίνοι που παράγονται σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή επιπέδου επαρχίας, νομού ή διαμερίσματος. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία η παραγωγή τους γίνεται σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές που αφορούν τις ποικιλίες αμπέλου την μέθοδο οινοποίησης των σταφυλιών, τον ελάχιστο αλκοολικό τίτλο και τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά.

Οι οίνοι με Ονομασία Κατά Παράδοση παράγονται παραδοσιακά σε επίπεδο περιοχής ή χώρας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της κατηγορίας αποτελεί η παραδοσιακή ρετσίνα.

Τα Κρασιά Μάρκας είναι όλα τα υπόλοιπα εμφιαλωμένα κρασιά που κυκλοφορούν στο εμπόριο και κατατάσσονται στα επιτραπέζια κρασιά. Στην παραγωγή τους σημαντικό ρόλο παίζει η τεχνολογία, ο έλεγχος ποιότητας και η διατήρηση σταθερών χαρακτηριστικών σύμφωνα με τις απαιτήσεις των καταναλωτών.

Για τα κρασιά Ονομασίας Προέλευσης έχουν υιοθετηθεί οι ονομασίες Reserve και Grande Reserve. Η ένδειξη Reserve αφορά λευκά κρασιά με χρόνο παλαίωσης ενός έτους και ερυθρά κρασιά με χρόνο παλαίωσης δύο έτη.

Αντίστοιχα ως Grande Reserve χαρακτηρίζονται τα λευκά κρασιά με χρόνο παλαίωσης τα δύο έτη (ένα έτος σε βαρέλι και έξι μήνες σε φιάλες) και τα ερυθρά κρασιά με χρόνο παλαίωσης τα τέσσερα έτη (δεκαοκτώ μήνες σε βαρέλι και δεκαοκτώ μήνες σε φιάλες).

Για τα επιτραπέζια κρασιά χρησιμοποιείται η ένδειξη Κάβα που αφορά επίσης το χρόνο παλαίωσης και είναι δύο χρόνια για τα λευκά κρασιά (έξι μήνες σε βαρέλι και έξι σε φιάλες) και τρία χρόνια για τα ερυθρά (ένα χρόνο σε βαρέλια και δύο χρόνια σε φιάλες).

Τύποι κρασιών

Σύμφωνα με τα βασικά τους χαρακτηριστικά τα κρασιά κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Βάση του χρώματος τα κρασιά διακρίνονται σε Λευκά, Ροζέ και Ερυθρά. Το χρώμα των κρασιών οφείλεται είτε στο χρώμα των σταφυλιών είτε στην μέθοδο οινοποίησης.

Την περιεκτικότητα σε Σάκχαρα Ανάλογα με την περιεκτικότητά τους σε σάκχαρα τα κρασιά διακρίνονται σε γλυκά, ημίγλυκα ξηρά και ημίξηρα.

Την Περιεκτικότητα σε Διοξείδιο του Άνθρακα. Ανάλογα με το διοξείδιο του άνθρακα που περιέχουν τα κρασιά διακρίνονται σε ήσυχα, αφρώδη και ημιαφρώδη.

2.3.6 Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ζήτηση των ελληνικών κρασιών

Τα ελληνικά οινοποιεία λειτουργούν σε συνθήκες έντονου ανταγωνισμού με άλλους κλάδους της ποτοποιίας τόσο στην εγχώρια τόσο και στην αγορά του εξωτερικού. Το κρασί αποτελεί ένα ιδιαίτερο προϊόν τόσο ως προς την παραγωγή όσο και ως προς την διατήρηση και την κατανάλωσή του.

Η ζήτησή του επηρεάζεται και διαμορφώνεται από διάφορους παράγοντες οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι η εποχικότητα, το εκάστοτε διαθέσιμο εισόδημα, η τιμή, ο τουρισμός, η μόδα οι διατροφικές συνήθειες και τα δημογραφικά χαρακτηριστικά .

Το κρασί είναι ένα προϊόν άρρηκτα συνδεδεμένο με την κουλτούρα και την παράδοση των Ελλήνων και παρά το γεγονός ότι δεν αποτελεί βασικό καταναλωτικό αγαθό η κατανάλωσή του επηρεάζεται ελάχιστα από τις μεταβολές του εισοδήματος.

Σε οποιαδήποτε μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος, όπως αυτή που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης, ο καταναλωτής στρέφεται στην κατανάλωση φθηνότερων κρασιών ή υποκαθιστά το εμφιαλωμένο από το χύμα και λιγότερο αντικαθιστά το κρασί από οποιοδήποτε άλλο ποτό. Παρά ταύτα μείωση της κατανάλωσης παρατηρήθηκε στους χώρους εστίασης κατά την διάρκεια της κρίσης καθώς η συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών περιόρισε τις εξόδους . Η μείωση της ζήτησης αυτής αντισταθμίστηκε από την αύξηση της κατανάλωσης στο σπίτι. Βέβαια ανασταλτικός παράγοντας ζήτησης στους χώρους εστίασης είναι οι υψηλές και πολλές φορές απαγορευτικές τιμές των εμφιαλωμένων κρασιών σε σχέση με τα χύμα.

Η εποχικότητα είναι ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την ζήτηση του κρασιού. Κατά την διάρκεια του έτους τα κρασιά εμφανίζουν υψηλή ζήτηση από τον Μάιο έως και τον Οκτώβριο. Το καλοκαίρι η κατανάλωση του κρασιού μειώνεται καθώς υποκαθίσταται από περισσότερο δροσιστικά ποτά όπως η μύρα και τα αναψυκτικά. Το ίδιο διάστημα αυξάνεται η κατανάλωση λευκών κρασιών έναντι των κόκκινων. Αύξηση της ζήτησης παρατηρείται κατά την διάρκεια των εορτών εφόσον αποτελεί μια συχνή επιλογή ως δώρο.

Ο εισερχόμενος τουρισμός τους θερινούς μήνες επηρεάζει την εγχώρια κατανάλωση οίνου. Τουρίστες προερχόμενοι από παραδοσιακά οινοπαραγωγές χώρες όπως από Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία συμβάλλουν στην προώθηση των ελληνικών κρασιών στις εξωτερικό ενώ σε αντίθεση με τους Έλληνες καταναλώνουν κρασί ακόμη και τους θερινούς μήνες (Παρασκευόπουλος, Γ, 2005).

Τα σύγχρονα καταναλωτικά πρότυπα όπως και οι διατροφικές συνήθειες αποτελούν παράγοντες διαμόρφωσης της ζήτησης. Η στροφή των καταναλωτών σε έναν πιο υγιεινό τρόπο ζωής τα τελευταία χρόνια συντέλεσε στην αύξηση της ζήτησης του κρασιού. Η τάση αυτή ενισχύθηκε από έρευνες που εκθείαζαν τις ευεργετικές επιδράσεις κρασιού στην υγεία.

Τα τελευταία χρόνια η ταχύτατη αύξηση του αριθμού των εστιατορίων γρήγορης εστίασης (fast food) επέδρασε αρνητικά στην ζήτηση του κρασιού καθώς το κρασί αντικαταστάθηκε από άλλα υποκατάστατα προϊόντα.

Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά αποτελούν παράγοντες ζήτησης. Αυτά επηρεάζουν τόσο την ποσότητα όσο και το είδος του παραγόμενου οίνου καθώς θα πρέπει να ικανοποιούν όλες τις ηλικιακές ομάδες και τις εκάστοτε διαμορφούμενες τάσεις.

Στους παράγοντες εκείνους που προσδιορίζουν την ζήτηση το κρασιού είναι και η διαφήμιση. Η έντυπη διαφήμιση (εφημερίδες, περιοδικά) είναι η πλέον η συνηθισμένη. Η παρουσία των ελληνικών κρασιών στην τηλεόραση είναι υποβαθμισμένη σε αντίθεση με την μύρα ή άλλα αλκοολούχα ποτά που προβάλλονται συνεχώς. Αξίζει να σημειωθεί ότι η διαφήμιση δεν συντελεί στην αύξηση της συνολική ζήτησης του κρασιού στην χώρα μας αλλά στρέφει τους καταναλωτές σε συγκεκριμένες κατηγορίες επώνυμων προϊόντων.

Τέλος η μόδα είναι ένας από τους παράγοντες που διαμορφώνουν την ζήτηση του κρασιού καθώς η ζήτησή επηρεάζεται από τις τάσεις της εποχής.

Προσφορά - δίκτυα διανομής

Ο οινοποιητικός κλάδος της Ελλάδας απαρτίζεται κυρίως από παραγωγικές επιχειρήσεις. Κύριο χαρακτηριστικό του είναι ο έντονος κατακερματισμός. Ο κλάδος απαρτίζεται στην πλειονότητα από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Κάποιες από αυτές διαθέτουν στην αγορά μόνο εμφιαλωμένο κρασί ενώ άλλες εμφιαλωμένο και χύμα. Οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι ελάχιστες αλλά καλύπτουν το κύριο μέρος της παραγωγής καθώς διαθέτουν σύγχρονες εγκαταστάσεις, παράγουν μεγάλη ποικιλία κρασιών με ισχυρό όνομα.

Την εικόνα της ελληνικής οινοποιίας σήμερα συμπληρώνουν οι συνεταιρισμοί και οι ελάχιστες εισαγωγικές επιχειρήσεις.

Οι απαιτήσεις της ελληνικής αγοράς οίνου καλύπτονται από την εγχώρια παραγωγή η οποία υπερκαλύπτει την ζήτηση και παράλληλα μπορεί να πραγματοποιήσει εξαγωγές.

Τα κρασιά στην ελληνική αγορά σήμερα διατίθενται :

- από τις κάβες
- από τα super market
- στους χώρους μαζικής εστίασης
- στα επισκέψιμα οινοποιεία.

Οι μεγάλες οινοποιητικές μονάδες διαθέτουν τα δικά τους δίκτυα διανομής ενώ για την πλειοψηφία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων η διανομή γίνεται μέσω χονδρεμπόρων και αντιπροσώπων. Επίσης τα τελευταία χρόνια τα super market αποτελούν ένα δίκτυο διανομής το οποίο αναπτύσσεται συνεχώς κυρίως ως αναφορά τα δικά τους προϊόντα.

Τα επισκέψιμα οινοποιεία ιδίως αυτά που βρίσκονται σε τουριστικές περιοχές αποτελούν έναν συνήθη χώρο διάθεσης κρασιών κυρίως για τις παραδοσιακές οινοπαραγωγές χώρες. Η επίσκεψη σε ένα οινοποιείο και η ξενάγηση σε αυτό αποσκοπεί στην προβολή της εικόνας του κτήματος, και του οινοποιείου, την αύξηση των πωλήσεων ενώ ταυτόχρονα προάγεται η μορφή του εναλλακτικού τουρισμού με κεντρικό θέμα το κρασί (Πετκανόπουλος, Τ, 2007).

2.3.7 Το ελληνικό κρασί στις διεθνείς αγορές. Εισαγωγές – Εξαγωγές οίνου.

Η παραγωγή κρασιού αποτελεί έναν από τους ισχυρά αναπτυσσόμενους κλάδους της σύγχρονης παγκόσμιας βιομηχανίας. Ο οινοποιητικός κλάδος είναι έντονα ανταγωνιστικός τόσο σε πανελλαδικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι προτιμήσεις των καταναλωτών που συνεχώς μεταβάλλονται σε συνδυασμό με την διείσδυση νέων επιχειρήσεων στον κλάδο εντείνουν τον ανταγωνισμό και κάνουν την προώθηση των προϊόντων του κλάδου ακόμη πιο πολύπλοκη.

Η Ελλάδα καταλαμβάνει ιδιαίτερη θέση ανάμεσα στις χώρες παραγωγής κρασιού παγκοσμίως λόγω της अपαράμιλλης ποιότητας των ελληνικών κρασιών.

Η αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων τις τελευταίες δεκαετίες ήρθε μαζί από την ραγδαία ανάπτυξη του οινοποιητικού κλάδου.

Σήμερα η οινική Ελλάδα απαρτίζεται από πολυάριθμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που στοχεύουν κυρίως σε γηγενείς ποικιλίες καθώς και οινοποιεία που αναπτύσσονται χρόνο με το χρόνο.

Σημαντικές αλλαγές συντελέστηκαν τα τελευταία χρόνια στον κλάδο της Ελληνικής οινοποιίας αποβλέποντας στην ισχυροποίηση της θέσης της στις διεθνείς αγορές.

Όλο και περισσότερες ελληνικές επιχειρήσεις αναζητούν νέες αγορές του εξωτερικού. Ενώ η παραγωγή οίνου στην Ελλάδα μειώθηκε, αύξηση παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια η εμφιάλωσή και εξαγωγή υψηλής ποιότητας ελληνικών κρασιών καθώς και η ουσιαστικότερη συνεργασία ανάμεσα στις επιχειρήσεις του κλάδου.

Η οικονομική κρίση επηρέασε όχι μόνο την αγορά κρασιού της Ελλάδας αλλά και αγορές σε ολόκληρο τον κόσμο. Παρατηρείται μια στροφή των καταναλωτών σε υποκατάστατα του κρασιού όπως η μύρα ή άλλα αλκοολούχα ποτά με αποτέλεσμα η ζήτηση του κρασιού να μειώνεται.

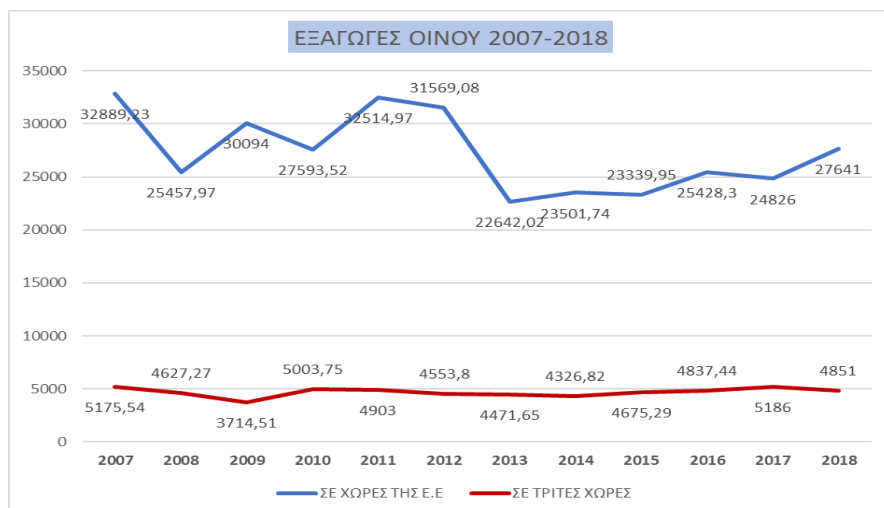
Οι επιδράσεις αυτού είναι άμεσες κυρίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπου ο όγκος των πωλήσεων καθώς και τα κέρδη μειώνονται. Έτσι κατά την διάρκεια της κρίσης ο τζίρος στον κλάδο της οινοποιίας μειώθηκε κατά 40% συγκριτικά με τον τζίρο που παρουσίαζε τα χρόνια πριν την έναρξη της οικονομικής κρίσης. Τα τελευταία χρόνια αυξήθηκαν στην ελληνική αγορά τα ελληνικά και ξένα κρασιά ετικέτας τα οποία διατίθενται σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές.

Από την άλλη πλευρά οι μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου επικεντρώθηκαν στην παραγωγή κυρίως εμφιαλωμένων κρασιών πραγματοποιώντας ταυτόχρονα σημαντικές επενδύσεις.

Τα τελευταία χρόνια η ποιότητα και η φήμη των ελληνικών κρασιών ενισχύθηκαν σημαντικά γεγονός που αποδεικνύεται από πληθώρα βραβείων σε διεθνείς διαγωνισμούς. Έτσι το ελληνικό κρασί αρχίζει να καταξιώνεται και να αναγνωρίζεται διεθνώς.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΚΕΟΣΟΕ οι ελληνικές εξαγωγές οίνου στις χώρες της Ε.Ε για το 2018 ήταν 27.641 τόνοι ενώ οι αντίστοιχες εξαγωγές στις Τρίτες Χώρες ήταν 4851 τόνοι.

Όπως φαίνεται και στο γράφημα που ακολουθεί οι εξαγωγές οίνου στις Ευρωπαϊκές χώρες αυξήθηκαν το 2018 σε σχέση με το 2017 κατά 11,34% ενώ μείωση κατά 6,46% κατέγραψαν οι εξαγωγές στις χώρες του Τρίτου Κόσμου. Στο σύνολό τους οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν 8,26%.

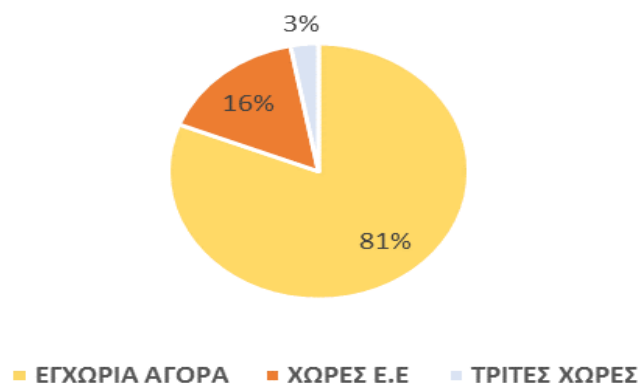

Πηγή : ΚΕΟΣΟΕ

Γράφημα 2.17 Εξαγωγές οίνου 2007 -2018 (tn)

Όσον αφορά την παραγωγή των οργανωμένων οινοποιείων το 81% αυτής διατίθεται στην εγχώρια αγορά ενώ από το υπόλοιπο 19% το 16% εξάγεται στις χώρες της Ε.Ε και το 3% στις Τρίτες Χώρες. Στο σύνολο της οινοπαραγωγής το 88% αυτής καλύπτει την εγχώρια αγορά, το 10% εξάγεται σε Ευρωπαϊκές Χώρες και το υπόλοιπο 2% εξάγεται σε Τρίτες Χώρες.

ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΩΝ ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΩΝ

Γράφημα 2.18 Μερίδια αγοράς στις εξαγωγές οργανωμένων οινοποιείων

Πίνακας 2.9 Οι εξαγωγές οίνου στην Γερμανία σε αξίες και ποσότητες.

ΓΕΡΜΑΝΙΑ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΑΞΙΑ ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ €	28.986,90	27.415,70	26.185,00	26.400,50	27.600,00	29.283,70	29.850,40
ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΣΕ ΤΟΝΟΥΣ	17.870,90	16.429,00	13.573,70	13.379,71	13.863,20	14.552,20	14.666,40
T/M σε €/kg:	1,62	1,67	1,93	1,97	1,99	2,01	2,04

Πηγή: ΚΕΟΣΟΕ

Η παρουσία των ελληνικών κρασιών στις ευρωπαϊκές αγορές αυξάνεται συνεχώς. Σημαντική αύξηση καταγράφουν οι πωλήσεις ελληνικών κρασιών στην Γερμανία. Το 2018 η αξία των εξαγωγών αυξήθηκε κατά 5,99% (από 29.850,40 χιλιάδες ευρώ το 2017 σε 31.639,60 χιλιάδες ευρώ το 2018).

Γράφημα 2.19 Εξαγωγές στο σύνολο της οινοπαραγωγής

Θετική είναι και η πορεία των ελληνικών κρασιών στην γαλλική αγορά. Το 2018 οι πωλήσεις διπλασιάστηκαν και η αξία των ελληνικών εξαγωγών αυξήθηκε κατά 98,65%. Αντίθετα μικρή μείωση παρουσίασαν οι τιμές πώλησης των ελληνικών κρασιών (από 1,65 ευρώ/κιλό το 2017 – σε 1,62ευρώ/κιλό το 2018).

Αύξηση παρουσίασαν και οι πωλήσεις ελληνικών κρασιών στην Κύπρο το 2018 (αυξήθηκαν 5,76% σε σχέση με το 2017). Η ΗΠΑ είναι η δεύτερη κατά σειρά εξαγωγική αγορά για τα ελληνικά κρασιά. Η αξία των εξαγωγών σε σχέση με το προηγούμενο έτος μειώθηκε κατά 1,6%, καθώς και οι εξαγόμενες ποσότητες (μειώθηκαν κατά 2,51% συγκριτικά με το 2017). Ωστόσο η τιμή πώλησης των ελληνικών κρασιών αυξήθηκε (5,29ευρώ/κιλό το 2017-5,35 ευρώ/κιλό το 2018).

Η Ελλάδα αποτελεί παραδοσιακά μια οινοπαραγωγική χώρα. Η οινοποιεία στη Ελλάδα αναπτύχθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε η παραγόμενη ποσότητα να καλύπτει την εγχώρια αγορά και η εισαγωγική διείσδυση να παραμένει χαμηλή. Σύμφωνα με ελληνική στατιστική υπηρεσία οι εισαγωγές οίνου ως προς την ποσότητα παρουσιάζουν μεγάλες διακυμάνσεις. Μετά την σημαντική μείωση των εισαγωγών το 2005 ακολούθησε αργή αύξηση των εισαγόμενων ποσοτήτων οι οποίες άγγιξαν τους 17.459 τόνους το 2018. Από αυτούς οι 16.811 τόνοι προέρχονται από χώρες της ΕΕ.

Πίνακας 2.10 Οι ελληνικές εισαγωγές οίνου 2004-2018 (σε χιλιάδες λίτρα)

Έτος	Χώρες Ε.Ε	Τρίτες Χώρες	Σύνολο
2004	25046	160	25.207
2005	14.721	260	14.981
2006	16.071	226	16.297
2007	18.740	1.930	20.670
2008	25.458	401	25.859
2009	17.426	692	18.119
2010	14.425	525	14.950
2011	21.137	505	21.642
2012	17.139	752	17.891
2013	16.880	463	17.343
2014	16.374	227	16.601
2015	14.133	182	14.315
2016	20.572	221	20.793
2017	16.529	309	16.838
2018	16.811	648	17.459
Μεταβολή από 2017σε 2018	1,71%	109,71%	3,69%

Σε σχέση με το 2017 οι εισαγωγές οίνου από τις χώρες της ΕΕ αυξήθηκαν κατά 1,71% ενώ διπλασιάστηκαν οι εισαγωγές οίνου από Τρίτες Χώρες (αύξηση 109,71%).

Πίνακας 2.11 Εισαγωγές οίνου 2018 από Τρίτες Χώρες

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΩΝ 2018 ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ		
ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ(ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	301.560	62.646
ΧΙΛΗ	181.655	26.886
ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	179.702	463.198
Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	119.905	14.326
ΗΠΑ	106.216	9.338
ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΕΔΑΦΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ (3 ^{ες} ΧΩΡΕΣ)	83.391	1.958
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	77.988	38.322
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	72.351	7.805
ΓΕΩΡΓΙΑ	34.696	10.165
ΙΣΡΑΗΛ	15.975	5.580
ΕΛΒΕΤΙΑ	14.319	74
ΔΗΜ. ΝΟΤ. ΑΦΡΙΚΗΣ	12.655	1.274
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	6.341	2.520
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	4.590	2.070
ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ	3.586	1.512
ΤΟΥΡΚΙΑ	3.585	225
ARMENIA	3.208	473
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	963	68
ΣΥΝΟΛΟ	1.222.686	648.440

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Όσον αφορά τις εισαγωγές οίνου για το 2018 από τις Τρίτες Χώρες, το 70% της εισαχθείσας ποσότητας προήλθε από την Βόρεια Μακεδονία.

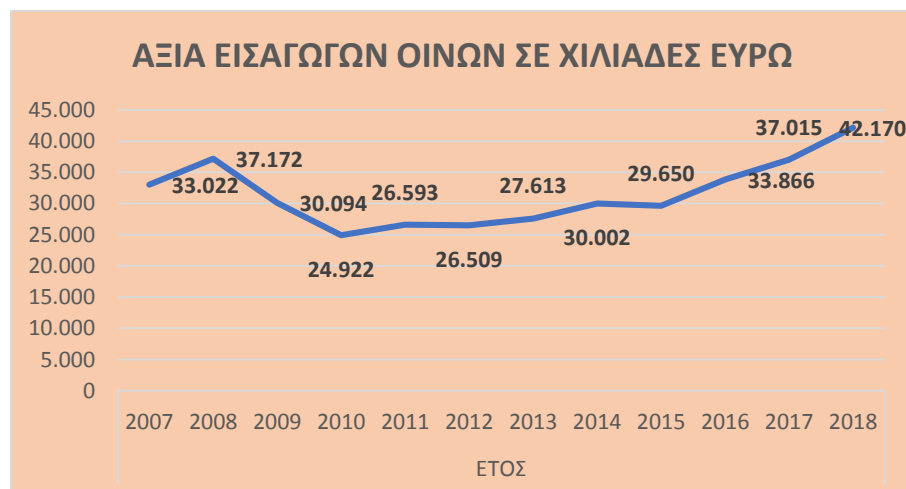
Η συντριπτική πλειοψηφία των εισαγωγών οίνου γίνεται από τέσσερις χώρες. Την Γαλλία (η οποία για το 2018 ξεπέρασε την Ιταλία ως προς την αξία εισαγωγών οίνων αλλά όχι ως προς την ποσότητα στην χώρα μας), την Ιταλία, την Ισπανία και την Γερμανία.

Πίνακας 2.12 Εισαγωγές οίνου 2018 από χώρες της Ε.Ε.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΟΙΝΟΥ 2018 ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ		
ΧΩΡΑ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)
ΓΑΛΛΙΑ	17.498.080	1.365.201
ΙΤΑΛΙΑ	16.749.826	12.262.493
ΙΣΠΑΝΙΑ	2.549.844	1.812.529
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	1.788.400	666.353
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	853.403	223.112
ΜΑΛΤΑ	254.923	6.153
ΒΕΛΓΙΟ	239.785	61.364
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	216.639	52.503
ΣΟΥΗΔΙΑ	190.488	45.683
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	174.301	37.496
ΚΤΙΡΟΣ	141.383	32.315
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	105.747	175.767
ΑΥΣΤΡΙΑ	57.661	5.626
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ	29.744	21.099
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	21.780	23.800
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	18.236	1.757
ΣΛΟΒΕΝΙΑ	15.873	7.731
ΔΑΝΙΑ	14.930	308
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	11.443	7.278
ΚΡΟΑΤΙΑ	10.238	123
ΛΕΤΟΝΙΑ	3.822	2.100
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	1.229	150
ΣΥΝΟΛΟ	40.947.775	16.810.941

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Όσον αφορά την αξία των εισαγωγών οι μεταβολές της από 2007 έως και το 2018 απεικονίζονται στο γράφημα που ακολουθεί.

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 2.20 Αξία εισαγωγών σε χιλιάδες ευρώ

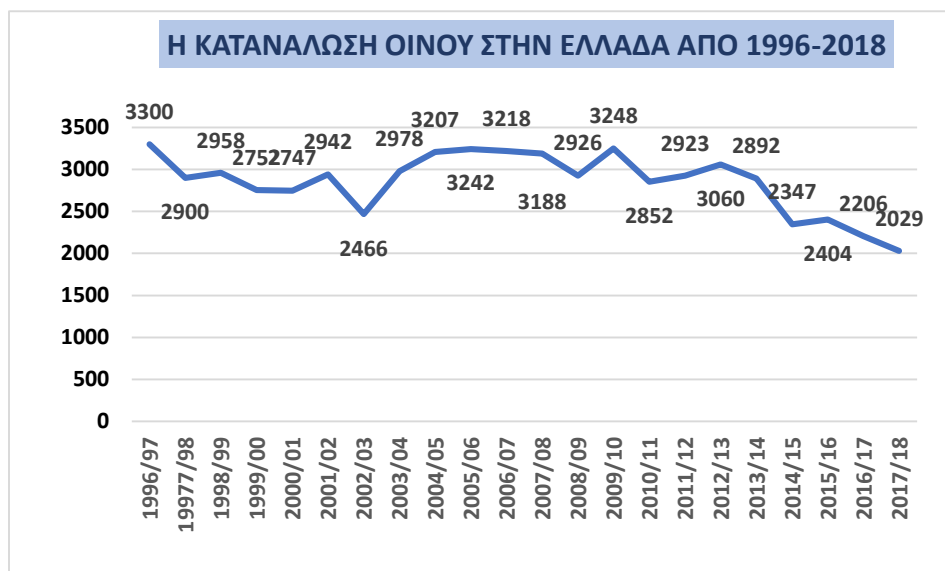
Η μειωμένη εγχώρια παραγωγή λόγω αντίξοων καιρικών συνθηκών το 2018 οδήγησε σε αύξηση της μέσης τιμής αγοράς οίνων για την Ελλάδα από τις κύριες χώρες της ΕΕ. Η θέση αυτή ενισχύεται από την αύξηση των ποσοτήτων εισαγόμενων οίνων από την Γαλλία, η οποία παρέχει στην ελληνική αγορά οίνους κυρίως εμφιαλωμένους και υψηλής τιμής σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Όσον αφορά την αξία των εισαγωγών, οι εισαγωγές οίνου από χώρες της ΕΕ παρουσίασαν αύξηση της τάξεως του 14,55% το 2018 σε σχέση με το 2017(40.947.775 € /2018-35.745.22€/2017) γεγονός που οφείλεται σύμφωνα με την ΚΕΟΣΟΕ στην αύξηση της τιμής/κιλό για τα κρασιά που προέρχονται από την Γαλλία και την Ιταλία (2,44€/κιλό/2018- 2,16€/κιλό/2018).

Αντίθετα μειωμένη κατά 3,73% εμφανίζεται η αξία εισαγωγών για τα κρασιά που προέρχονται από Τρίτες Χώρες (1.222.686 € /2018-1.222.686 € /2017).

Η κατανάλωση οίνου στην Ελλάδα

Η κατανάλωση οίνου στην Ελλάδα από το 1996 έως το 2018 απεικονίζεται στο γράφημα που ακολουθεί. Όπως φαίνεται από το 1996 μέχρι σήμερα η κατανάλωση οίνου στην Ελλάδα εμφανίζεται μειωμένη κατά 38.5%. Την περίοδο 2017/2018 η εγχώρια κατανάλωση εμφανίζεται μειωμένη κατά 2,86% έναντι της περιόδου 2016/2017.

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

Γράφημα 2.21 Η κατανάλωση οίνου στην Ελλάδα 1996-2018 (σε εκατομμύρια λίτρα)

Σύμφωνα με την Κεντρική Συνεταιριστική Ένωση Αμπελοοινικών Προϊόντων η μειωμένη κατανάλωση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια οφείλεται στην επιβολή του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο κρασί. Η επιβολή του φόρου αυτού είχε ως αποτέλεσμα μεγάλες ποσότητες οίνου να μην δηλώνονται ούτε στην παραγωγή ούτε στα αποθέματα, μεγέθη απαραίτητα για τον στατιστικό υπολογισμό του μεγέθους της κατανάλωσης.

Είναι σίγουρο ότι η κατανάλωση οίνου στην Ελλάδα είναι πολύ μεγαλύτερη καθώς μεγάλες ποσότητες κρασιού διακινούνται, δεν δηλώνονται αλλά όμως καταναλώνονται.

2.3.8 Προοπτικές εξέλιξης του οινοποιητικού κλάδου στην Ελλάδα

Σε όλη την Ελλάδα δημιουργούνται συνεχώς νέοι αμπελώνες με σκοπό την παραγωγή κρασιού. Πολλά κτήματα αξιοποιούνται για την δημιουργία σύγχρονων επισκέψιμων οινοποιείων για την προβολή του ελληνικού κρασιού σε όλους τους οινόφιλους επισκέπτες της χώρας μας. Οι μοναδικές ελληνικές ποικιλίες, το κλίμα, ο ήλιος του τόπου μας σε συνδυασμό με το μεράκι και την γνώση που προσδιορίζουν τους Έλληνες οινοπαραγωγούς καθιστούν τα ελληνικά κρασιά μοναδικά.

Αναγνωρίζονται διεθνώς με βραβεία και διακρίσεις σε ποικίλους διαγωνισμούς. Για τους παραπάνω λόγους η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί πόλο έλξης για τους φίλους του κρασιού και αυτός είναι ο σημαντικότερος λόγος για τον οποίο θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά για την χώρα μας.

Οι προοπτικές για το ελληνικό κρασί σε δύσκολες συνθήκες λόγω της κρίσης είναι πάρα πολύ καλές. Σημαντική προοπτική όχι μόνο για σήμερα αλλά και για τα επόμενα χρόνια είναι η καλλιέργεια ποικιλιών που έχουν πραγματική ζήτηση. Καμπερνέ υπάρχουν παντού αλλά ξινόμαυρο, αγιωργίτικα ασύρτικα υπάρχουν μόνο εδώ.

Η ραγδαία αύξηση των εξαγωγών του ελληνικού κρασιού τα τελευταία χρόνια αναδεικνύουν την ευοίωνη μελλοντική του πορεία. Το προϊόν βελτιώθηκε ταχύτατα τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερα το λευκό κρασί το οποίο χαρακτηρίζεται από τον καλύτερο συνδυασμό τιμής-ποιότητας παγκοσμίως. Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση των ελληνικών κρασιών παγκοσμίως δεν αποτελεί μια νέα τάση της αγοράς αλλά είναι ένα αποτέλεσμα της υψηλής ποιότητας των ελληνικών κρασιών, της παράδοσης και βεβαίως της προνομιάς ελληνικής γης και για αυτό θεωρείται ότι θα διαρκέσει.

Οι Ελλάδα διαθέτει ποικιλίες με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά οι οποίες θα πρέπει να αξιοποιηθούν απαιτείται όμως έρευνα και πειραματισμός που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν με την βοήθεια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Ο κλάδος της οινοποιίας παρουσιάζει πολλές δυνατότητες καθώς γίνεται όλο και πιο ευρύς. Σήμερα στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται 1290 οινοποιεία, μικρά και μεγάλα, η παραγωγή των οποίων στην πλειοψηφία τους είναι ιδιαίτερα χαμηλή ωστόσο ελάχιστες από αυτές είναι εδραιωμένες και έχουν καλή φήμη. Αυτά απαρτίζονται κυρίως από άτομα ειδικευμένα σε ομόλογες σχολές τόσο της Ελλάδας όσο και του εξωτερικού. Η απασχόληση με το κρασί έλκει όλο και περισσότερα νέα άτομα όπως αποδεικνύεται από την όλο και αυξανόμενη ζήτηση που παρατηρείται στα οινοποιεία καθημερινά.

Από το 2007 η εγχώρια κατανάλωση οίνου μειώνεται συνεχώς και οι απώλειές της δεν αντισταθμίζονται από την αύξηση του εισερχόμενου τουρισμού. Η αύξηση των εξαγωγών αναμένεται να μειώσει αυτές τις απώλειες στο μέλλον.

Σύμφωνα με κλαδικές μελέτες η αύξηση των αγορών του εξωτερικού καθώς και η διείσδυση σε νέες θα συνεχίσει να αποτελεί κύριο στόχο των ελληνικών επιχειρήσεων. Οι εταιρίες στρέφονται στην ενίσχυση της εξαγωγικής τους δραστηριότητας με απώτερο σκοπό την ωφέλεια από την αναμφισβήτητη ποιότητα των προϊόντων τους.

Ελκυστικότεροι προορισμοί για τα ελληνικά κρασιά θα συνεχίσουν να αποτελούν οι ΗΠΑ, ο Καναδάς και όλες οι αναπτυσσόμενες αγορές με υψηλό πληθυσμό (π.χ. Κίνα και άλλες χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας). Η Αμερικάνικη και Κινέζικη αγορά αναμένεται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια αγορά οίνου τα επόμενα χρόνια σύμφωνα με έρευνα του IWSR (International Wine & Spirit Research).

Η ανάπτυξη της εξωστρέφειας θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη προβολή των οινοποιητικών προϊόντων τόσο μεμονωμένα από τις οινοποιητικές επιχειρήσεις όσο και σε εθνικό επίπεδο. Πολλές επιχειρήσεις μέσω του επιθετικού marketing κατάφεραν να διεισδύσουν σε μεγάλες αλυσίδες super market καθώς και σε κάβες και εστιατόρια του εξωτερικού. Επίσης όσον αφορά τις αγορές του εξωτερικού θα πρέπει να προωθηθούν κρασιά που παράγονται σε συγκεκριμένες περιοχές και από συγκεκριμένες ποικιλίες.

Σχετικά με τις μεμονωμένες οινοποιητικές μονάδες όσο καλό κρασί και αν παράγουν οι πιθανότητες εδραίωσής τους στις διεθνείς αγορές είναι πάρα πολύ περιορισμένες ιδιαίτερος λόγω του μικρού τους μεγέθους.

Αντίθετα ο συνασπισμός των αμπελουργών σε ισχυρούς συνεταιρισμούς αποτελεί μια εξαιρετική προοπτική. Η ενίσχυση των συνεταιριστικών ενώσεων επιτρέπει την καλύτερη διαπραγμάτευση, μείωση του κόστους παραγωγής και κατά συνέπεια αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους

Η χρηματοδότηση νέων φυτεύσεων κυρίως για παραγωγούς που αδυνατούν να ανταποκριθούν με ίδιους πόρους στις δαπάνες φύτευσης αποτελεί σημαντική προοπτική για τον κλάδο.

Η περαιτέρω ανάπτυξη του οινοτουρισμού όσο και του γαστρονομικού τουρισμού αναμένεται να αυξήσει την κατανάλωση του ελληνικού κρασιού καθώς, ο αριθμός των ξένων τουριστών αυξάνεται συνεχώς, ενώ παράλληλά αποτελούν τους καλύτερους πρεσβευτές του ελληνικού κρασιού στον κόσμο. Όλα αυτά υπό την προϋπόθεση ότι πρόκειται για ποιοτικό και καλά διατηρημένο και τιμολογημένο κρασί.

Η Ελλάδα παράγει το 25% των κρασιών της Ευρώπης που έχουν αναγνωριστεί ως Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ) το ποσοστό αυτό την κατατάσσει στην 2^η θέση στο σύνολο των οινοπαραγωγών χωρών της Ευρώπης. Αντίστοιχα το ποσοστό της στο σύνολο των κρασιών ΠΟΠ της Ευρωζώνης είναι μόλις 3%. Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια ανάπτυξης ως αναφορά τα κρασιά που αναγνωρίζονται ως οίνοι ποιότητας στην Ευρωπαϊκή αγορά.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η οικονομική κρίση αποτέλεσε ένα νέο κεφάλαιο στην νεότερη ιστορία του Ελληνικού κρασιού. Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες επηρέασαν τα οινοποιεία τόσο μεμονωμένα όσο και στο σύνολο. Οι επιπτώσεις της κρίσης δεν ήταν μόνο αρνητικές. Και αυτό γιατί δημιουργήθηκαν νέα δεδομένα, οι συνήθειες και η καταναλωτική συμπεριφορά του οινόφιλου κοινού τροποποιήθηκαν και νέες πρακτικές και προοπτικές για την εμπορική δραστηριότητα του κλάδου αναπτύχθηκαν.

Το πρόγραμμα χρηματοδότησης επενδύσεων οινοποιητικών επιχειρήσεων για την περίοδο 2020-2023

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ανταποκρινόμενο στα ζητήματα που απασχολούν τον οινοποιητικό κλάδο στις τρέχουσες συνθήκες προχώρησε στην έκδοση Υπουργικής απόφασης που καθορίζει την διαδικασία χρηματοδότησης Επενδύσεων σε επιχειρήσεις οινοπαραγωγής σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1308/2013 για την περίοδο 2020-2023.

Σύμφωνα με την απόφαση αυτή το ανώτερο επιλέξιμο ποσό επένδυσης ανά δικαιούχο ανέρχεται στις 350.000€ από 200.000 που ίσχυε μέχρι σήμερα, ενώ το ελάχιστο ποσό επένδυσης ανά δικαιούχο ορίζονται τα 10.000€. Το ανώτερο ποσό επένδυσης για τα συλλογικά σχήματα παραμένουν τα 500.000€

Για να επιλεγεί το επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να υποβληθεί από ένα συλλογικό σχήμα όπως ομάδα παραγωγών, ένωση οινοπαραγωγών, διεπαγγελματική οργάνωση ή

συνεταιρισμό. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα πρέπει να υποβάλλονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων από την 1^η Ιουλίου έως και την 10^η Σεπτεμβρίου κάθε έτους.

Το πρόγραμμα αφορά επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχμής, στην βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου οίνου καθώς και στο marketing των οινικών προϊόντων. Στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας μέσω της ποιοτικής αναβάθμισης και εμπορίας των προϊόντων.
- Η οικονομική στήριξη μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων ώστε να διατηρηθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω.
- Η ενίσχυση των συλλογικών σχημάτων

Ποσοτικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- Αύξηση του μεριδίου στην αγορά των οίνων ΠΟΠ, ΠΓΕ, Ποικιλιακών, ονομασία κατά παράδοση κατά 5%.
- Τα χορηγούμενα επενδυτικά σχέδια είναι 50 ανά έτος από τα οποία τα 20 αφορούν μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τα 5 συλλογικά σχήματα.

Χρηματοδότηση του προγράμματος

Το ύψος των διαθέσιμων κονδυλίων καθορίζεται κάθε οικονομικό έτος σύμφωνα με το «Εθνικό Πρόγραμμα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα 2019-2023». Η συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις πραγματικές δαπάνες του προγράμματος χορηγείται μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, ως εξής:

- Το 50% δαπανών για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες δηλαδή για τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδας.
- Το 40% των δαπανών για τις υπόλοιπες περιφέρειες δηλαδή Δυτικής Μακεδονίας, Ιονίων Νήσων, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου, Αττικής, Κρήτης.
- Το 65% των δαπανών για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, όπως αυτά ορίζονται στον άρθρο 1 παράγραφος 2 του Καν. (Ε.Ε) 229/2013.

Το υπόλοιπο ποσοστό των δαπανών καλύπτεται από τους ίδιους τους δικαιούχους ανάλογα με την περιοχή που πραγματοποιούνται οι δαπάνες (minagric.gr).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ»

3.1 Σύντομο Ιστορικό της επιχείρησης

Το 1979, ο Κώστας Λαζαρίδης, έχοντας «προσβληθεί» από το μικρόβιο του κρασιού στην Γερμανία, όπου βρίσκεται για τις ανάγκες της οικογενειακής επιχείρησης μαρμάρων, εγκαθιστά στον Ξηροπόταμο, στις πλαγιές του Φαλακρού όρους, όπου βρίσκεται και το σπίτι του, τον πρώτο συστηματικό, γραμμικό αμπελώνα της Δράμας.

Ακολουθεί, το 1986, μια ακόμη πρωτιά για τον Κώστα Λαζαρίδη. Κατασκευάζει το μοναδικό, για εκείνη την εποχή, σύγχρονο οινοποιείο της ευρύτερης περιοχής, όπου οινοποιούνται τα σταφύλια των ιδιόκτητων αμπελώνων του και ανήκει στην προσωπική του εταιρεία «Κωνσταντίνος Λαζαρίδης, Οινοποιείο-Εμφιαλωτήριο». Μάλιστα, το κτίριο υπάρχει ακόμα, παρότι δεν χρησιμοποιείται πλέον, σχεδιάζεται όμως στο μέλλον να λειτουργήσει ως επισκέψιμο μουσείο, για να μας θυμίζει την απαρχή μιας πετυχημένης πορείας. Ο εξοπλισμός αυτού του οινοποιείου θα πουληθεί αργότερα στην εταιρεία «Λαζαρίδης ΟΒΓΕ Α.Ε.», που ίδρυσε το 1987, με τον αδελφό του Νίκο και στην οποία παρέμεινε ως Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, μέχρι το τέλος του 1991. Τότε οι οινικοί δρόμοι των δύο αδελφών χωρίζουν, καθώς το όραμα και οι αντιλήψεις τους για το κρασί αποδεικνύεται ότι διαφέρουν ριζικά.

3.2 Παρουσίαση της επιχείρησης

Η φιλοσοφία της εταιρίας

Καινοτομία και σεβασμός στη φύση χαρακτηρίζουν όλες τις εκφράσεις του Κτήματος Κώστα Λαζαρίδη, ήδη από το ξεκίνημά του. Από την ποικιλιακή σύνθεση των πρώτων αμπελώνων, που έθεσαν τις βάσεις για την αναγέννηση της αμπελουργίας στην περιοχή, μέχρι τον εξοπλισμό του οινοποιείου, ο οποίος βρίσκεται σταθερά στην τεχνολογική πρωτοπορία ή τον χαρακτήρα των κρασιών που ακολουθεί τις ιδιαιτερότητες κάθε αμπελοτοπιού ή χρονιάς.

Το όραμα της εταιρίας

Από την δεκαετία του 1970, ο Κώστας Λαζαρίδης πίστεψε βαθιά ότι ο τόπος του μπορεί να δώσει κρασιά υψηλής ποιότητας, ικανά να σταθούν στον παγκόσμιο στίβο και να μετατραπεί η Δράμα σε μια Πόλη του Κρασιού. Αυτή η πεποίθηση έγινε το όραμα της εταιρείας, που συνεχίζει να επιβεβαιώνεται από ειδικούς και καταναλωτές.

Τα κρασιά από το «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» και το «Κτήμα Οινότρια Γη» έχουν συγκεντρώσει περισσότερα από 1.000 βραβεία, μετάλλια και διακρίσεις σε διεθνείς διαγωνισμούς κρασιού.

Οι σημαντικότεροι σταθμοί της εταιρίας

- Το 1992 κατασκευάζεται το πρώτο υποδειγματικά εξοπλισμένο, πλήρως επισκέψιμο οινοποιείο, στην Αδριανή Δράμας. Κυκλοφορούν οι πρώτες φιάλες της σειράς Αμέθυστος, που γίνονται δεκτές με ενθουσιασμό από την αγορά. Επίσης την ίδια χρονιά παρουσιάζεται το Τσίπουρο Ηδωνικό, με και χωρίς γλυκάνισο, το πρώτο προϊόν αυτής της κατηγορίας, στην ευρύτερη περιοχή.
- Το 1996 δημιουργείται η σειρά κρασιών Château Julia.
- Το 2000 Φυτεύεται ο αμπελώνας στο Καπανδρίτι Αττικής, έκτασης 200 στρεμμάτων. Επίσης την ίδια χρονιά η εταιρεία Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη Α.Ε. εισάγεται στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.
- Το 2003 αρχίζει η κατασκευή των εγκαταστάσεων του κτήματος Οινότρια Γη, στο Καπανδρίτι Αττικής.
- Το 2004 κυκλοφορούν για πρώτη φορά τα κορυφαία βαλσαμικά μας ξίδια Botanico Red Seal και Gold Seal.

- Το 2011 εγκαινιάζεται το Μουσείο Οίνου Κώστα Λαζαρίδη στο Κτήμα Οινότρια Γη, που αποτελεί μέχρι σήμερα την πιο ολοκληρωμένη προσπάθεια παρουσίασης της διαχρονικής πορείας του ελληνικού κρασιού.
- Το 2014 ολοκληρώνεται η οικογένεια Ηδωνικό με την παρουσίαση του Ούζο Ηδωνικό.
- Το 2015 δημιουργείται η νέα σειρά κρασιών Domaine Costa Lazaridi.

Κτηριακές εγκαταστάσεις της εταιρίας

Η Δράμα ήδη από την πρώτη αρχαιότητα, ως τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής που ονομαζόταν Ηδωνίδα Γη, αποτελούσε σημαντικό κέντρο λατρείας του Διονύσου, όπως βεβαιώνουν οι αρχαιολογικές έρευνες. Υπάρχουν επίσης στοιχεία τα οποία επιβεβαιώνουν την παρουσία της αμπέλου από την 4η χιλιετία π.Χ. Δεν είναι δύσκολο λοιπόν να συμπεράνουμε τη σημασία της αμπελοκαλλιέργειας για την περιοχή.

Το Κτήμα, εκτός από τους αμπελώνες, περιλαμβάνει και περίπου 15.000 τετραγωνικά μέτρα στεγασμένων χώρων, που φιλοξενούν το οινοποιείο, το αποστακτήριο, τις υπόγειες κάβες παλαίωσης και φυσικά χώρους υποδοχής.

Ο Οίνωτρος, νεότερος γιος του βασιλιά Λυκάονα, υπήρξε, σύμφωνα με τη Μυθολογία, ο πρώτος Έλληνας που μετανάστευσε από την πατρίδα του και ίδρυσε αποικία στην περιοχή του κόλπου του Τάραντα, στη νότια Ιταλία όπου παρήγαγε κρασί.

Σε ένα παρόμοιο εγχείρημα, ξεκίνησαν από τη Δράμα και δημιούργησαν την «Οινότρια Γη» στο Καπανδρίτι και φτιάξανε κρασί στην πλούσια σε οινική ιστορία Αττική.

Το Κτήμα, περιλαμβάνει ένα μικρό αλλά πολύ σύγχρονο οινοποιείο, που αξιοποιεί αποκλειστικά την παραγωγή των ιδιόκτητων αμπελώνων του. Όμως η Οινότρια Γη είναι κάτι πολύ περισσότερο. Σε ένα συγκρότημα 10.500 τετραγωνικών μέτρων, φιλοξενούνται το Μουσείο Οίνου Κώστα Λαζαρίδη, χώροι για τη διοργάνωση κοινωνικών εκδηλώσεων, αίθουσες συνεδρίων και φυσικά οι υπόγειες κάβες για την παλαίωση των κρασιών.

3.3 Ποιοτική έρευνα

Τον Μάιο του 2019 στα πλαίσια της «Δραμοινογνωσίας» (Δρόμοι του Κρασιού του Ν. Δράμας) επισκέφτηκα το οινοποιείο του Κ. Λαζαρίδη στην Αδριανή Δράμας και συνομίλησα με τον υπεύθυνο marketing της επιχείρησης τον κ. Δημήτρη Ζαμπάνη τον οποίο και θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για την πολύτιμη βοήθειά του.

Από την συνέντευξη αυτή, προέκυψαν πληροφορίες αναφορικά με την εξέλιξη της επιχείρησης, τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης σε αυτήν, καθώς και τα μελλοντικά της σχέδια, οι οποίες παρουσιάζονται στο κείμενο που ακολουθεί.

Η πορεία της εταιρείας

Ο Κώστας Λαζαρίδης το 1979 εγκαθιστά τον πρώτο γραμμικό αμπελώνα της περιοχής σε μία έκταση 100 στρεμμάτων και από τότε μέχρι και σήμερα η ζώνη της Δράμας αποτελεί συνώνυμο του ποιοτικού κρασιού. Το γεγονός ότι δεν υπήρχε ιστορία αμπελοκαλλιέργειας στην περιοχή τον έκανε να προσπαθήσει περισσότερο. Το μικροκλίμα της περιοχής έδειξε ότι καλά κρασιά μπορούν να παραχθούν τόσο διεθνείς όσο και από γηγενείς ποικιλίες. Οι πρώτες ποικιλίες που χρησιμοποίησε ήταν με δύο διεθνείς το Sauvignon Blanc και το Cabernet Sauvignon και μια ελληνική το ασύρτικο .

Το 1985 δημιουργεί το πρώτο πρότυπο οινοποιείο του νομού αυτή ήταν μόνο η αρχή μιας υποδειγματικής και ανοδικής πορείας. Το 1992 δημιουργεί ένα σύγχρονο και επισκέψιμο οινοποιείο στην Αδριανή Δράμας με αίθουσες δεξιώσεων, αίθουσες παλαίωσης και δοκιμών ενώ παράλληλα κυκλοφορεί ο Αμέθυστος το κρασί σύμβολο της επιχείρησης.

Το 2006 ξεπερνώντας τα όρια του ν. Δράμας δημιουργεί ένα δεύτερο εντυπωσιακό οινοποιείο στο Καπανδρίτι Αττικής.

Σήμερα οι αμπελώνες έχουν αγγίξει τα 2.500 στρέμματα στην περιοχή της Δράμας και άλλα 200 στο Μαραθώνα Αττικής και στις αρχικές ποικιλίες έχουν προστεθεί οι merlot, syrah, refosco, αγιωργίτικο, chardonnay, semilon και μαλαγουζιά.

Το ανθρώπινο δυναμικό της εταιρίας

Για το Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη, το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί ίσως το σημαντικότερο κεφάλαιό του. Ένα κεφάλαιο που δημιουργήθηκε με τα χρόνια, καθώς αρκετοί συνεργάτες βρίσκονται μαζί του από την πρώτη μέρα, ενώ άλλους τους έχουν διαδεχθεί πια τα παιδιά τους. Η επιχείρηση απασχολεί 150 άτομα μόνιμο προσωπικό και 150 άτομα εποχικό. Προς τη σταθερή αναζήτηση της κορυφαίας ποιότητας, το Κτήμα συνεργάζεται με καταξιωμένους συμβούλους για κάθε ξεχωριστή ομάδα προϊόντων.

Προβολή και προώθηση της εταιρίας

Η προβολή και προώθηση των προϊόντων της στηρίζεται σε καταχωρήσεις σε περιοδικά και συμμετοχές της σε διεθνείς εκθέσεις.

Στα πλαίσια της προώθησης και διαφήμισης των προϊόντων της, η εταιρία έχει εισαχθεί στα μονοπάτια του Οινοτουρισμού και κάνει ξεναγήσεις στους χώρους του Οινοποιείου και του Αποστακτηριού της, καθώς και στο 'Μουσείο Οίνου'. Σκοπός της είναι να γνωρίσει ο κόσμος τα κρασιά μέσω της επαφής και της γνωριμίας με τη βασική διαδικασία της οινοποίησης καθώς και της γευστικής δομικής ενός κρασιού που αποτελεί αναμφισβήτητα μια πολύ γοητευτική διαδικασία. Επιπρόσθετα, διοργανώνονται διάφορες εκδηλώσεις, συνέδρια, σεμινάρια και παρουσιάσεις σε χώρους που είναι λειτουργικά σχεδιασμένοι και διαθέτουν πρώτης ποιότητας εξοπλισμό, ώστε να εξασφαλίζεται τόσο η άνετη παρακολούθηση των εργασιών όσο και η χαλάρωση κατά τα διαλείμματα. Με αυτό τον τρόπο διαφημίζονται τα προϊόντα τους αλλά αποκτάται και ένα μέρος των εσόδων τους καθώς γίνονται και επί τόπου πωλήσεις σε ειδικές τιμές.

Το μουσείο αποτελεί την πληρέστερη προσπάθεια στη χώρα μας, να αποτυπωθεί η πορεία του αμπελιού και του κρασιού, στο χώρο και στο χρόνο.

Τα προϊόντα της επιχείρησης

Η παραγωγή της επιχείρησης σήμερα είναι 1.000.000 φιάλες κρασί ετησίως από τις οποίες οι 25.000 - 30.000 είναι βιολογικό. Με όλα αυτά που συμβαίνουν παγκοσμίως σε σχέση με το περιβάλλον και την υγιεινή διατροφή, υπάρχει σαφής στροφή του καταναλωτή σε προϊόντα βιολογικής καλλιέργειας. Για τους λόγους αυτούς η οινοποιεία Λαζαρίδη στο οινοποιείο της στο Καπανδρίτι Αττικής παράγει ερυθρά κρασιά από τον βιολογικό αμπελώνα 200 στρεμμάτων που διαθέτει στις όχθες της λίμνης του Μαραθώνα. Η παραγωγή αυτών αποσκοπεί στο:

- να καλύψουν αυτό το κομμάτι της αγοράς
- να συμβάλλουν στην μη περαιτέρω επιβάρυνση του περιβάλλοντος της Αττικής.

Σήμερα η επιχείρηση παράγει τις εξής πέντε οικογένειες κρασιών:

- Amethystos
- Chateau Julia
- Domaine Costa Lazaridi
- Οινωδία
- Οινότρια Γη

Σε ερώτησή μου σχετικά με τις προτιμήσεις των καταναλωτών και το σημερινό καταναλωτικό κοινό, τα λευκά κρασιά φαίνεται να έχουν την μεγαλύτερη απήχηση στην ελληνική αγορά και όσον αφορά τους Έλληνες καταναλωτές φαίνεται να είναι πλέον πιο ενημερωμένοι για τις περιοχές, τις ποικιλίες, τους παραγωγούς ενώ, αναζητούν και επιλέγουν με κριτήρια πολύ πιο αυστηρά. Αντιθέτως οι καταναλωτές του εξωτερικού φαίνεται να επιλέγουν τα κόκκινα κρασιά.

Η εταιρεία Λαζαρίδη έχει επεκταθεί και στην παραγωγή ξυδιού. Το ξύδι της, στα πρότυπα του ιταλικού balsamico είναι ένα ξεχωριστό προϊόν με χρόνους παλαίωσης 2, 4 και 6 ετών και είναι διαθέσιμο σε καταστήματα delicatessen και σε κάβες.

Η οινοποιεία τα τελευταία χρόνια έχει προσθέσει στις εγκαταστάσεις της ένα υπερσύγχρονο αποστακτήριο στο οποίο παράγεται το τσίπουρο Ηδωνικό.

Την γκάμα των προϊόντων της εταιρείας Λαζαρίδη έρχονται να συμπληρώσουν τα αποστάγματα σταφυλής Methexis τα οποία πίνονται παγωμένα ή σε θερμοκρασία δωματίου. Το καθένα με το δικό του άρωμα είτε σκέτο είτε με καφέ είτε με γλυκό προσφέρουν μια μοναδική εμπειρία.

Η εξωστρέφεια της επιχείρησης

Στα πλαίσια της εφαρμοζόμενης πολιτικής της η εταιρεία Λαζαρίδη αποφάσισε το 50% της ετήσιας παραγωγής της να εξάγεται, γεγονός που αποτελεί πάγια τακτική της επιχείρησης η διατήρηση αυτών των ποσοστών.

Οι εξαγωγές της ξεκίνησαν από την Γερμανία (λόγω του μεγάλου αριθμού Ελλήνων) και η οποία ακόμη και σήμερα μαζί με την Αμερική εξακολουθεί να αποτελεί την Νο1 αγορά της. Στις χώρες αυτές πηγαίνει το 75% των εξαγωγών της ενώ ακολουθούν άλλες 22 χώρες μεταξύ των οποίων το Βέλγιο, η Ολλανδία, η Δανία, η Σουηδία, η Γαλλία, Αυστρία, Κύπρος και Αλβανία αλλά και ο Καναδάς, η Κίνα, η Βραζιλία η Σιγκαπούρη και η

Αυστραλία. Σύμφωνα με τον κ. Ζαμπάνη οι εξαγωγές αυτές έχουν καταρρίψει το μύθο ότι δε μπορούμε να εξάγουμε διεθνείς ποικιλίες. Το καλό κρασί υπερτερεί του γεγονότος ότι όλοι αναζητούν αυτόχθονες ποικιλίες.

Παράλληλα η διείσδυση της εταιρείας στις αγορές της Γαλλίας και της Βραζιλίας δεν αντιμετώπισε καμία δυσκολία καθώς τα προϊόντα της εταιρείας Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη στις αγορές αυτές έχουν ένα σημαντικό πλεονέκτημα. Ο κόσμος στις χώρες αυτές ξέρει από καλό κρασί και αυτό αποτέλεσε το καλύτερο διαβατήριο στην πετυχημένη πορεία της επιχείρησης σε αυτές. Μπορεί τα προϊόντα της εταιρείας να είναι ακριβά όσον αφορά την προέλευσή τους αλλά έχουν ένα πολύ μεγάλο πλεονέκτημα την εξαιρετική τους ποιότητα.

Η ανταπόκριση στις χώρες αυτές ήταν θεαματική και η πολιτική της επιχείρησης στις χώρες αυτές έχει χρώμα ελληνικό. Έλληνες υπάρχουν παντού και το ελληνικό καταναλωτικό κοινό λόγω καταγωγής είναι για την επιχείρηση μια τεράστια βοήθεια. Οι Έλληνες του εξωτερικού είναι αυτοί που στηρίζουν την επιχείρηση στα πρώτα της βήματα. Στην Αυστραλία η εταιρεία εξάγει έξι τύπους λευκού και ερυθρού οίνου, ενώ τα κρασιά της εισάγονται από ομογενειακή εταιρεία.

Η ελληνική αγορά είναι εξίσου σημαντική για την επιχείρηση. Σε κάθε περίπτωση στόχοι της εταιρείας είναι η διατήρηση της εξαιρετικής φήμης των προϊόντων της στην ελληνική αγορά, η βελτίωση της θέσης της στις υφιστάμενες και το άνοιγμα νέων.

Η ποιότητα των προϊόντων της

Η τάση για επώνυμα ποιοτικά κρασιά τα τελευταία χρόνια είναι αδιαμφισβήτητη. Μικρές κυρίως επιχειρήσεις τα τελευταία χρόνια παρήγαγαν ποιοτικά κρασιά που έδωσαν μια νέα πνοή στον κλάδο ενώ ταυτόχρονα ανέβασαν τον πήχη του ανταγωνισμού. Αυτό οδήγησε μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου να στραφούν στην παραγωγή καλύτερων κρασιών που είχε ως αποτέλεσμα την συνολικά θετικότερη εικόνα τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στις εξαγωγές.

Η ποιότητα είναι αυτή που κάνει τα κρασιά της εταιρείας Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη να ξεχωρίζουν. Το μυστικό για ένα καλό κρασί για την επιχείρηση είναι ο έλεγχος της παραγωγής από το πρώτο σημείο, τα αμπέλια δηλαδή. Μόνο ένα καλό αμπέλι θα μπορούσε να δώσει ένα καλό κρασί.

Από την πρώτη στιγμή στο Κτήμα Λαζαρίδη υπάρχουν ειδικοί σύμβουλοι σε όλους τους τομείς της παραγωγής και λειτουργούν επικουρικά με το επιστημονικό προσωπικό της επιχείρησης.

Η εταιρεία συνεργάζεται με τον Michael Rolland γνωστός και ως «ιπτάμενος οινολόγος» σύμβουλος της εταιρείας για τα κόκκινα κρασιά από το 2004. Θεωρείται ο γκουρού της ερυθρής οινοποίησης και συμβουλεύει μερικά από τα σημαντικότερα οινοποιεία του κόσμου.

Ο Florent Dumeau είναι σύμβουλος της για τα λευκά κρασιά από το 2001 είναι κορυφαίος οινολόγος και θεωρείται αυθεντία στα λευκά κρασιά.

Τον Dr Klaus Hagemann σύμβουλο της εταιρείας για τα αποστάγματα από το 2002. Ένας από τους κορυφαίους ειδικούς στην απόσταξη στην Γερμανία.

Τον Giulio Bagnacani σύμβουλό της για τα βαλσαμικά ξύδια από το 2000. Παραγωγός ο ίδιος και σύμβουλος σε πολλές οξοποιίες.

Παράλληλα οι συνεχείς βραβεύσεις των προϊόντων της είναι η καλύτερη απόδειξη της αφοσίωσης και προσοχής της στην ποιότητα.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι η οινοποιεία Λαζαρίδη συγκαταλέγεται σήμερα στις 10 ποιοτικότερες μονάδες παραγωγής επίλεκτων οίνων της Ελλάδας και μέσα στις 5 δυναμικότερες εξαγωγικές μονάδες της χώρας μας.

Η οικονομική κρίση

Η οικονομική κρίση δεν άφησε ανεπηρέαστη την εταιρεία του Κώστα Λαζαρίδη. Από το 2010 έως και το 2013 ήρθε μία ξαφνική κρίση που παρά την μακρόχρονη εμπειρία του ιδρυτή της στον χώρο, βρήκε την εταιρεία απροετοίμαστη. Η μη άμεση αντίδραση από την πλευρά της επιχείρησης οδήγησε σε μείωση των πωλήσεων τόσο στην Οινότρια όσο και στο Καπανδρίτι όπου γίνονταν πολλές εκδηλώσεις, όπως επίσης και στα κρασιά. Διαπιστώθηκε ότι η συρρίκνωση δεν θα οδηγούσε πουθενά και αποφασίστηκε η υιοθέτηση μιας πιο επιθετικής πολιτικής.

Έτσι η εικόνα της επιχείρησης από το 2013 και μετά βελτιωνόταν συνεχώς. Οι πωλήσεις αυξήθηκαν όπως επίσης και το πελατολόγιο, ενώ παράλληλα κατάφεραν να διεισδύσουν σε νέες αγορές του εξωτερικού.

Η αύξηση της παραγωγής οφείλεται κυρίως στην αλλαγή των προτιμήσεων των καταναλωτών καθώς λόγω κρίσης στράφηκαν στην αναζήτηση ποιοτικότερων κρασιών ενώ άλλοι αντικατέστησαν άλλα ποτά από το κρασί.

Στην ουσία σύμφωνα με τον κ. Ζαμπάνη η κρίση :

- Άλλαξε την αγορά
- Άλλαξε τον τρόπο ζωής

Βασικούς στόχους της επιχείρησης αποτελούν:

- η ενίσχυση της ποιότητας σε όλα τα επίπεδα από το αμπέλι έως τα social media
- η κατάκτηση νέων αγορών του εξωτερικού.

Η πίτα δεν μεγάλωσε αλλά πήραν μεγαλύτερο κομμάτι γιατί δούλεψαν περισσότερο στην ποιότητα σε όλα τα επίπεδα από το αμπέλι έως τα social media.

Το μέλλον της επιχείρησης

Στα σχέδια της επιχείρησης περιλαμβάνονται η βελτίωση της υπάρχουσας γκάμας των προϊόντων της καθώς και η δημιουργία νέων. Για τον λόγο αυτό τα τελευταία χρόνια προχώρησε σε νέες φυτεύσεις με νέες ποικιλίες σε διαφορετικά μικροκλίματα προσβλέποντας στην έγκαιρη αντιμετώπιση πιθανόν κλιματικών αλλαγών και την παραγωγή πιο ποιοτικών και ξεχωριστών κρασιών.

Η εταιρεία δεν έπαψε ποτέ να επιδιώκει την επίτευξη υψηλότερων ποιοτικών στόχων δίνοντας έμφαση στον τομέα της αμπελοκαλλιέργειας. Σχετικά με το μέλλον των ελληνικών οινοποιείων διαγράφεται αισιόδοξο. Οι εξαγωγές θα πρέπει να αποτελέσουν κύριο στόχο όλων των ελληνικών οινοποιείων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού απαιτείται σκληρή δουλειά και συνέπεια από όλους συνεργασία από όλους και ουσιαστική βοήθεια της πολιτείας.

3.4 Χρηματοοικονομική ανάλυση της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

Η χρηματοοικονομική ανάλυση και ο ρόλος της σε μια επιχείρηση

Σημαντικότερη πηγή πληροφοριών για την δραστηριότητα μιας επιχείρησης αποτελούν οι λογιστικές της καταστάσεις.

Η χρήση των λογιστικών καταστάσεων παρουσιάζει δύο σημαντικά μειονεκτήματα:

- Τα στοιχεία που εμπεριέχονται στις λογιστικές καταστάσεις είναι συνήθως συνοπτικά και ανομοιόμορφα κατανεμημένα καθώς ο τρόπος κατάρτισής τους δεν είναι υποχρεωτικός και δεν γίνεται με ενιαίο τρόπο από όλες τις επιχειρήσεις.
- Το διάστημα που μεσολαβεί από το τέλος χρήσης των λογιστικών καταστάσεων και της δημοσίευσής τους στο ευρύ κοινό είναι πάρα πολύ μεγάλο.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προβλημάτων και την εξαγωγή ασφαλέστερων συμπερασμάτων εφαρμόζεται η χρηματοοικονομική ανάλυση. Η χρηματοοικονομική ανάλυση μιας επιχείρησης αποβλέπει στον εντοπισμό των αδύνατων και δυνατών σημείων

της και στην διαπίστωση του κατά πόσο η επιχείρηση αυτή είναι ισχυρή και επικερδής. Στην ανάλυση αυτή υπολογίζονται μεγέθη και σχέσεις μείζονος σημασίας στην λήψη καίριων οικονομικών αποφάσεων.

Μια σημαντική μέθοδος ανάλυσης είναι η διαστρωματική στην οποία γίνεται κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων κοινού μεγέθους και στην συνέχεια υπολογισμός διαφόρων αριθμοδεικτών. Στην ανάλυση αυτή για να διευκολυνθούν οι οποιοσδήποτε συγκρίσεις κάθε στοιχείο του ισολογισμού διαιρείται με το σύνολο του ενεργητικού ή του παθητικού και κάθε στοιχείο των αποτελεσμάτων χρήσης με το σύνολο των καθαρών πωλήσεων.

Στην παρούσα εργασία θα γίνει χρηματοοικονομική ανάλυση της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» με την χρήση των αριθμοδεικτών. Κατά τον υπολογισμό των δεικτών χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα δημοσιευμένων ισολογισμών της επιχείρησης από το 2008 έως και το 2017.

Οι αριθμοδείκτες ή χρηματοοικονομικοί δείκτες (financial ratio ή accounting ratio) είναι το πηλίκο ορισμένων τιμών που παίρνουμε από τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων. Ο αριθμοδείκτης παριστάνεται με τη μορφή πηλίκου ή ποσοστού. Οι αριθμοδείκτες μας βοηθούν ώστε να ερμηνεύσουμε τα οικονομικά στοιχεία μιας επιχείρησης.

Οι αριθμοδείκτες κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Αριθμοδείκτες Ρευστότητας
- Αριθμοδείκτες Δραστηριότητας
- Αριθμοδείκτες Αποδοτικότητας
- Αριθμοδείκτες Διαρθρώσεων Κεφαλαίων και Βιωσιμότητας
- Αριθμοδείκτες Επενδύσεων ή Επενδυτικοί Αριθμοδείκτες

Πλεονεκτήματα από την χρήση αριθμοδεικτών:

- Παρέχουν την δυνατότητα σύγκρισης τους με κάποια πρότυπα (standards).
- Σύγκριση τωρινών οικονομικών δεδομένων της επιχείρησης με τα δεδομένα προηγούμενων ετών.
- Σύγκριση της επιχείρησης με άλλες διαφορετικού μεγέθους επιχειρήσεις.
- Χρησιμοποιούνται ως στοιχεία για την αξιολόγηση και το μέλλον των επιχειρήσεων.

3.5 Δείκτες Ρευστότητας (liquidity ratios)

Σκοπός της κάθε επιχείρησης είναι η διατήρηση ικανοποιητικής ρευστότητας βραχυχρόνια. Η ρευστότητα είναι ζωτικής σημασίας ειδικά σε περιόδους κρίσης όπου οι ταμειακές ροές των επιχειρήσεων μειώνονται σημαντικά. Η καλή ρευστότητα αντανακλά μια υγιή οικονομική κατάσταση.

Οι δείκτες ρευστότητας (liquidity ratios) μας δείχνουν βραχυχρόνια την οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης ή αλλιώς την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Ο υπολογισμός των αριθμοδεικτών ρευστότητας αποτελεί ουσιαστική βοήθεια της διοίκησης μιας επιχείρησης καθώς της επιτρέπει να ελέγχει κατά πόσο γίνεται σωστή χρήση των κεφαλαίων κίνησης και αν τα κεφάλαια αυτά επαρκούν σε σχέση με τις εργασίες της.

3.5.1 Αριθμοδείκτης Γενικής ή Έμμεσης Ρευστότητας (Current Ratio)

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας δείχνει γενικά την βραχυπρόθεσμη ρευστότητα της επιχείρησης αφού συγκρίνει τα κυκλοφοριακά της στοιχεία με τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Παράλληλα αποτελεί ένα μέτρο βραχυπρόθεσμης φερεγγυότητας μιας επιχείρησης δείχνοντας το περιθώριο ασφάλειας που παρέχει στους βραχυπρόθεσμους πιστωτές της, το οποίο είναι υψηλό όταν τα κυκλοφοριακά της στοιχεία υπερτερούν των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της. Τέλος αποτελεί ένα μέτρο βραχυπρόθεσμης πιστοληπτικής ικανότητας μιας επιχείρησης.

Ο δείκτης γενικής ρευστότητας παίρνει τιμές μεγαλύτερες μικρότερες ή ίσες με την μονάδα.

- Μια τιμή μεγαλύτερη από την μονάδα δείχνει ότι η επιχείρηση διαθέτει περισσότερα κυκλοφοριακά στοιχεία από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της δηλαδή διαθέτει επαρκή ρευστότητα ώστε να καλύπτει τις υποχρεώσεις της.
- Μια τιμή μικρότερη από την μονάδα δείχνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης είναι περισσότερες από τα κυκλοφοριακά της στοιχεία οπότε θα αντιμετωπίσει δυσκολίες στην εξόφληση των υποχρεώσεων της.
- Μια τιμή ίση με την μονάδα δείχνει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις είναι ίσες με τα κυκλοφοριακά της στοιχεία οπότε η κατάστασή της είναι οριακή.

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του αριθμοδείκτη τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανότητα της επιχείρησης να καλύπτει τις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Πολύ υψηλή τιμή του δείκτη σημαίνει ότι το κυκλοφορούν ενεργητικό είναι πολλαπλάσιο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της γεγονός που οδηγεί σε υπερβολική ρευστότητα γεγονός που υπονομεύει τις επενδύσεις και την μακροχρόνια κερδοφορία της επιχείρησης.

Καλός θεωρείται ο δείκτης που είναι μεγαλύτερος της μονάδας και τιμή που δεν υπερβαίνει το 3,0 ή 4,0 (Γεωργόπουλος, 2014).

Ο χαρακτηρισμός ενός δείκτη γενικής ρευστότητας ως καλού ή κακού εξαρτάται :

- Από την φύση της επιχείρησης και τον κλάδο στον οποίο ανήκει.
- Την σύνθεση του κυκλοφορόντος ενεργητικού.

Μια επιχείρηση με μεγάλα αποθέματα ή με πωλήσεις που πραγματοποιούνται με μετρητά μπορεί να λειτουργήσει με τιμές του δείκτη ρευστότητας μικρότερες της μονάδας. Αντίθετα μια βιομηχανική επιχείρηση στην οποία η λειτουργεί της απαιτείται η αγορά πρώτων υλών, καταβολή ημερομισθίων, καταβολή διαφόρων εξόδων παραγωγής και αντιμετωπίζει προβλήματα στις πωλήσεις θα πρέπει να λειτουργεί με σαφώς υψηλότερες τιμές του συγκεκριμένου αριθμοδείκτη.

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας υπολογίζεται αν διαιρέσουμε το σύνολο των κυκλοφοριακών στοιχείων με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της επιχείρησης:

$$\text{Γενική ρευστότητα (GP)} = \frac{\text{Κυκλοφορούν Ενεργητικό}}{\text{Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις}} \quad \rightarrow \quad \text{Φορές}$$

Πίνακας 3.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας για την οиноποιία «Κτήμα Λαζαρίδη» για τα έτη 2008-2017

ΓΕΝΙΚΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	13.049.212	11.778.630	11.392.107	10.835.112	10.073.005	9.336.667	9.302.502	9.272.680	9.232.744	8.955.661
ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	4.365.366	3.217.389	3.196.070	1.421.506	1.404.868	2.185.292	3.150.507	3.188.550	2.620.510	3.928.448
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	2,99	3,66	3,56	7,62	7,17	4,27	2,95	2,91	3,52	2,28

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα οι τιμές του δείκτη γενικής ρευστότητας από 2008 έως και το 2017 κυμαίνονται από 2,28 έως και 7,62 τιμές πολύ ικανοποιητικές. Οι τιμές αυτές δείχνουν ότι η επιχείρηση έχει υψηλή ρευστότητα επομένως μπορεί να ανταποκρίνεται χωρίς δυσκολίες στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της γεγονός που την καθιστά φερέγγυα στους πιστωτές της.

Κατά τα έτη 2011 και 2012 οι τιμές του δείκτη παρουσιάζουν πολύ μεγάλη αύξηση. Στα δύο αυτά έτη το κυκλοφορούν ενεργητικό της επιχείρησης είναι πολλαπλάσιο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της, γεγονός που οδηγεί σε υπερβολική ρευστότητα, με πιθανές αρνητικές συνέπειες για την μελλοντική της κερδοφορία. Από το 2013 και μετά η τιμή του δείκτη μειώνεται και διαμορφώνεται σε πολύ ικανοποιητικότερες τιμές για το μέλλον της επιχείρησης.

Κατά την μελέτη του συγκεκριμένου δείκτη θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μας τις κατηγορίες εκείνες που συνθέτουν το σύνολο του ενεργητικού καθώς και το ποσοστό συμμετοχής της κάθε μιας στο σύνολο αυτό. Μια επιχείρηση που έχει ποσοστιαία περισσότερα ρευστά, βρίσκεται σε καλύτερη θέση από άποψη ρευστότητας, σε σχέση με κάποια άλλη που έχει περισσότερα αποθέματα έστω και αν ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας είναι ο ίδιος και για τις δύο επιχειρήσεις.

Παρακάτω φαίνεται το γράφημα του δείκτη γενικής ρευστότητας για την εταιρία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» για τα έτη 2008-2017.

Γράφημα 3.1 Δείκτης Γενικής Ρευστότητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

3.6 Δείκτες Δραστηριότητας ή Κυκλοφοριακής Ταχύτητας (Activity Ratios)

Στόχος όλων των επιχειρήσεων είναι η επίτευξη κερδών μέσω της επένδυσης κεφαλαίων των ιδιοκτητών και των πιστωτών σε διάφορα στοιχεία του ενεργητικού. Όσο ορθολογικότερη χρήση γίνεται των περιουσιακών στοιχείων τόσο υψηλότερες είναι οι πωλήσεις άρα και τα κέρδη της επιχείρησης.

Εργαλείο μέτρησης της αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των περιουσιακών στοιχείων μιας επιχείρησης αποτελούν οι αριθμοδείκτες δραστηριότητας. Ονομάζονται και δείκτες κυκλοφοριακής ταχύτητας καθώς μας δείχνουν την ταχύτητα με την οποία τα διάφορα περιουσιακά στοιχεία ανακυκλώνονται μέσω των πωλήσεων.

3.6.1 Αριθμοδείκτης Συνολικής Κυκλοφοριακής Ταχύτητας.

Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει πόσες φορές το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού ανανεώνεται μέσω των πωλήσεων μέσα σε μια χρήση. Στην ουσία μας δείχνει τον βαθμό χρησιμοποίησης της περιουσίας μιας επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις της.

Υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη μας δείχνει μια εντατική εκμετάλλευση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης στην δημιουργία πωλήσεων. Αντίθετα χαμηλή τιμή του δείκτη υποδηλώνει ανεπαρκή χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων που μπορεί να σημαίνει και υπερεπένδυση κεφαλαίων σε σχέση με τις πωλήσεις. Σε αυτήν την περίπτωση είτε θα πρέπει να γίνει μια καλύτερη αξιοποίηση του ενεργητικού μέσω της αύξησης των πωλήσεων είτε να εφαρμοστεί μια πολιτική αποεπένδυσης ενός μέρους των περιουσιακών στοιχείων, με την πώληση παγίων, ώστε να βελτιωθεί η τιμή του αριθμοδείκτη.

Ο αριθμοδείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας υπολογίζεται αν διαιρέσουμε τις καθαρές πωλήσεις με το σύνολο του ενεργητικού.

$$\text{Δείκτης Συνολικής Κυκλοφοριακής Ταχύτητας} = \frac{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}} \rightarrow (\text{φορές})$$

Για τον σωστό υπολογισμό του αριθμοδείκτη στον παρονομαστή θα πρέπει να υπολογίζεται ο μέσος όρος του συνολικού ενεργητικού επειδή οι πωλήσεις πραγματοποιούνται στην διάρκεια μιας λογιστικής χρήσης.

Πίνακας 3.2 Δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	8.287.834	8.368.623	6.644.965	6.239.867	5.459.990	5.886.165	6.398.217	7.533.711	8.292.135	9.546.264
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	44.023.111	42.493.842	40.957.429	39.665.823	38.425.852	37.194.783	36.595.678	35.405.330	34.831.338	34.890.699
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	0,19	0,20	0,16	0,16	0,14	0,16	0,17	0,21	0,24	0,27

Όπως παρατηρούμε από τον παραπάνω πίνακα ο δείκτης Συνολικής Κυκλοφοριακής Ταχύτητας για την εταιρία μας διαμορφώνεται σε πολύ χαμηλές τιμές με χαμηλότερη τιμή το 2012 ίση με 0,14. Ο δείκτης αυτός συνήθως κυμαίνεται από 1,5 -3,0 φορές. Στην περίπτωση μας για όλο το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα οι τιμές του δείκτη είναι πολύ μικρότερες από την μονάδα.

Οι χαμηλές τιμές του δείκτη υποδεικνύουν έναν μειούμενο βαθμό χρησιμοποίησης του ενεργητικού σε σχέση με τις πωλήσεις της επιχείρησης γεγονός που αποτελεί ένδειξη υπερεπένδυσης κεφαλαίων που με την σειρά της οδηγεί σε μείωση της αποδοτικότητας της επιχείρησης.

Γράφημα 3.2 Δείκτης συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

3.6.2 Ο Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων

Η ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων είναι ένα κριτήριο της αποτελεσματικής διαχείρισης των αποθεμάτων της επιχείρησης καθώς και για το βαθμό ρευστότητας τους.

Όταν η επιχείρηση κάνει κακή διαχείριση διαθέτει πλεονάζοντα αποθέματα που σημαίνει ότι κεφάλαια που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν δεσμεύονται σε αποθέματα. Επίσης το κόστος διαχείρισης των αποθεμάτων αυξάνεται καθώς ο μακρύς χρόνος παραμονής τους στις αποθήκες ενισχύσει τον κίνδυνο της οικονομικής απαξίωσής τους. Αντίθετα αν τα αποθέματα είναι ελάχιστα υπάρχει αδυναμία εκτέλεσης παραγγελιών με αποτέλεσμα το χάσιμο πελατών από την επιχείρηση.

Ένας σημαντικός δείκτης για την αξιολόγηση των αποθεμάτων αποτελεί ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας των αποθεμάτων. Ο αριθμοδείκτης αυτός μας δείχνει πόσες

φορές ανανεώθηκαν και πωλήθηκαν, κατά μέσω όρο τα αποθέματα της επιχείρησης μέσα στην χρήση.

Για την ορθή ερμηνεία αυτού του δείκτη θα πρέπει να συγκρίνεται με τους αντίστοιχους προηγούμενων χρήσεων, καθώς και με τον ίδιο αντίστοιχων επιχειρήσεων του κλάδου στον οποίο υπάγεται η συγκεκριμένη επιχείρηση. Παράλληλα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν πιθανές ιδιαιτερότητες της επιχείρησης ή ολόκληρου του κλάδου.

Ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων υπολογίζεται αν διαιρέσουμε τις πωλήσεις με τα αποθέματα.

$$\text{Δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων} = \frac{\text{Πωλήσεις ή Κόστος Πωληθέντων}}{\text{Αποθέματα}}$$

Πίνακας 3.3 Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	8.287.834	8.368.623	6.644.965	6.239.867	5.459.990	5.886.165	6.398.217	7.533.711	8.292.135	9.546.264
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	5.561.024	6.105.493	7.408.406	7.730.580	7.606.908	6.898.954	6.346.519	5.453.175	4.866.613	4.376.521
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	1,49	1,37	0,90	0,81	0,72	0,85	1,01	1,38	1,70	2,18

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ (Εκφρασμένο σε μέρες)	245	266	407	452	509	428	362	264	214	167
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Ο αριθμοδείκτης της Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων συνδέεται άμεσα με τον αριθμοδείκτη του μέσου χρόνου παραμονής των αποθεμάτων στην αποθήκη. Άρα ο αριθμοδείκτης του μέσου χρόνου παραμονής των αποθεμάτων στην αποθήκη αποτελεί έναν άλλο τρόπο έκφρασης της Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων. Δείχνει τις μέρες που παραμένουν στην αποθήκη τα αποθέματα της επιχείρησης από την εισαγωγή μέχρι την πώλησή τους ή αλλιώς μας δείχνει τις μέρες που απαιτούνται για να πωληθούν τα αποθέματα της αποθήκης της επιχείρησης.

Ο δείκτης αυτός είναι εύκολο να υπολογιστεί αν διαιρέσουμε τον αριθμό των ημερών του έτους δηλαδή το 365 με την Κυκλοφορική Ταχύτητα Αποθεμάτων.

Γράφημα 3.3 Δείκτης κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

Όπως φαίνεται από τον παραπάνω πίνακα 6.3 ο δείκτης Κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων για την εταιρία μας από το 2010 έως και το 2012 μειώνεται ενώ από το 2013 και μετά η τιμή του δείκτη αυξάνεται και η τιμή του το 2017 γίνεται ίση με 2,18. Η αυξητική πορεία του δείκτη δείχνει την ότι η επιχείρησή μας αξιοποιεί καλύτερα τα αποθέματά της.

Όσον αφορά τον χρόνο παραμονής των αποθεμάτων στην αποθήκη της επιχείρησης (όπως μας δείχνει και το γράφημα 6.3) αυτός κυμαίνεται κατά την διάρκεια της δεκαετίας από 167 έως 509 ημέρες. Το 2017 ήταν η χρονιά όπου τα αποθέματα παρέμειναν στις αποθήκες της επιχείρησης τις λιγότερες ημέρες (167 ημέρες).

3.7 Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας (Profitability Ratios)

Η ικανότητα μίας επιχείρησης να πραγματοποιεί κέρδη ενδιαφέρει όλους όσους σχετίζονται με αυτήν, τους μετόχους την διοίκηση, τους πιστωτές, τις τράπεζες, τους επενδυτές, τους εργαζόμενους και το κράτος.

Το κέρδος αποτελεί τον κύριο σκοπό της λειτουργίας μιας επιχείρησης. Τα κέρδη αποτελούν ένα αποτελεσματικό κριτήριο για την μέτρηση και αξιολόγηση της επίδοσης μιας επιχείρησης. Η σημασία της κερδοφορίας εκτιμάται και προσδιορίζεται με τους αριθμοδείκτες αποδοτικότητας. Με την χρήση των αριθμοδεικτών η ανάλυση μετατοπίζεται στα αποτελέσματα χρήσης σε αντίθεση με τους αριθμοδείκτες ρευστότητας και δραστηριότητας όπου οι αναλύσεις επικεντρώνονται κυρίως στον ισολογισμό. Οι πωλήσεις, τα κεφάλαια και το κέρδος είναι θεμελιώδη λογιστικά μεγέθη που βρίσκονται σε

σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ τους και η οποία μπορεί να εκφραστεί με την επιλογή του κατάλληλου συνδυασμού αριθμοδεικτών αποδοτικότητας.

Οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας είναι οι εξής:

- Αριθμοδείκτης Μεικτού Περιθωρίου Κέρδους
- Αριθμοδείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους ή καθαρού κέρδους
- Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων
- Αριθμοδείκτης Αποδοτικότητας Συνολικών Κεφαλαίων
- Αριθμοδείκτης Οικονομικής Μόχλευσης
- Αριθμοδείκτης Δαπανών Συντήρησης και Επισκευών
- Αριθμοδείκτης Απόσβεσης
- Αριθμοδείκτης Λειτουργικών Εξόδων

3.7.1 Αριθμοδείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους (Cross Profit Margin)

Ο αριθμοδείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους μας δείχνει την σχέση μεταξύ του μικτού κέρδους και των πωλήσεων. Παράλληλα μας δείχνει τον βαθμό κάλυψης των λειτουργικών και άλλων εξόδων μιας επιχείρησης καθώς και το περιθώριο πραγματοποίησης καθαρών κερδών. Το κόστος πωληθέντων θα πρέπει να είναι μικρότερο από τις πωλήσεις για να υπάρχει μικτό κέρδος. Ο υπολογισμός του δείκτη είναι πάρα πολύ σημαντικός καθώς αποτελεί μέτρο αξιολόγησης της λειτουργικής αποδοτικότητας μιας επιχείρησης.

Μια επιχείρηση είναι πετυχημένη όταν έχει υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους το οποίο σε συνδυασμό με τις πωλήσεις της καλύπτει τα έξοδα της και αποκομίζει ένα ικανοποιητικό καθαρό κέρδος σε σχέση με τα απασχολούμενα ίδια κεφάλαια.

Μια υψηλή τιμή του αριθμοδείκτη μας δείχνει μια πολύ καλή λειτουργική αποδοτικότητα της επιχείρησης ενώ μια χαμηλή τιμή αντανακλά χαμηλή λειτουργική αποδοτικότητα. Η υψηλή τιμή του δείκτη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους μας δείχνει ότι η επιχείρηση καταφέρνει να αγοράζει σε χαμηλές τιμές, να πουλά σε υψηλές και κατά συνέπεια να λειτουργεί σε χαμηλό κόστος. Παράλληλα αποτελεί ένδειξη ασφάλειας για την επιχείρηση σε περίπτωση αύξησης του κόστους πώλησης των προϊόντων της.

Το ποσοστό του Μικτού Περιθωρίου Κέρδους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η συγκεκριμένη επιχείρηση. Όσο πιο έντονος είναι ο ανταγωνισμός τόσο χαμηλότερη είναι η τιμή του δείκτη.

Ο αριθμοδείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους υπολογίζεται αν διαιρέσουμε τα μικτά κέρδη της χρήσης με τις καθαρές πωλήσεις,

$$\text{Δείκτης Μικτού Περιθωρίου Κέρδους} = \frac{\text{Μικτά Κέρδη εκμετάλλευσης}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις χρήσης}}$$

Το ποσοστό του μικτού περιθωρίου κέρδους επίσης μπορεί να υπολογιστεί αν από τις πωλήσεις της επιχείρησης αφαιρεθεί το κόστος των πωληθέντων και η διαφορά που θα προκύψει εκφραστεί ως ποσοστό % επί της αξίας των πωλήσεων.

Πίνακας 3.4 Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΜΙΚΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΜΙΚΤΑ ΚΕΡΔΗ	5.367.594	5.803.846	4.580.838	3.684.335	3.183.389	3.005.114	3.530.428	2.415.303	2.973.347	3.794.992
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	8.287.834	8.368.623	6.644.965	6.239.867	5.459.990	5.886.165	6.398.217	7.533.711	8.292.135	9.546.264
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	65%	69%	69%	59%	58%	51%	55%	32%	36%	40%

Όπως παρατηρούμε από τον παραπάνω πίνακα το ποσοστό του δείκτη κυμαίνεται από 32 έως 69%. Έως και το 2014 η τιμή του δείκτη είναι πάρα πολύ καλή. Το υψηλό αυτό ποσοστό Μικτού κέρδους αποτελεί απόδειξη μιας καλής διοίκησης η οποία μπορεί να επιτυγχάνει αγορές σε χαμηλές τιμές και πωλήσεις σε υψηλές. Από 2015 η τιμή του δείκτη μειώνεται σημαντικά φτάνοντας το 32%, ενώ από το 2016 και μετά η τιμή του δείκτη αρχίζει να αυξάνεται. Παράλληλα από το 2014 και μετά παρατηρείται σημαντική αύξηση των πωλήσεων και μείωση του κόστους πωληθέντων.

Γράφημα 3.4 Δείκτης μικτού περιθωρίου κέρδους της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

3.7.2 Ο Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους

Ο αριθμοδείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους είναι επίσης γνωστός και ως “ποσοστό καθαρού κέρδους” αποτελεί έναν πολύ σημαντικό δείκτη καθώς μας δείχνει τη σχέση ανάμεσα στο καθαρό κέρδος και τις πωλήσεις ή αλλιώς την αποδοτικότητα των πωλήσεων σε καθαρά κέρδη.

Ο αριθμοδείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους μπορεί να εμφανίζεται με διάφορες παραλλαγές ανάλογα με το περιεχόμενο του αριθμητή ο οποίος μπορεί να προλαμβάνει:

- Τα καθαρά Κέρδη Χρήσης προ Φόρων
- Τα Καθαρά Κέρδη μετά τους Φόρους
- Τα Καθαρά Κέρδη προ φόρων και Τόκων.

Ο συγκεκριμένος δείκτης ανεξάρτητα με την μορφή με την οποία χρησιμοποιείται είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς μας δείχνει την λειτουργική αποδοτικότητα της επιχείρησης.

Μια επιχείρηση είναι πετυχημένη όταν έχει υψηλό ποσοστό καθαρού κέρδους το οποίο συνδυαζόμενο με το ύψος των πωλήσεων της επιτρέπει να αποκομίσει ικανοποιητικό καθαρό κέρδος σε σχέση με τα χρησιμοποιούμενα κεφάλαια. Στόχος όλων των επιχειρήσεων είναι η διατήρηση του δείκτη αυτού σε όσο το δυνατόν υψηλότερες τιμές.

Η τιμή του δείκτη εξαρτάται:

- Από τον πληθωρισμό
- Από την μέθοδο προσδιορισμού του κόστους πωληθέντων (Γεωργόπουλος, 2014).

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει την αποδοτικότητα των πωλήσεων σε καθαρά κέρδη και δεν μας δίνει άμεσες πληροφορίες για το απόλυτο ύψος των καθαρών κερδών. Έτσι μια επιχείρηση μπορεί να έχει υψηλό καθαρό περιθώριο κέρδους αλλά τα καθαρά της κέρδη να είναι μικρά γιατί οι πωλήσεις της είναι πολύ χαμηλές. Αντίστροφα μια επιχείρηση με χαμηλό καθαρό περιθώριο κέρδους μπορεί να εμφανίζει υψηλά καθαρά κέρδη γιατί οι πωλήσεις της είναι υψηλές.

Ο αριθμοδείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους δίνεται από την σχέση:

$$\text{Δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη}}{\text{Καθαρές Πωλήσεις}}$$

Ο δείκτης αυτός πολλαπλασιάζεται επί 100 και εκφράζεται σε ποσοστό %.

Ο δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους μας δείχνει το κέρδος μιας επιχείρησης σε ευρώ από την πώληση εμπορευμάτων αξίας 100 ευρώ. Επιχείρηση με κέρδη 10% σημαίνει ότι η επιχείρηση σημείωσε κέρδη 10% επί των πωλήσεων της. Στόχος όλων των επιχειρήσεων είναι η διατήρηση του δείκτη αυτού σε όσο το δυνατόν υψηλότερες τιμές.

Πίνακας 3.5 Δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους (προ φόρων) της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

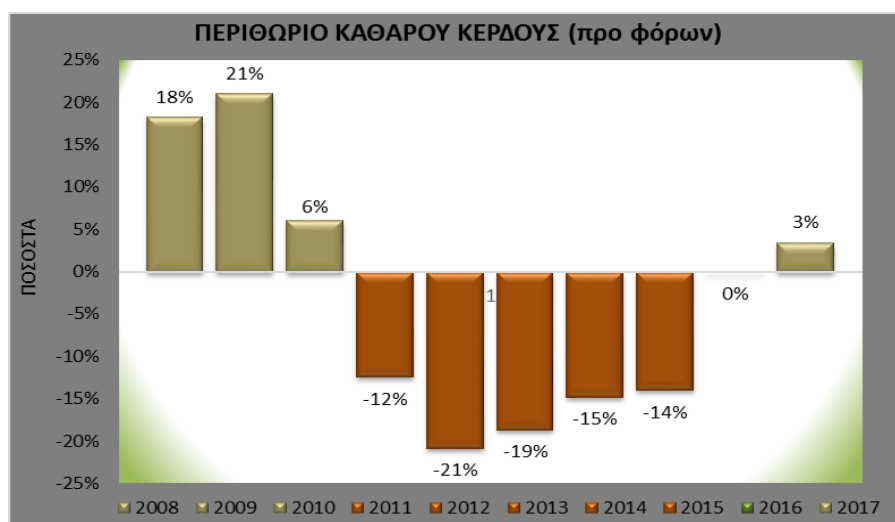
ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	1.503.721	1.751.532	396.232	-774.620	-1.137.578	-1.099.060	-945.885	-1.054.586	-843	320.834
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	8.287.834	8.368.623	6.644.965	6.239.867	5.459.990	5.886.165	6.398.217	7.533.711	8.292.135	9.546.264
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	18%	21%	6%	-12%	-21%	-19%	-15%	-14%	0%	3%

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι τιμές του δείκτη Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους για την εταιρία “Λαζαρίδη” από το 2008 έως και το 2017. Όπως φαίνεται οι τιμές του δείκτη εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις από -19% έως +21%. Από το 2011 έως και το 2015 ο δείκτης του περιθωρίου κέρδους μειώνεται σημαντικά.

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μια δυσανάλογη αύξηση των εξόδων λειτουργίας της σε σχέση με τις πωλήσεις της.

Το ίδιο διάστημα η επιχείρηση εμφανίζει μια πολύ μεγάλη μείωση στα καθαρά της κέρδη (ζημίες).

Από το 2017 και μετά η τιμή του δείκτη φαίνεται να βελτιώνεται λαμβάνοντας θετικές τιμές.

Γράφημα 3.5 Περιθώριο Καθαρού Κέρδους (προ φόρων) της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

3.7.3 Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων κεφαλαίων (return on equity)

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων μετρά την αποτελεσματικότητα με την οποία τα ίδια κεφάλαια χρησιμοποιούνται μέσα στην επιχείρηση.

Κατά τον υπολογισμό του λαμβάνονται υπόψη τα καθαρά κέρδη χρήσης μετά φόρων είτε τα καθαρά κέρδη χρήσης προ φόρων οπότε στην δεύτερη περίπτωση έχουμε καλύτερη εικόνα της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης.

Ο δείκτης αυτός είναι ίσως το σημαντικότερο κριτήριο μέτρησης της κερδοφόρου δυναμικότητας μιας επιχείρησης. Οι υψηλές τιμές του δείκτη είναι επιθυμητές από τους μετόχους την διοίκηση, τους επενδυτές τους μελλοντικούς επενδυτές καθώς και με όλους όσους εμπλέκονται στην λειτουργία της επιχείρησης.

Υψηλές τιμές του δείκτη δείχνουν ικανοποιητική διοίκηση καθώς και αποτελεσματική χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων.

Οι χαμηλές τιμές του δείκτη μπορεί να οφείλονται:

- Σε μη αποτελεσματική διοίκηση
- Σε μειωμένη παραγωγικότητα
- Σε υπερεπένδυση κεφαλαίων
- Είτε σε δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας δίνεται από την σχέση που ακολουθεί και εκφράζεται σε ποσοστό (%).

$$\text{Αριθμοδείκτης αποδοτικότητας Ιδίων κεφαλαίων} = \frac{\text{Καθαρά Κέρδη Χρήσης}}{\text{Ίδια Κεφάλαια}}$$

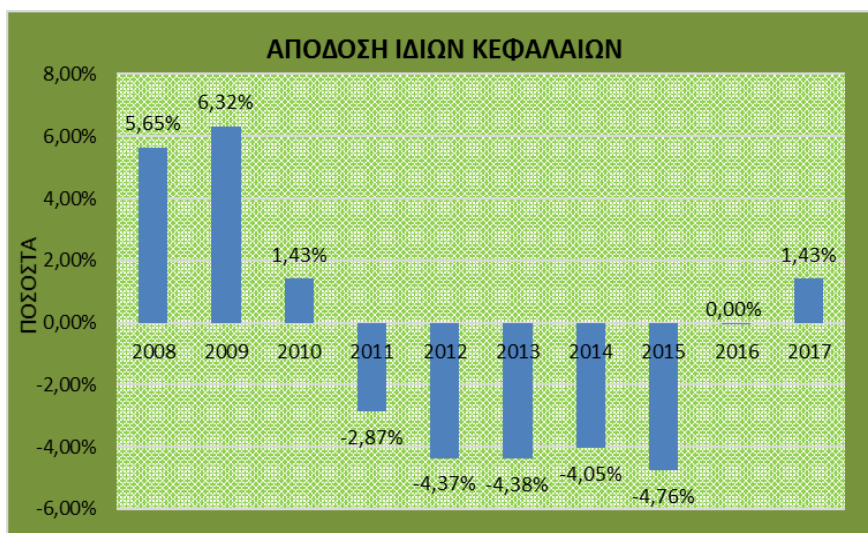
Πίνακας 3.6 Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΚΕΡΔΗ (ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ)	1.503.721	1.751.532	396.232	-774.620	-1.137.578	-1.099.060	-945.885	-1.054.586	-843	320.834
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	26.630.471	27.694.484	27.650.839	26.953.407	26.013.233	25.072.912	23.353.754	22.166.572	22.024.852	22.378.370
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	5,65%	6,32%	1,43%	-2,87%	-4,37%	-4,38%	-4,05%	-4,76%	0,00%	1,43%

Ο αριθμοδείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων όπως φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζει σημαντικές αυξομειώσεις. Τα δύο πρώτα χρόνια στο σύνολο της δεκαετίας εμφανίζει ικανοποιητικές τιμές ενισχύοντας τη θέση της επιχείρησης η οποία

πραγματοποιεί πωλήσεις με υψηλά κέρδη. Από το 2010 και μετά η τιμή του δείκτη αρχίζει να μειώνεται και από το 2011 μέχρι και το 2015 ο δείκτης παίρνει αρνητικές τιμές.

Αυτά τα έτη η επιχείρηση εμφανίζει ζημιές. Η χαμηλή τιμή του δείκτη πιθανότατα οφείλεται σε κακή διοίκηση είτε σε χαμηλή παραγωγικότητα είτε σε υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν χρησιμοποιούνται πλήρως παραγωγικά.

Γράφημα 3.6 Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

3.8 Αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας (Financial structure and Viability Ratios)

Η ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων αξιολογεί την βραχυχρόνια και μακροχρόνια οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης. Οι βραχυπρόθεσμοι πιστωτές μίας επιχείρησης ενδιαφέρονται κυρίως για την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκρίνεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Αντίθετα οι μακροπρόθεσμοι πιστωτές της εστιάζουν στην μακροπρόθεσμη χρηματοοικονομική δυναμική της. Η εκτίμηση της μακροχρόνιας οικονομικής κατάστασης παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες συγκριτικά με την βραχυχρόνια λόγω του μεγαλύτερου χρονικού ορίζοντα στον οποίο αναφέρεται.

Οι κάτοχοι μακροχρόνιων κεφαλαίων (μέτοχοι, τράπεζες) χρησιμοποιούν τους αριθμοδείκτες διάρθρωσης κεφαλαίων και βιωσιμότητας με τους οποίους αξιολογούν:

- Τη διάρθρωση των κεφαλαίων
- Τη διάρθρωση της περιουσίας
- Το τρόπο χρηματοδότησης της περιουσίας
- Το τρόπο κάλυψης του ξένου κεφαλαίου
- Την αποδοτικότητα των κεφαλαίων

3.8.1 Αριθμοδείκτης δανειακής επιβάρυνσης

Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης μας δείχνει την σχέση των δανείων μιας επιχείρησης με το σύνολο των πάσης φύσεως κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται από αυτήν. Μας δίνει πληροφορίες για το βαθμό της δανειακής της επιβάρυνσης.

Η δανειακή επιβάρυνση αυξάνεται όταν κατά τη διάρκεια της χρήσης διανέμονται αποθεματικά προηγούμενων χρήσεων ή παρατηρείται αύξηση ξένων κεφαλαίων και μείωση ίδιων. Αντίθετα μείωση της δανειακής επιβάρυνσης έχουμε όταν αυξάνονται τα ίδια της κεφάλαια ως αποτέλεσμα αύξησης εισφορών και κερδών της ή μείωση ξένων κεφαλαίων ή λόγω εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων από την επιχείρηση.

Ο δείκτης δανειακής επιβάρυνσης δίνεται από την σχέση που ακολουθεί:

$$\text{Δείκτης Δανειακής Επιβάρυνσης} = \frac{\text{Δανειακές Υποχρεώσεις}}{\text{Σύνολο Ενεργητικού}}$$

Ο δείκτης αυτός υπολογίζεται σε ποσοστό (%).

Το ποσοστό της δανειακής επιβάρυνσης εξαρτάται από τον κλάδο και το μέγεθος της επιχείρησης. Το ποσοστό αυτό είναι ευνοϊκό για τους πιστωτές όταν κυμαίνεται μεταξύ 30-40% του ενεργητικού δηλαδή όταν μόνο το 30-40% έχει χρηματοδοτηθεί από τρίτους και το 60% από ίδια κεφάλαια.

Για την εταιρεία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» οι τιμές του δείκτη από το 2008-2017 παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 3.7 Συνολικής δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	17.392.640	14.799.358	13.306.590	12.712.416	12.412.619	12.121.871	13.241.924	13.238.759	12.806.486	12.512.329
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	44.023.111	42.493.842	40.957.429	39.665.823	38.425.852	37.194.783	36.595.678	35.405.330	34.831.338	34.890.699
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	39,51%	34,83%	32,49%	32,05%	32,30%	32,59%	36,18%	37,39%	36,77%	35,86%

Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται από 32% το 2011 έως 39,5% το 2008. Τα ποσοστά αυτά είναι ικανοποιητικά καθώς το ποσοστό της δανειακής της επιβάρυνσης δεν ξεπερνά το 40%. Αυτό σημαίνει ότι μόνο το 40% του ενεργητικού της καλύπτεται από ξένα κεφάλαια με την μορφή δανεισμού ενώ το υπόλοιπο 60% καλύπτεται από ίδια κεφάλαια της επιχείρησης.

Γράφημα 3.7 Δείκτης συνολικής δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

3.8.2 Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια

Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιείται για να διαπιστωθεί κατά πόσο υπάρχει υπερδανεισμός σε μία επιχείρηση. Εκφράζει τη σχέση ανάμεσα μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων (μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικό) προς το συνολικό δανειακό κεφάλαιο (μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις).

Ο δείκτης αυτός μας δείχνει την ασφάλεια που παρέχει μια επιχείρηση στους δανειστές της. Τιμή του δείκτη μεγαλύτερη της μονάδας δείχνει ότι οι μέτοχοι της επιχείρησης συμμετέχουν σε αυτήν με περισσότερα κεφάλαια από ότι οι πιστωτές της.

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη τόσο μεγαλύτερη είναι η ασφάλεια που παρέχεται στους πιστωτές της.

Η τιμή του δείκτη εξαρτάται από την φύση εργασιών της κάθε επιχείρησης. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στις οποίες δεν απαιτείται πολλές πάγιες εγκαταστάσεις το ύψος των ιδίων κεφαλαίων είναι μικρό οπότε η τιμή του δείκτη είναι χαμηλή.

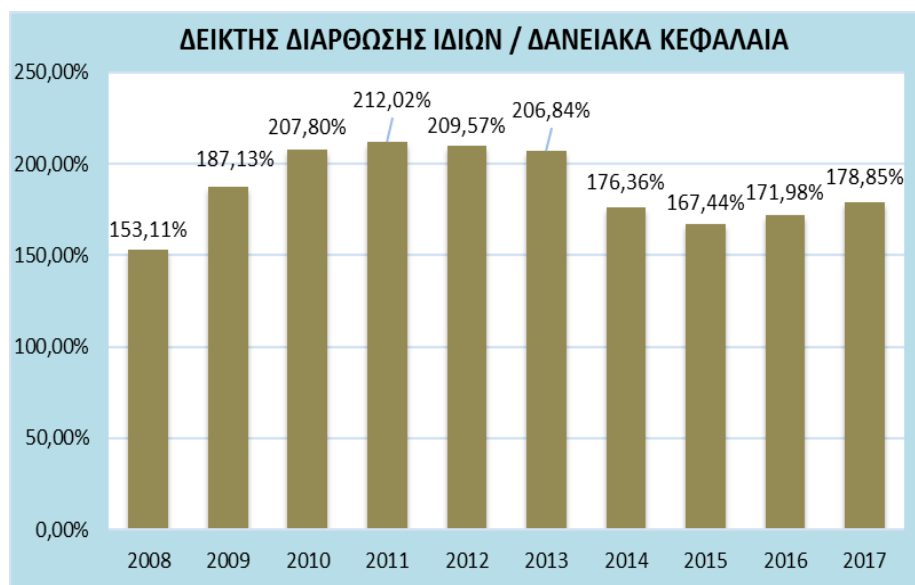
$$\text{Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια} = \frac{\text{Ιδια κεφάλαια}}{\text{Ξένα κεφάλαια}}$$

Ο αριθμοδείκτης υπολογίζεται ως ποσοστό %.

Πίνακας 3.8 Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΙΔΙΩΝ/ΔΑΝΕΙΑΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	26.630.471	27.694.484	27.650.839	26.953.407	26.013.233	25.072.912	23.353.754	22.166.572	22.024.852	22.378.370
ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	17.392.640	14.799.358	13.306.590	12.712.416	12.412.619	12.121.871	13.241.924	13.238.759	12.806.486	12.512.329
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΔΕΙΚΤΗ	153,11%	187,13%	207,80%	212,02%	209,57%	206,84%	176,36%	167,44%	171,98%	178,85%

Όπως φαίνεται από τις τιμές του παραπάνω πίνακα ο αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς δανεικά κεφάλαια είναι ιδιαίτερα υψηλές με ελάχιστη τιμή 153,11% το 2008 και μέγιστη τιμή ίση με 212,02% το 2011. Όλες οι τιμές του δείκτη είναι πολύ μεγαλύτερες της μονάδας γεγονός που αποδεικνύει ότι οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν σε αυτήν με περισσότερα κεφάλαια από τους πιστωτές της. Επιπρόσθετα οι υψηλές τιμές του δείκτη δείχνουν ότι η επιχείρηση παρέχει αυξημένη ασφάλεια στους πιστωτές της.

Γράφημα 3.8 Αριθμοδείκτης Ιδίων κεφαλαίων προς Ξένα κεφάλαια της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ Ή ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ (Εταιρία «ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε» - ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	<u>Χρήση 2008</u>	<u>Χρήση 2009</u>	<u>Χρήση 2010</u>	<u>Χρήση 2011</u>	<u>Χρήση 2012</u>	<u>Χρήση 2013</u>	<u>Χρήση 2014</u>	<u>Χρήση 2015</u>	<u>Χρήση 2016</u>	<u>Χρήση 2017</u>
ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ										
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	30.867.010,20	30.587.774,38	29.479.737,93	28.775.055,87	28.304.342,68	27.798.227,67	27.233.708,89	23.400.201,51	23.007.709,91	23.408.495,49
Επενδύσεις σε ακίνητα								2.223.196,52	2.178.003,57	2.132.810,62
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία								450.000,00	360.000,00	360.000,00
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις								10.000,00	10.000,00	10.000,00
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	23.489,60	3.815,86	1.857,16	563,05	301,99	1.685,88	1.264,36	989,58	537,14	2.999,98
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	83.398,66	123.621,72	83.726,66	55.091,86	48.202,43	58.202,43	58.202,43	48.262,43	42.342,63	20.731,22
Σύνολο Παγίου Ενεργητικού	30.973.898,46	30.715.211,96	29.565.321,75	28.830.710,78	28.352.847,10	27.858.115,98	27.293.175,68	26.132.650,04	25.598.593,25	25.935.037,31
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ										
Αποθέματα	5.561.024,11	6.105.493,49	7.408.405,66	7.730.580,49	7.606.907,59	6.898.953,77	6.346.518,78	5.453.175,06	4.866.613,30	4.376.520,85
Απαιτήσεις από Πελάτες	4.033.774,37	3.620.057,95	2.332.799,97	2.064.387,49	1.635.403,46	1.874.608,50	1.935.541,89	3.256.982,30	3.578.673,91	3.405.474,56
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα								562.522,91	787.457,25	1.173.665,93
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3.454.413,57	2.053.078,57	1.650.901,66	1.040.144,00	830.694,08	563.104,25	1.020.441,68			
Σύνολο κυκλοφορούντος ενεργητικού	13.049.212,05	11.778.630,01	11.392.107,29	10.835.111,98	10.073.005,13	9.336.666,52	9.302.502,35	9.272.680,27	9.232.744,46	8.955.661,34
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	44.023.110,51	42.493.841,97	40.957.429,04	39.665.822,76	38.425.852,23	37.194.782,50	36.595.678,03	35.405.330,31	34.831.337,71	34.890.698,65
ΠΑΘΗΤΙΚΟ										
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ										
Μετοχικό Κεφάλαιο	4.741.440,00	4.741.440,00	4.741.440,00	4.741.440,00	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00	5.689.728,00	6.486.289,92
Λοιπά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων	21.889.030,87	22.953.044,35	22.909.398,55	22.211.967,11	20.797.649,45	19.857.328,00	18.138.169,63	16.950.987,76	16.335.123,87	15.892.079,74
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	26.630.470,87	27.694.484,35	27.650.838,55	26.953.407,11	26.013.233,45	25.072.912,00	23.353.753,63	22.166.571,76	22.024.851,87	22.378.369,66
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ										
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	10.023.304,63	8.591.403,97	7.159.503,31	8.591.403,97	8.591.403,97	7.636.803,53	7.159.503,31	7.086.315,43	7.159.503,31	5.727.602,64
Προβλέψεις/ Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	3.003.969,30	2.990.564,49	2.951.017,28	2.699.505,60	2.416.346,80	2.299.775,23	2.931.914,12	2.963.893,32	3.026.472,18	2.856.278,41
ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	13.027.273,93	11.581.968,46	10.110.520,59	11.290.909,57	11.007.750,77	9.936.578,76	10.091.417,43	10.050.208,75	10.185.975,49	8.583.881,05
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.147.850,99	1.526.403,75	1.631.502,25	184.451,44	184.362,77	1.138.962,74	1.916.263,02	1.930.617,65	1.192.733,76	2.234.561,85
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.217.514,72	1.690.985,41	1.564.567,65	1.237.054,64	1.220.505,24	1.046.329,00	1.234.243,95	1.257.932,15	1.427.776,59	1.693.886,09
ΣΥΝΟΛΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	4.365.365,71	3.217.389,16	3.196.069,90	1.421.506,08	1.404.868,01	2.185.291,74	3.150.506,97	3.188.549,80	2.620.510,35	3.928.447,94
Σύνολο υποχρεώσεων (Γ+ΠΙ)	17.392.639,64	14.799.357,62	13.306.590,49	12.712.415,65	12.412.618,78	12.121.870,50	13.241.924,40	13.238.758,55	12.806.485,84	12.512.328,99
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	44.023.110,51	42.493.841,97	40.957.429,04	39.665.822,76	38.425.852,23	37.194.782,50	36.595.678,03	35.405.330,31	34.831.337,71	34.890.698,65

Πίνακας 3.9 Οριζόντια ή Διαχρονική ανάλυση της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» – Συγκρίσεις Ισολογισμών 2008-2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΣΥΝΟΨΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ

4.1 Αποτελέσματα

Οι αριθμοδείκτες βοηθούν στην πρόβλεψη της ανοδικής ή καθοδικής πορείας ενός ολόκληρου κλάδου επιχειρηματικής δραστηριότητας (Μωυσιάδης, 2010). Κατά την διάρκεια της παρούσας μελέτης υπολογίστηκαν κάποιοι αντιπροσωπευτικοί δείκτες και μελετήθηκε η μεταβολή αυτών σε χρονικό διάστημα δέκα ετών.

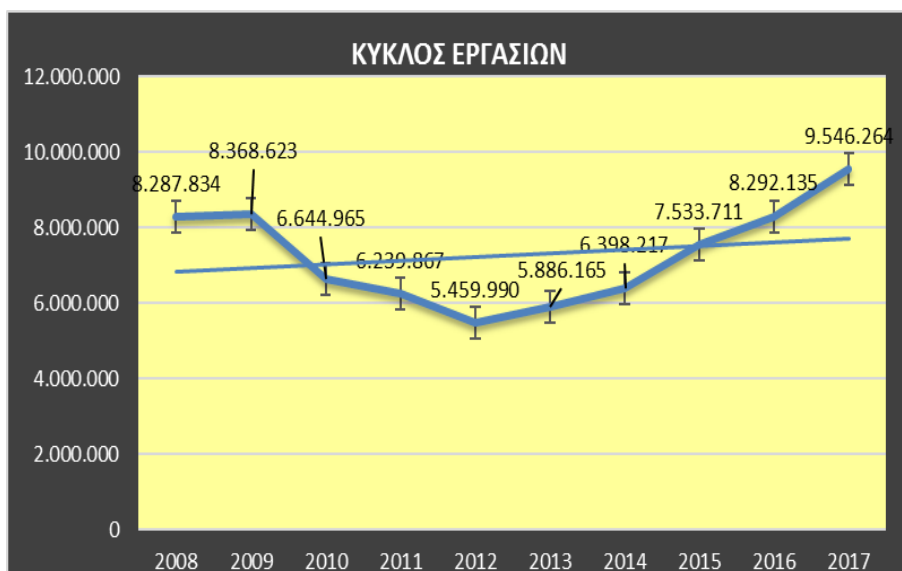
Η χρηματοοικονομική κρίση του 2008 επηρέασε αρνητικά τις οικονομίες πολλών χωρών σε ολόκληρο τον κόσμο. Η ένταση και η έκταση της υφιστάμενης κρίσης για κάθε χώρα ήταν διαφορετική, εξαρτώμενη σε μεγάλο βαθμό από την οικονομική διάρθρωση και τα χαρακτηριστικά της κάθε χώρας. Η χρηματοοικονομική αυτή κρίση σύντομα μετατράπηκε σε οικονομική καθώς οι τράπεζες θέλοντας να διατηρήσουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια μείωσαν σημαντικά τις πιστώσεις τους προς τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση σύντομα επηρέασε και την ελληνική οικονομία. Οι επιπτώσεις της ήταν άμεσες. Οι κοινωνικές ανισότητες διευρύνθηκαν, οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί συρρικνώθηκαν, η αγοραστική δύναμη περιορίστηκε ενώ ο τζίρος στην αγορά μειώθηκε δραματικά.

Οι συνθήκες στην αγορά άλλαξαν ριζικά. Η προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες συνθήκες ήταν μονόδρομος. Εκ των πραγμάτων πολλές από αυτές αναγκάστηκαν να μειώσουν το κόστος τους, να αναθεωρήσουν τις εφαρμοζόμενες εταιρικές στρατηγικές τους, να περιορίσουν τις επενδύσεις τους ακόμα και να προχωρήσουν σε μαζικές απολύσεις. Κάτω από αυτές τις αντίξοες συνθήκες η επιβίωση των ελληνικών επιχειρήσεων κρίνεται αναγκαία.

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη της εξέλιξης του οινοποιητικού κλάδου της Ελλάδας στην περίοδο της οικονομικής ύφεσης με τη χρήση βασικών αριθμοδεικτών.

Με την χρήση δεδομένων από δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Λαζαρίδη για το χρονικό διάστημα 2008-2017 μελετήσαμε την πορεία των πωλήσεων της και οι μεταβολές τους φαίνονται στο γράφημα που ακολουθεί.

Γράφημα 4.1 Κύκλος εργασιών (πωλήσεις) της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

Οι επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης στις πωλήσεις της επιχείρησης είναι ιδιαίτερα εμφανείς όπως φαίνεται από το παραπάνω γράφημα. Οι πωλήσεις της επιχείρησης το διάστημα της μελετώμενης δεκαετίας παρουσιάζουν σημαντικές αυξομειώσεις. Από το 2010 και μέχρι και το 2013 μειώνονται συνεχώς. Από το 2013 και μετά οι πωλήσεις αυξάνονται σταδιακά. Το 2017 η εταιρία επιτυγχάνει τις υψηλότερες πωλήσεις στην διάρκεια της δεκαετίας. Η αύξηση των πωλήσεων από το 2013 και μετά επιβεβαιώνει την υιοθέτηση επιθετικής πολιτικής εκ μέρους της επιχείρησης. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο marketing της επιχείρησης κ. Δημήτρη Ζαμπάνη η εταιρία μετά την έναρξη της κρίσης αναζήτησε νέες αγορές στο εξωτερικό που οδήγησαν σε αύξηση την πωλήσεων.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί εμφανίζονται τα κέρδη προ φόρων της επιχείρησης από το 2008-2017.

Γράφημα 4.2 Καθαρά αποτελέσματα της εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη»

Μελετώντας τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης για τα έτη 2008-2017 παρατηρούμε τα έτη 2008-2010 εμφανίζει κέρδη ενώ από το 2011 έως και το 2016 παρουσιάζει σημαντικές ζημιές ενώ το 2017 παρουσιάζει και πάλι κέρδη.

Η χειρότερη χρονιά είναι το 2012 όπου οι ζημιές της αγγίζουν τα 1.137.578 €. Το διάστημα αυτό τα λειτουργικά έξοδα της επιχείρησης είναι πολύ περισσότερα από τα λειτουργικά της έσοδα.

Στα πλαίσια της παρούσας μελέτης υπολογίστηκαν αντιπροσωπευτικοί αριθμοδείκτες

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται συγκεντρωτικά οι χρηματοοικονομικοί δείκτες για την εταιρεία Λαζαρίδη για τα έτη χρήσης 2008-2017.

Πίνακας 4.1 Χρηματοοικονομικοί δείκτες για την εταιρία «Κτήμα Κόστα Λαζαρίδη» για τα έτη 2008-2017

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	2,99	3,66	3,56	7,62	7,17	4,27	2,95	2,91	3,52	2,28
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΑΣ	0,19	0,20	0,16	0,16	0,14	0,16	0,17	0,21	0,24	0,27
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΤΑΧΥΤΗΤΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	1,49	1,37	0,90	0,81	0,72	0,85	1,01	1,38	1,70	2,18
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΜΙΚΤΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	64,76%	69,4%	68,9%	59,0%	58,3%	51,1%	55,2%	32,1%	35,9%	39,8%
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	18,14%	20,93%	5,96%	-12,4%	-20,8%	-18,7%	-14,8%	-14,0%	-0,01%	3,36%
ΑΠΟΔΟΣΗ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	5,65%	6,32%	1,43%	-2,87%	-4,37%	-4,38%	-4,05%	-4,76%	0,00%	1,43%
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ	39,51%	34,83%	32,49%	32,05%	32,30%	32,59%	36,18%	37,4%	36,8%	35,9%
ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΙΔΙΩΝ / ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	153,1%	187,1%	207,8%	212,0%	209,6%	206,8%	176,4%	167,4%	172,0%	178,9%

Εξετάζοντας τον δείκτη γενικής ρευστότητας βλέπουμε ότι όλο το εξεταζόμενο διάστημα κυμαινόταν σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα. Στην διάρκεια της δεκαετίας η τιμή του ήταν πάντοτε μεγαλύτερη από 2 γεγονός που αποδεικνύει ότι η επιχείρηση διαθέτει υψηλή ρευστότητα και κατά συνέπεια υψηλή πιστοληπτική ικανότητα καθώς ανταποκρίνεται με ευκολία στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Όσον αφορά τον δείκτη συνολικής κυκλοφοριακής ταχύτητας η τιμή του διαμορφώνεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα σε διάστημα δεκαετίας. Η τιμή του κυμαίνεται από 0,14-0,27. Οι πολύ χαμηλές τιμές του δείκτη δείχνουν ότι δεν γίνεται εντατική χρησιμοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης για την δημιουργία πωλήσεων για το λόγο αυτό θα πρέπει είτε να ενισχυθεί ο βαθμός χρησιμοποίησης τους είτε να ρευστοποιηθεί μέρος αυτών.

Εξετάζοντας το δείκτη κυκλοφοριακής Ταχύτητας Αποθεμάτων η τιμή του κατά τη διάρκεια των χρήσεων που εξετάζουμε παρουσιάζει σημαντικές αυξομειώσεις. Η Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων αποτελεί σημαντικό κριτήριο της διαχείρισης των αποθεμάτων μιας επιχείρησης. Έως και το 2009 η τιμή είναι ικανοποιητική. Από το 2010 έως και το 2014 η τιμή του δείκτη μειώνεται σημαντικά. Αυτό σημαίνει ότι ο χρόνος παραμονής των αποθεμάτων στις αποθήκες της επιχείρησης αυξάνεται. Τα έτη αυτά ο χρόνος παραμονής τους ξεπερνά το ένα έτος. Η παρατεταμένη παραμονή των αποθεμάτων σημαίνει ότι κεφάλαια που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν δεσμεύονται σε αποθέματα. Επίσης το κόστος διαχείρισης των αποθεμάτων αυξάνεται καθώς ο μακρύς χρόνος παραμονής τους στις αποθήκες ενισχύσει τον κίνδυνο της οικονομικής απαξίωσής τους. Βέβαια από το 2015 και μετά η τιμή του δείκτη βελτιώνεται σημαντικά και παίρνει την υψηλότερη τιμή του το 2017. Το έτος αυτό ο χρόνος παραμονής των αποθεμάτων στις αποθήκες της επιχείρησης μειώνεται στο μισό.

Όσον αφορά τον αριθμοδείκτη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους μια επιχείρηση για να είναι πετυχημένη θα πρέπει να εμφανίζει υψηλό ποσοστό μικτού κέρδους. Αναλύοντάς το δείκτη Μικτού Περιθωρίου Κέρδους για την εταιρεία Λαζαρίδη παρατηρούμε ότι έως και το 2014 η τιμή του δείκτη είναι πάρα πολύ καλή. Από το 2015 η τιμή του δείκτη μειώνεται σημαντικά φτάνοντας το 32%, ενώ από το 2016 και μετά η τιμή του δείκτη αρχίζει να αυξάνεται. Παράλληλα από το 2014 και μετά παρατηρείται σημαντική αύξηση των πωλήσεων και μείωση του κόστους πωληθέντων.

Όσο υψηλότερο είναι το περιθώριο μικτού κέρδους τόσο υψηλότερο είναι και το περιθώριο καθαρού κέρδους άρα και η αποδοτικότητα της επιχείρησης.

Τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης το περιθώριο μικτού κέρδους για τις περισσότερες επιχειρήσεις έχει μειωθεί σημαντικά. Αυτό μπορεί να οφείλεται:

- Σε αύξηση του κόστους των εργαζομένων και των παραγόμενων προϊόντων χωρίς να συνοδεύεται από αντίστοιχη αύξηση της τιμής πώλησής τους.
- Οι τιμές πώλησης των προϊόντων μειώθηκαν σημαντικά λόγω ισχυρού ανταγωνισμού.
- Στο σύνολο των παραγόμενων προϊόντων των επιχειρήσεων συμπεριλαμβάνονται και προϊόντα με χαμηλό περιθώριο κέρδους.

Τα αποτελέσματα για τον αριθμοδείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους για την εταιρεία του Κώστα Λαζαρίδη δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Οι τιμές του δείκτη παρουσιάζουν σημαντικές μεταβολές. Μέχρι και το 2010, η επιχείρηση εμφανίζει κέρδη από το 2011 και μετά και μέχρι και το 2016 εμφανίζει ζημίες γεγονός που

αποδεικνύεται από τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας. Το ίδιο διάστημα η επιχείρηση εμφανίζει μια πολύ μεγάλη μείωση στα καθαρά της κέρδη.

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία η εξέλιξη αυτή οφείλεται σε μια δυσανάλογη αύξηση των εξόδων λειτουργίας της σε σχέση με τις πωλήσεις της. Από το 2016 και μετά η τιμή του δείκτη φαίνεται να βελτιώνεται λαμβάνοντας θετικές τιμές.

Η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη εξαρτάται:

- Από τον ανταγωνισμό στον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται
- Το οικονομικό περιβάλλον
- Την δανειακή επιβάρυνση της επιχείρησης. (Παπαδέας & Συκιανάκης, 2014).

Όσον αφορά το δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων τα δύο πρώτα έτη οι τιμές του είναι ικανοποιητικές. Από το 2010 και μετά η τιμή εμφανίζει πτωτική πορεία και από το 2011 έως και το 2015 λαμβάνει αρνητικές τιμές. Τα έτη αυτά η επιχείρηση εμφανίζει ζημίες. Η χαμηλή τιμή του δείκτη πιθανότατα οφείλεται σε κακή διοίκηση είτε σε χαμηλή παραγωγικότητα είτε σε υπερεπένδυση κεφαλαίων τα οποία δεν χρησιμοποιούνται πλήρως παραγωγικά.

Αναφορικά με το δείκτη συνολικής δανειακής επιβάρυνσης η τιμή του διαμορφώνεται σε πολύ ικανοποιητικά επίπεδα. Ο συγκεκριμένος δείκτης συγκρίνει τις συνολικές υποχρεώσεις της επιχείρησης με το συνολικό ενεργητικό της. Η τιμή του δείκτη για την εταιρεία Λαζαρίδη κυμαίνεται από 32-39,5%. Τιμές ιδιαίτερα ευνοϊκές για τους πιστωτές της καθώς μόνο το 32-39,5% του ενεργητικού της χρηματοδοτείται από ξένα κεφάλαια.

Ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων προς δανειακά κεφάλαια είναι ιδιαίτερα υψηλός. Από το 2008-2017 η τιμή του δείκτη διαμορφώνεται από 1,53 έως 2,07. Οι φορείς της επιχείρησης συμμετέχουν σε αυτήν με περισσότερα κεφάλαια από ότι οι πιστωτές της, παρέχοντας υψηλή ασφάλεια στους πιστωτές της.

Από κλαδική μελέτη που διενεργήθει το 2009 από την Icar Group για τον οινοποιητικό κλάδο σε δείγμα 52 επιχειρήσεων, με διαθέσιμα δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία για το 2008 -2009, προκύψαν αποτελέσματα ορισμένων βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών που παρουσιάζονται στο πίνακα που ακολουθεί.

Χρηματοοικονομικοί δείκτες του κλάδου οινοποιίας τα έτη 2008 και 2009										
ΕΤΟΣ	Α. Κερδοφορία			Β. Αποδοτικότητα		Γ. Δείκτες Ρευστότητας		Δ. Δραστηριότητας	Γ. Δείκτες Χρηματοοικονομικής Διάφθρωσης	
	Περιθώριο μικτού κέρδους (%)	Περιθώριο καθαρού κέρδους (%)	Περιθώριο καθαρού κέρδους EBITDA (%)	Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων (%)	Αποδοτικότητα απασχολούμενων κεφαλαίων (%)	Γενική Ρευστότητα	Ειδική Ρευστότητα	Κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων (σε ημέρες)	Σχέση ξένων προς ίδια κεφάλαια (:1)	Κάλυψη χρηματοοικονομικών δαπανών
2008	33,86	2,34	15,26	2,52	0,96	1,46	0,83	339	1,62	1,52
2009	31,5	1,29	14,82	1,32	0,50	1,43	0,79	361	1,64	1,28
Πηγή: ICAP GROUP A.E, 2011										

Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μελέτης της υποεξέταση εταιρίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» με την ως άνω μελέτη του κλάδου της οινοποιίας για τα έτη 2008 και 2009 , παρατηρούμε ότι:

- Το μικό περιθώριο κέρδους της εταιρείας Κώστα Λαζαρίδη είναι διπλάσιο από την αντίστοιχη μέση τιμή του κλάδου τόσο για το 2008 όσο και για το 2009. Η τιμή αυτή είναι πολύ υψηλή και θα πρέπει να διερευνηθεί, γιατί είναι πολύ πιθανό να οφείλεται σε υψηλές τιμές πώλησης, σε σχέση με τον κλάδο, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στη μείωση των πωλήσεων και συνακόλουθα των μικτών κερδών.
- Ο δείκτης Καθαρού Περιθωρίου Κέρδους είναι ίσος με 18,14% για το 2008 και 20,93% για το 2009 τιμές επίσης μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες μέσες τιμές του κλάδου για τα αντίστοιχα έτη. Οι τιμές αυτές δείχνουν μια αποτελεσματική διοίκηση και θέτουν την επιχείρηση σε πλεονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών της. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην ικανότητα της επιχείρησης να ελαχιστοποιεί το κόστος αγοράς ή παραγωγής των προϊόντων της, να εφαρμόζει σωστή τιμολογιακή πολιτική και να ελέγχει τα λειτουργικά της έξοδα, εφόσον συνοδεύεται από ικανοποιητικό ύψος πωλήσεων και συνακόλουθα καθαρών κερδών.
- Όσον αφορά τις τιμές του δείκτη αποδοτικότητας Ιδίων Κεφαλαίων είναι πολύ μεγαλύτερες από τις αντίστοιχες μέσες τιμές του κλάδου για τα ίδια έτη. Οι τιμές αυτές θα πρέπει να ερευνηθούν, γιατί είναι πολύ πιθανό να οφείλονται σε υψηλές τιμές πώλησης, σε σχέση με τον κλάδο, σε περικοπές εξόδων ανάπτυξης των πωλήσεων, ή σε υπέρμετρη χρηματοοικονομική μόχλευση, με όλες τις πιθανές συνέπειες στο μέλλον.
- Τέλος η κυκλοφοριακή ταχύτητα των αποθεμάτων της σε μέρες είναι 245 και 266 ημέρες για το 2008 και το 2009 αντίστοιχα. Οι τιμές αυτές είναι χαμηλότερες σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές του κλάδου. Αυτό δείχνει ότι η επιχείρηση έχει

υπερεπαρκή αποθέματα σε σχέση με την παραγωγή της δραστηριότητα. Πρέπει να σημειωθεί ότι η χαμηλή ταχύτητα κυκλοφορίας των αποθεμάτων μπορεί να οφείλεται σε υπεραποθεματοποίηση λόγω εκτέλεσης μεγάλης παραγγελίας στο μέλλον.

4.2 Σύνοψη αποτελεσμάτων

Η οινοποιεία «Κώστα Λαζαρίδη» έχει καταφέρει και λειτουργεί με την καλύτερη δυνατή δομή που της εξασφαλίζει ουσιαστικό έλεγχο και υψηλότερες αποδόσεις παρά τις δυσμενείς επιπτώσεις της υφιστάμενης κρίσης της τελευταίας δεκαετίας. Σε αυτό βέβαια συνέβαλλαν ο οικογενειακός της χαρακτήρας και η καλή της φήμη που είχαν άμεση επίδραση στις συναλλαγές της τόσο με τους προμηθευτές όσο και με τους πιστωτές της, η στελέχωσή της με άξιο και ικανό προσωπικό, η χρήση υπερσύγχρονων εγκαταστάσεων καθώς και ο πλήρης έλεγχος και η παραγωγή υψηλής ποιότητας κρασιών με την βοήθεια επιλεγμένου προσωπικού (εξειδικευμένοι οιнологи).

Βασικός στόχος της επιχείρησης είναι η βελτίωση της υπάρχουσας γκάμας των προϊόντων της καθώς και η δημιουργία νέων. Για τον λόγο αυτό προχώρησε τα τελευταία χρόνια σε νέες φυτεύσεις με νέες ποικιλίες σε διαφορετικά μικροκλίματα ώστε να μπορέσει να αντιμετωπίσει πιθανές κλιματικές αλλαγές. Βέβαια και η περιοχή στην οποία εδρεύει η συγκεκριμένη επιχείρηση είναι ανεκτίμητης αξίας. Οι εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής ευνοούν την ανάπτυξη και παραγωγή οίνου υψηλής ποιότητας.

Αδυναμία της επιχείρησης θα μπορούσε να αποτελέσει η υψηλή τιμή πώλησης των προϊόντων της που όμως σύμφωνα με τον κ. Ζαμπάνη δεν αποτελεί πρόβλημα για τις χώρες που γνωρίζουν από καλό κρασί. Αντίθετα σύμφωνα με τον ίδιο πρόβλημα στις εξαγωγές τους αποτελεί η ανεύρεση δικτύων διάθεσης των προϊόντων τους για τον λόγο αυτό τα τελευταία χρόνια γίνονται αξιόλογες προσπάθειες διεύθυνσης της επιχείρησης στην αγορά της Μ. Βρετανίας.

Στο σημείο αυτό και πριν παρουσιαστούν τα συμπεράσματα για την εταιρία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» θα ήταν σωστό να τονιστούν οι δυνάμεις, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές που παρουσιάζονται για την συγκεκριμένη επιχείρηση.

Δυνάμεις

- Η εμπειρία πάνω από 30 έτη στον χώρο της οινοποιίας.
- Ο Συνδυασμός ενός παραδοσιακού τρόπου διοίκησης με νέες ιδέες.

- Η επικαιροποίηση των γνώσεων και της τεχνολογίας.
- Οι συνεχείς ποιοτικοί έλεγχοι.
- Η παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας
- Επιπρόσθετη αξία λόγω μοναδικότητας.
- Έμπειρο προσωπικό(οινολόγοι, διευθυντές).
- Καλό όνομα-φήμη.
- Πίστη των προμηθευτών-αγοραστών.
- Ευνοϊκή τοποθεσία για την παραγωγή κρασιού.

Αδυναμίες

- Εγγύτητα των σημείων πώλησης.
- Μη ύπαρξη δικτύου διανομής-διάθεσης στις αγορές του εξωτερικού.
- Υψηλό κόστος παραγωγής.

Ευκαιρίες

- Δυνατότητα επέκτασης δικτύου διανομής
- Περισσότερη ζήτηση για το ελληνικό κρασί που είναι ήδη ιδιαίτερα δημοφιλές.
- Μεγαλύτερη ζήτηση των προϊόντων της εταιρίας από τις αγορές του εξωτερικού.
- Υπάρχει μεγάλη ζήτηση των προϊόντων της εξαιτίας του μεγάλου πληθυσμού των ομογενών στο εξωτερικό.
- Προσεγγίσεις της εταιρίας από χώρες του εξωτερικού για τα προϊόντα της.
- Η νέα τάση του ανθρώπου για ποιοτικά και ελαφρά ποτά.
- Η τάση για προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης και πιστοποιημένα με βάση τα διεθνή πρότυπα.

Απειλές

- Ο ολοένα και αυξανόμενος ανταγωνισμός.
- Αναζήτηση φθηνών προϊόντων από τους καταναλωτές.
- Η μείωση της κατανάλωσης λόγω οικονομικής κρίσης που όμως φαίνεται να αντιστρέφεται.
- Η επιφυλακτικότητα των καταναλωτών των ξένων χωρών σε σχέση με την επιχειρηματικότητα.
- Κλείσιμο των επιχειρήσεων εστίασης άρα και οριακή μείωση των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι παρά τις αρνητικές επιδράσεις της οικονομικής ύφεσης (όπως φάνηκε και την ανάλυση των οικονομικών της καταστάσεων) στην επιχείρηση η εταιρεία Λαζαρίδη κατάφερε να επιβιώσει και να συγκαταλέγεται σήμερα στις 10 ποιοτικότερες μονάδες παραγωγής επίλεκτων οίνων της Ελλάδας και μέσα στις 5 δυναμικότερες εξαγωγικές μονάδες της χώρας μας. Βασικοί στόχοι της επιχείρησης παραμένουν η ενίσχυση της ποιότητας σε όλα τα επίπεδα από το αμπέλι έως τα social media και η κατάκτηση νέων αγορών του εξωτερικού.

Σύμφωνα με την παραπάνω μεθοδολογική προσέγγιση οδηγούμαστε στα παρακάτω συμπεράσματα.

4.3 Συμπεράσματα - Προτάσεις

Από το 2008 η χώρα μας περνάει μια οικονομική κρίση ίσως και την ισχυρότερη στην ιστορία της. Η ελληνική οικονομία όπως και οι ελληνικές επιχειρήσεις αναγκάστηκαν και αναγκάζονται να λειτουργούν σε ένα περιβάλλον έντονης αβεβαιότητας. Σε αυτές τις συνθήκες η επιβίωση των επιχειρήσεων ήταν δύσκολη και η λήψη δραστικών μέτρων άμεση και αναγκαία. Από αυτές άλλες αναγκάστηκαν να κλείσουν ενώ άλλες στράφηκαν σε νέες αγορές σε ξένες χώρες όπου δημιούργησαν νέες επιχειρήσεις με χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό της Βουλγαρίας. Όσες κατάφεραν να επιβιώσουν αναγκάστηκαν να προσαρμοστούν και να λειτουργήσουν στις νέες συνθήκες αγοράς.

Οι δυσχερείς αυτές συνθήκες όπως είναι φυσικό δεν άφησαν ανεπηρέαστη και την ελληνική οινοποιεία, για το λόγω αυτό στα πλαίσια της παρούσης εργασίας μελετήθηκε η εξέλιξη του οινοποιητικού κλάδου της Ελλάδας κατά την διάρκεια της οικονομικής ύφεσης με την χρήση βασικών αριθμοδεικτών. Υπολογίστηκαν και μελετήθηκαν βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες της οινοποιίας «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» από το 2008 έως και το 2017.

Οι τιμές των δεικτών αποδεικνύουν τις επιπτώσεις της κρίσης στην οινοποιεία Κώστα Λαζαρίδη. Οι συνέπειες της κρίσης αποτυπώνονται στα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης από 2010 μέχρι και το 2015. Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα της μελέτης η οικονομική κρίση επηρέασε **τους λειτουργικούς δείκτες απόδοσης** της επιχείρησης. Από τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης φαίνεται ότι οι πωλήσεις της μειώθηκαν σημαντικά και από 8.368.623 το 2009 περιορίστηκαν σε 5.459.990 το 2012. Το ίδιο χρονικό διάστημα η επιχείρηση εμφανίζει ζημίες με χειρότερη χρονιά το 2012 (-1.137.578€). Η μείωση των πωλήσεων επιβεβαιώνεται και από τον υπεύθυνο marketing της επιχείρησης κ. Ζαμπάνη ο οποίος αποδίδει την σημαντική μείωση των πωλήσεων

στο ευρύτερο κλίμα δυσπιστίας και αβεβαιότητας που δημιουργήθηκε στην αγορά με την έναρξη της οικονομικής ύφεσης. Το ίδιο χρονικό διάστημα οι τιμές του δείκτη καθαρού περιθωρίου κέρδους μειώνονται σημαντικά γεγονός που πιθανότατα οφείλεται σε μια δυσανάλογη αύξηση των εξόδων λειτουργίας της επιχείρησης σε σχέση με τις πωλήσεις καθώς και στο υφιστάμενο οικονομικό περιβάλλον. Το διάστημα αυτό φαίνεται ότι δεν γίνεται αποτελεσματική χρησιμοποίηση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης εκ μέρους της διοίκησης καθώς ο δείκτης αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων κινείται πτωτικά.

Σχετικά με την **ρευστότητα** της επιχείρησης φαίνεται να μην επηρεάζεται από την κρίση. Όλο το εξεταζόμενο διάστημα η ρευστότητά της παραμένει υψηλή. Η φερεγγυότητα της επιχείρησης προς τους πιστωτές της είναι υψηλή καθώς ανταποκρίνεται με μεγάλη ευκολία στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της.

Αναφορικά με τη **δανειακή επιβάρυνση** της επιχείρησης για όλο το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα η τιμή του δείκτη είναι μικρότερη του 40%. Επομένως τα δάνεια της επιχείρησης δεν ξεπερνούν το 40% του ενεργητικού της. Οι τιμές αυτές είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές τόσο για την επιχείρηση όσο και για τους πιστωτές της.

Ο **δείκτης ιδίων κεφαλαίων προς ξένα** όλη την εξεταζόμενη δεκαετία είναι ιδιαίτερα υψηλός. Όλο αυτό το διάστημα η τιμή του είναι μεγαλύτερη του 1,5 επομένως οι φορείς της επιχείρησης μετέχουν σε αυτήν με περισσότερα κεφάλαια από τους πιστωτές της. Η αξιοπιστία της απέναντι στους δανειστές της είναι υψηλή ενώ δεν τίθεται θέμα υπερδανεισμού για την συγκεκριμένη επιχείρηση. Κατά την γνώμη μου οι χαμηλές τιμές των παραπάνω δεικτών παρέχουν στην επιχείρηση περαιτέρω περιθώρια ανάπτυξης μέσω ξένων επενδύσεων.

Τέλος παρατηρώντας τον **δείκτη κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων** διαπιστώνουμε ότι οι τιμές του παρουσιάζουν διακυμάνσεις. Τα αποθέματα παραμένουν στις αποθήκες της εταιρείας από 167 έως 509 ημέρες. Όλο το εξεταζόμενο διάστημα (εκτός από τα έτη 2010-2013 διάστημα κατά το οποίο παρατηρείται σημαντική μείωση των πωλήσεων), ο χρόνος παραμονής των αποθεμάτων δεν ξεπερνά το ένα έτος. Στο σύνολό της η επιχείρηση εμφανίζει ικανοποιητική κυκλοφοριακή ταχύτητα αποθεμάτων, ενώ για την αξιολόγηση του δείκτη θα πρέπει να λαμβάνουμε υπόψιν μας το είδος της επιχείρησης.

Συγκρίνοντας τις τιμές των παραπάνω δεικτών με τις αντίστοιχες τιμές του κλάδου για την διετία 2008-2009 παρατηρούμε ότι οι τιμές των δεικτών της εν λόγω επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο κυμαίνονται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα. Ιδιαίτερο

ενδιαφέρον θα πρέπει να δοθεί στο δείκτη μεικτό περιθώριο κέρδους καθώς και στον δείκτη αποδοτικότητας ιδίων κεφαλαίων καθώς οι τιμές τους είναι πολύ μεγαλύτερες από τις μέσες τιμές του κλάδου κάτι που πιθανότατα οφείλεται στις υψηλές τιμές πώλησης των προϊόντων της μελετώμενης επιχείρησης, με όλες τις πιθανές συνέπειες για το μέλλον.

Γενικότερα θα λέγαμε ότι οι επιδράσεις της κρίσης αποτυπώνονται στους αριθμοδείκτες της επιχείρησης. Η εταιρεία «Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη» με την προσαρμογή της στις νέες συνθήκες αγοράς, την υιοθέτηση επιθετικής πολιτικής και βασικό γνώμονά της την διατήρηση και βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων της, από το 2016 και μετά αρχίζει να ανακάμπτει, εμφανίζοντας το 2017 τις υψηλότερες πωλήσεις της τελευταίας δεκαετίας.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι η Ελληνική Οινοποιία, παρά το μικρό της μέγεθος σε σχέση με την Ευρωπαϊκή και Παγκόσμια αγορά οίνου, έχει μια βαθύτατη οινική παράδοση και ένα ιδιαίτερα υψηλό ποιοτικό δυναμικό.

Τα προβλήματα της Ελληνικής οικονομίας σήμερα δεν θα πρέπει να αποτελούν εμπόδιο που ενδεχομένως οδηγήσει σε φθηνές και εύκολες εισαγωγές οίνου αλλά θα πρέπει να αποτελέσουν ένα πολύ δυνατό κίνητρο για την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της υφιστάμενης οικονομικής κρίσης.

4.4 Περιορισμοί και Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Η οινοποιεία του Κώστα Λαζαρίδη που μελετήθηκε στην παρούσα έρευνα είναι μια από τις 1290 οινοποιητικές μονάδες που λειτουργούν στην χώρα μας σήμερα επομένως η μελέτη αυτής μεμονωμένα αποτελεί σημαντικό περιορισμό για την έρευνά μας καθώς το αποτέλεσμα αυτής δεν είναι αντιπροσωπευτικό.

Αντικείμενο περαιτέρω μελέτης θα μπορούσε να αποτελέσει η σύγκριση της μελετηθείσας επιχείρησης με τις μέσες τιμές των αντίστοιχων αριθμοδεικτών του οινοποιητικού κλάδου για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα.

Τέλος η οινοποιεία που μελετήθηκε στην παρούσα εργασία ανήκει στις μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου. Η σύγκριση της συγκεκριμένης επιχείρησης με μια μικρότερου μεγέθους επιχείρηση θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω έρευνας. Ο υπολογισμός των αντίστοιχων αριθμοδεικτών και για το ίδιο χρονικό διάστημα θα μπορούσε να μας δώσει χρήσιμες πληροφορίες για το κατά πόσο οι αρνητικές επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης συνδέονται με το μέγεθος της εκάστοτε επιχείρησης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Βασιλάτου-Θανοπούλου, Ε. (2003). *Εισαγωγή στην Χρηματοοικονομική Λογιστική*. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου. Τόμος Γ'.
- Βέκιος, Γ. & Κούκης, Δ. & Τσακίρης, Α. (2012). *Το βιβλίο του κρασιού*. Αθήνα. Εκδόσεις Ψυχάλλου.
- Γεωργόπουλος, Α. (2014). *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων*. Αθήνα. Εκδόσεις Μπένου Ε.
- Γκίκας, Δ. & Παπαδάκη, Α. (2010). *Ανάλυση και Αποτίμηση Επιχειρήσεων*. Αθήνα. Εκδόσεις Μπένου Γ.
- ΕΣΥΕ: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος
- Ευθύμογλου, Π. & Λαζαρίδης, Ι. (2000). *Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων*. Πειραιάς. Τεύχος Α'.
- Κάντζος, Κ. (2002). *Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων*. Αθήνα. Εκδόσεις interbooks.
- Μωυσιάδης, Δ. (2010). *Ανάλυση της ποιότητας των χρηματοοικονομικών λογιστικών καταστάσεων*. Πειραιάς. Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
- Παπαδέας, Π. & Συκιανάκης, Ν. (2014). *Ανάλυση και Διερεύνηση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων με τα ελληνικά και διεθνή (Λογιστικά) Πρότυπα χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης*. Αθήνα. Έκδοση ιδίων.
- Σαρηγιαννίδης, Ν. (2015). *Ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων*. Κοζάνη. Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας.
- Τουρνά- Γερμανού, Ε. (2003). *Γενική Λογιστική με ΕΛΓΣ*. Αθήνα. Έκδοση ίδιας (Δ' έκδοση).
- Τσαγκλαγκάνος, Α. (2010). *Οικονομική των επιχειρήσεων Ι και ΙΙ*. Θεσσαλονίκη. Εκδόσεις Σταμούλης.

Ξένη Βιβλιογραφία

- Anderson, K. Anderson, D. Norman, G. Wittwer. (2003). *Globalization of the worlds wine markets*. World econ., 26(5) 2003. pp659-687.
- Anderson, K. and Nelgen, S. (2011). *Global Wine Markets, 1961-2009 Statistical Compendium*. Adelaide. The University of Adelaide Press.

- Andreyeva, T. Long, M.W. Brownell, K.D. (2010). *The impact of food prices on consumption: A systematic review of research on the price elasticity of demand for food*. Am. J. Public Health, 100 (2)
- Bonaccio, M. Di Castelnuovo. Bonanni, A. (2014). *Decline of the Mediterranean diet at a time of economic crisis. Results from the Moli-sani study*. Nutr. Metab. Cardiovasc. Dis.24 (8) (2014), pp. 843-860
- Casini, L. Contini, C. Romano, C. Scozzafava, G. (2014). *Changes in dietary preferences: new challenges for sustainability and innovation*. J. Chain Netw. Sci., 15 (1)
- Casini, C. Contini, C. Romano, G. Scozzafava. (2015). *Trends in food consumptions: what is happening to generation X?*. Brit. Food J., 117 (2) (2015), pp. 705-718
- Cembalo, L. (2014). *Drinking cheaply: the demand for basic wine in Italy*. Aust. J. Agric. Rerour. Econ., 58(3) (2014). pp.374-391
- Charters, S. *Wine and Society The Social and Cultural Context of a Drink*. Elsevier Butterworth Heinemann
- Dal Bianco, L. (2013). *Cultural convergences in world wine consumption*. Rev. Fac.Gienc. Agrar. – UNCuvo, 45(2)(2013). pp.219-231
- Dal Bianco, A. (2016). *Tariffs and non-tariff frictions in the world wine trade*. Europe. Rev. Econ., 43 (1)(2016), pp.59-77
- Duquenne, M. Vlontzos, G. (2014). *The impact of the Greek crisis on the consumers' behavior: some initial evidences*. Brit. Food J., 116 (6) (2014). pp. 890-903
- Hammervoll, T. Mora, K. Toften, K. (2014). *The financial crisis and the wine industry: the performance of niche firms versus mass- market firms*. Wine Econ. Policy, 3 (2) (2014). pp. 108-114
- Lombardi, P. Verneau, F. (2013). *Dinamiche di consumo ed evoluzione degli stili alimentari attraverso l'indagine Istat sui consumi delle famiglie*. Econ. Agroliment., 3 (2013), pp. 125-148
- Mariani, A. (2014). *European Wine Exports: the key role of Trade Policy*. EuroChoices. 13(3)(2014). pp. 46-53
- Samogia, A. Arvola, A. Bertazzoli, A. Gurinivic, M. Hendrixson, V. Rivaroli, S. Ruggeri, A. (2014). *Offering low-cost healthy food an exploration of food manufacturers' and retailers' perspectives*. Int. Food Agribus. Manag. Rev., 17(2014). p.4.
- Weygandt, J. Kimmel, P.D.& Kieso, D.E. (2015). *Accounting: Tools for business Decision Making*. New Jersey: Wiley Press. 6th edition.

Γ. Ηλεκτρονικές πηγές

- ΑΠΕ (Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων). (2018). *Για το ελληνικό κρασί*. Μπουτάρης, Σπύρου, Τσάνταλης, Ιατρίδης. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.thetoc.gr/oikonomia/article/mpoutaris-spourou-tsantalidis-iatridis-gia-to-elliniko-krasi> (ανάκτηση 18/5/2019).
- Επιμελητήριο Αργολίδας (2019). *Περαιτέρω αύξηση της αξίας εισαγωγών στην Ελλάδα οίνου το 2018*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.arcci.gr/%CE%B5%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CF%81%CF%89%CF%83%CE%B7/%CE%BD%CE%B5%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82/item/2618-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%AD%CF%81%CF%89-%CE%B1%CF%8D%CE%BE%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%BE%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B5%CE%B9%CF%83%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CE%BF%CE%AF%CE%BD%CE%BF%CF%85-%CF%84%CE%BF-2018.html> (ανάκτηση 10/5/2019).
- ΚΕΟΣΟΕ (2019). *Το ελληνικό κρασί και οι αγορές*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AEpVdPMo5ebIdik&cid=FA1AD813FC2B2A21&id=FA1AD813FC2B2A21%212152&parId=root&o=OneUpa> (ανάκτηση 8/5/2019).
- ΚΕΟΣΟΕ (2019). *Δελτίο τύπου ΥΠΑΑΤ*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.keosoe.gr/news/2944> (ανάκτηση 23/06/2019).
- Κτήμα Κώστα Λαζαρίδη. Site εταιρείας. <https://www.domaine-lazaridi.gr/>
- Ναυτεμπορική. (2016). *Οι εξαγωγές το μέλλον της οινοποιίας*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.olivenews.gr/el/7376/koinonia/oikonomia/oi-eksagoges-to-mellonths-oinopos/> (ανάκτηση 8/5/2019).
- Στόχασις. (2015). *Κλαδική μελέτη: Οινοποιία*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.newmoney.gr/roh/palmos-oikonomias/epixeiriseis/kladiki-meleti-oinopoiia-apo-tin-stoxasis/amp/> (ανάκτηση 14/5/2019).
- Σύνδεσμος Ελληνικού οίνου. *Οι κατηγορίες των ελληνικών κρασιών*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://greekwinefederation.gr/gr/content/show/&tid=35> (ανάκτηση 2/6/2019).
- Agro24.gr, (2015). *Το TOP-10 των ελληνικών οινοποιητικών επιχειρήσεων*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.agro24.gr/agrotika/agora/epiheiriseis-metapoiisi/top-10-ton-ellinikon-oinopoiitikon-epiheiriseon> (ανάκτηση 14/4/2019).
- Capital.gr (2018). *Μεγάλη η εξαγωγική δύναμη του ελληνικού κρασιού*. Νένα Μαλλιάρα. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.capital.gr/sunenteuxi/3331429/megali-i-exagogiki-dunamiki-tou-ellinikou-krasiou> (ανάκτηση 10/7/2019).

- Capital.gr (2019). *Σε 207 δις. Δολάρια θα ανέλθει η αξία της παγκόσμιας αγοράς κρασιού το 2022*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.capital.gr/diethni/3350871/se-207-dis-dolaria-tha-anelthei-i-axias-tis-pagkosmias-agoras-krasiou-to-2022> (ανάκτηση 8/5/2019).
- CBI.EU, (2016). *Exporting sustainable wine to Europe*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.cbi.eu/market-information/wine/sustainable-wine/> (ανάκτηση 15 /5/2019).
- Eurostat, (2014). *GDP per capita, consumption per capita and price level indices*. Eurostat, European Commission. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page (ανάκτηση 19/5/2019).
- Foodbites.eu. (2012). *Ξενάκη. Δ. Ιστορία, κατηγορίες & τύποι κρασιών*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.foodbites.eu/j15/el/food-lovers/istories/1289--a>(ανάκτηση 2 /6/2019).
- IBHS, (2017). *Έρευνα κλάδου: Οινοποιία*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.ibhs.gr/joomla-pages/joomla-content/list-all-categories/30-ypiresies/58-wine-makers> (ανάκτηση 25/4/2019).
- ICAP (2016). *Κλαδική μελέτη: Σε πρωτική τροχιά η εγχώρια αγορά οίνου*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.icap.gr/Default.aspx?id=9984&nt=146&lang=1> ανάκτηση 18/5/2019).
- Iefimerida.gr. (2016). *Οι Έλληνες έκοψαν το κρασί λόγω κρίσης- Πτώση στην κατανάλωση και στροφή στο χύμα*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.iefimerida.gr/news/259353/oi-ellines-ekopsan-kai-krasi-logo-tis-krisis-ptosi-stin-katanalosi-kai-strofi-sto-hyma> (ανάκτηση 17/5/2019).
- Insider.gr, (2017). *Ολέθριο μέτρο ο φόρος στο κρασί*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.insider.gr/apopseis/synenteyxeis/46574/vogiatzis-mpoytari-olethrio-metro-o-foros-sto-krasi> (ανακτήθηκε 25/4/2019).
- Kathimerini.gr,(2016). *Θριαμβεύει το ελληνικό κρασί διεθνώς*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:<https://www.kathimerini.gr/879835/article/epikairothta/ellada/8riamveyei-to-ellhniko-krasi-die8nws> (ανάκτηση 20/4/2019).
- Naftemporiki.gr, (2018). *Lehman Brothers : Το αποτόπωμα της κρίσης σε οικονομία και πολιτική σκηνή*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.naftemporiki.gr/finance/story/1390241/lehman-brothers-to-apotupoma-tis-krisis-se-oikonomia-kai-politiki-skini> (ανάκτηση 19/5/2019).
- Newsbeast.gr. (2016). *Η κρίση έκανε καλό στο ελληνικό κρασί*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.newsbeast.gr/financial/arthro/2422516/i-krisi-ekane-kalo-sto-elliniko-krasi> (ανάκτηση 20/4/2019).
- Newpost.gr. (2018). *Το κρασί κατακτά τον κόσμο*. Βλασακάκη Ε. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://newpost.gr/oino-pneymatwdh/683456/to-krasi-sthn-katakthsh-toy-kosmoy> (ανάκτηση 8/6/2019).

- Newwinesofgreece.com. *Ο αμπελώνας της Ελλάδας*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.newwinesofgreece.com/the_vineyard_of_greece/el_o_ampelonas_tis_elladas.html (ανάκτηση 24/5/2019).
 - Oinos.gr, (2009). *Κατηγορίες οίνων*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: : http://microkosmos.uoa.gr/gr/magazine/ergasies_foititon/ettap/2009-10/oinos.gr/typoi_katigories.htm (ανάκτηση 2/6/2019).
 - Oinoxoos.net (2018). *Οι σημαντικότεροι σταθμοί στην σύγχρονη ιστορία του ελληνικού κρασιού*. Κόγιας, Σ. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.oinoxoos.net/oinologies/10490/Oi-simantikoterai-stathmoi-stin-Sugchroni-Istoria-tou-Ellinikou-Krasiou> (ανάκτηση 10/5/2019).
 - Oiv.int (2019). Jean-Marie Aurand. *State of viticulture world market 2018*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <http://www.oiv.int/public/medias/6679/en-oiv-state-of-the-viticulture-world-market-2019.pdf> (ανάκτηση 8/5/2019).
 - Voria.gr, (2016). *Το ελληνικό κρασί βγήκε κερδισμένο από την οικονομική κρίση*. Καρολίδη, Α. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.voria.gr/article/to-elliniko-krasi-vgike-kerdismeno-apo-tin-ikonomiki-krisi> (ανακτήθηκε 4/5/2019).
 - Wines of Greece, (2018). *Ελληνικά Αμπελοτόπια*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://winesofgreece.org/el/unique-proposal/> (ανάκτηση 3/6/2019)
 - Wines of Greece, (2017). *Βασικά στοιχεία παραγωγής*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://winesofgreece.org/el/articles/βασικά-στοιχεία-παραγωγής> (ανάκτηση 3/6/2019).
- www.expohellas.analyst.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:

1. ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

2. Τι ποσοστό της παραγωγής σας διατίθεται στην εγχώρια και τι ποσοστό σε αγορές του εξωτερικού . Ποιες είναι οι κύριες χώρες εξαγωγής των προϊόντων σας.
3. Η οικονομική κρίση σας επηρέασε;
4. Αν ΝΑΙ με ποιο τρόπο την αντιμετωπίσατε
5. Θεωρείται ότι η αναζήτηση νέων αγορών του εξωτερικού αποτελεί μέσο αντιμετώπισης της κρίσης;
6. Ποιοι είναι οι στόχοι της επιχείρησής σας.
7. Πόσο σημαντικό θεωρείται τον οινοποιητικό κλάδο της Ελλάδας για την ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας.
8. Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα του κλάδου σας
9. Ο οινοποιητικός κλάδος της Ελλάδας έχει μέλλον;

2. ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. ΑΡ.Μ.Α.Ε. 26064/06/Β/92/15 Αθήναι Δρόμος, Τ.Κ. 661 00 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ από 1 Ιανουαρίου 2008 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2008 (Συμμορφωμένοι βάσει των Κ.Ν. 2190/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που αναμένουν επίσημα οικονομικά καταστάσεις, αποκαθαρμένες και μη, κατά το Δ.Λ.Π.)		
Τα παραρτήματα στοιχεία και πληροφορίες, που περιλαμβάνονται από τις οικονομικές καταστάσεις, απορρέουν σε μία γενική ενδεικτική για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της "ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.". Συνιστάται επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με την εταιρεία, να ανατρέξει στην δευτερεύουσα διακρίσιμη κατάσταση της εταιρείας, όπως αναρτήθηκε σε οικονομικές καταστάσεις καθώς και η δήλωση ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή.		
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ Αρχικό Μέγεθος Νομικού: Υπουργείο Ανάπτυξης, Διαείση Α.Ε. και Πίστωση Διακρίσιμη Διακρίσιμη εταιρεία: www.domaine-lazaridis.gr Σύνοση Διακρίσιμη Συμβούλου: Πρόεδρος του Δ.Σ. & Δ.ε.Θ. Σύμβουλος: Κωνσταντίνος Λαζαρίδης Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Δ.ε.Θ. Σύμβουλος: Ιωάννης Λαζαρίδης Διακρίσιμη Σύμβουλος: Γιάννης Σίγγας Μέλη: Ιωάννης Ουζής, Αργύριος Γκόσης, Αθανάσιος Εξάρχου, Παναγιώτης Χρονόπουλος, Αθανάσιος Ντάγκας, Γεώργιος Χαρίσιου		
Ημερομηνία έκδοσης από το Διακρίσιμη Συμβούλο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων: 24 Μαρτίου 2009 Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής: Νικόλαος Γ. Τζιργιάνης - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Α. 14981 Ελεγκτική εταιρεία: Σ.Ο.Λ. Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών Τύπος Έκδοσης Έλεγχου Ελεγκτών: Με σύμφωνα γνώμη		
1.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (Ποσό σε ευρώ)		
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	31.12.2008	31.12.2007
Προμηθευτικά αναμεικτά πόδια στοιχεία	30.887.010,20	31.343.736,77
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	22.489,80	39.046,37
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	83.308,86	215.876,74
Αποθέματα	5.581.024,11	4.997.270,82
Αποθέματα από πωλήσεις	4.033.774,37	4.578.551,48
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3.454.413,57	2.50.139,83
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	44.023.130,81	43.968.783,61
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μεταβολή Καθάριο	4.741.440,00	4.741.440,00
Λοιπά στοιχεία καθαρής θέσης	21.896.030,87	21.267.702,93
Σύνολο Καθαρής Θέσης (α)	26.636.470,87	26.009.142,93
Μισοαποβληθείσα οικονομική υποχρέωση	3.033.304,63	1.186.038,29
Προβλεπόμενες/Μισοαποβληθείσες υποχρεώσεις	3.003.989,30	2.927.297,16
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις	2.147.880,99	1.702.774,54
Λοιπά βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.217.514,72	1.370.743,09
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	17.392.630,24	17.586.818,08
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α) + (β)	44.023.130,81	43.968.783,61
1.2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΓΥΣΗΣ ΑΝΟΤΕΡΟΚΛΙΜΑΤΙΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Ποσό σε ευρώ)		
Πωλήσεις (Μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	1.131.12.2008	1.131.12.2007
Πωλήσεις (Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	8.287.833,90	8.043.748,15
Σύνολο πωλήσεων	9.418.958,80	9.187.496,30
Μισό κέρδος (των μη βιολογικών στοιχείων)	3.617.092,36	3.190.488,66
Επίπτωση επί της χρήσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην ελαιοη αθή	1.892.021,70	1.589.143,72
Επιμείλιση βιολογική/ελαφύση παραγωγής στην ελαιοη αθή	-1.496.448,19	-1.289.198,36
Μισό αποβληθέν από τις δραστηριότητες	3.901.145,89	3.608.538,02
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και αποθεματικών αποτελεσμάτων	1.848.550,83	1.724.452,63
Κέρδη προ φόρων	1.503.720,85	1.306.223,70
Κέρδη μετά από φόρους	1.246.689,28	1.001.653,28
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή/βραβείο (σε €)	0,3079	0,243
Προβλεπόμενα κέρδη ανά μετοχή (σε €)	0,30	0,30
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, αποθεματικών αποτελεσμάτων και ανατοκίων αποβλημάτων	2.896.129,82	2.706.004,67
1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΓΥΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσό σε ευρώ)		
Σύνολο καθαρής θέσης έναρξης περιόδου (01/01/2008 και 01/01/2007 αντίστοιχα)	31.12.2008	31.12.2007
Κέρδη / (ζημιές) περιόδου μετά από φόρους	25.998.142,93	25.473.343,13
Διανεμηθέντα κέρδη	1.246.868,36	1.001.603,28
Καθαρά κέρδη/ζημιές καταρτηθέντα αποβληθέντα στην καθαρή θέση	(474.144,00)	(305.120,00)
Σύνολο καθαρής θέσης λήξης περιόδου (31/12/2008 και 31/12/2007 αντίστοιχα)	26.636.470,87	26.009.142,93
1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΓΥΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΠΟΣΩΝ (Ποσό σε ευρώ)		
2η Ενδεικτική: Έμμεση μέθοδος	1.131.12.2008	1.131.12.2007
Αποθεματικά Δραστηριοτήτες		
Αποθεματικά προ φόρων	1.503.720,85	1.306.223,70
Πόσων / μισών προσαρμογές για:		
Αποβληθείσες	1.134.415,29	1.096.784,65
Προβλεπόμενες	96.471,32	10.127,83
Επίπτωση επί της χρήσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην ελαιοη αθή	141.320,00	(83.085,08)
Αναλογισμός στη χρήση απορρυθμίζουσες παγίων στοιχείων	(106.836,30)	(113.212,61)
Αποτελέσματα (δοσολ, έσοδα, κέρδη, ζημιές) επί νύκτας δραστηριότητες	(183.088,40)	(64.285,18)
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα προ φόρων	1.021.089,89	903.698,16
Μείωση / (αύξηση) αποθεματικών	(583.730,29)	95.336,15
Μείωση / (αύξηση) αποβλημάτων	(232.499,25)	51.802,62
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (τόλιν τραπεζικών)	671.288,72	(325.005,92)
Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα προ φόρων καθαρά	(1.021.089,89)	(903.698,16)
Καθαρά βραβεία/κέρδη	(288.895,40)	(212.734,67)
Σύνολο εισροών / (εξορών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	2.837.331,85	1.898.022,56
Επιδότησεις Δραστηριοτήτες		
Αποδότηση λοιπών αποβλημάτων	(50.40,00)	—
Αγορά ακινήτων και άλλων παγίων στοιχείων	(988.500,81)	(952.403,61)
Εισπράξεις από πωλήσεις αναμεικτών και άλλων παγίων στοιχείων	67.811,03	52.386,97
Εισπράξεις από πωλήσεις διαβλημάτων και μίσθωση χρηματοοικονομικών στοιχείων	231.250,00	3.720,87
Εισπράξεις από απορρυθμίζουσες παγίων περιουσιακών στοιχείων	119.963,65	23.988,97
Μερίσματα εισπραχθέντα	4.517,47	8.787,08
Σύνολο εισροών / (εξορών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(479.399,48)	(864.234,72)
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες		
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	—	1.285.008,78
Εξοφλήσεις δανείων	(1.189.424,21)	—
Μερίσματα πληρωθέντα	(485.743,42)	(394.023,97)
Σύνολο εισροών / (εξορών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(1.674.967,63)	890.984,81
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιόδου (α) + (β) + (γ)	683.186,46	1.874.790,65
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	2.648.876,44	179.125,79
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	3.332.062,90	2.053.916,44
ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ		
1. Έχουν τηρηθεί οι ίδιες λογιστικές Αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2007. 2. Οι ανάμεικτες φορολογικές χρήσεις της περιόδου είναι οι χρήσεις 2006 έως και 2008. 3. Επί των παγίων στοιχείων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ποσού ευρώ 10.309.894,76 για εξασφάλιση του, λόγω της παραρτηθείσας από αυτό εγγύησης σε ποσοστό 80% προς τις πιστώσεις τράπεζας για την ρύθμιση μισών νέων δανείων σε μισό των 30.6.2006 χρησιμοποιημένων σε βάρος της εταιρείας προς αθή. 4. Δεν υπάρχουν επίκεντρες ή υπό διατήρηση διαφορές καθώς και αποβληθείσες διακριτικές ή διακριτικών αριθμών που να έχουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας. 5. Αριθμός αποκαθαρευόμενου προσωπικού την 31/12/2008 άτομα 81 και την 31/12/2007 91 άτομα. 6. Οι σχεδιασθείσες προβλεπόμενες για τις ανάμεικτες φορολογικές χρήσεις ανέρχονται στο ποσό ευρώ 60.000. Δεν υπάρχουν προβλεπόμενες για επίκεντρες ή υπό διατήρηση διαφορές, καθώς και λοιπές προβλεπόμενες. 7. Το καταρτηθέντα αποβληθέντα στην καθαρή θέση καθαρά κέρδη στην Κατάσταση Μεταβολών Καθαρής Θέσης αφορά σε διαφορές απομείωσης διαβλημάτων και μίσθωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. 8. Στο τέλος της τρέχουσας χρήσης δεν υπάρχουν μετοχές της εταιρείας που κατέχονται από την ίδια. 9. Επανασταδιοθετήθηκαν τα κονδύλια Κέρδη προ φόρων/χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων, Κέρδη προ φόρων/χρηματοδοτικών, αποθεματικών αποτελεσμάτων και ανατοκίων αποβλημάτων, για την περίοδο 1/1-31/12/2007. Τα οφέλη θυγατρικών ποσά ήταν ευρώ 2.165.604,67 και ευρώ 3.149.185,71 αντίστοιχα. 10. Οι καταρτηθείσες συναλλαγές αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη κατά την έννοια του Δ.ΛΠ 24:		
	31/12/2008	31/12/2007
- Έσοδα	0,00	0,00
- Έξοδα	113.577,60	64.964,40
- Ακατήρητες	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις	40.089,30	0,00
- Διαλυθέντες και φανεροί δεικνυόμενοι στοιχεία β μισών της διατήρησης (εμφέδες)	436.405,16	376.492,81
- Ακατήρητες από δεικνυόμενα στοιχεία και μισή της διατήρησης	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις σε δεικνυόμενα στοιχεία και μισή της διατήρησης	100.000,00	100.000,00
Αθήναι Δρόμος, 24 Μαρτίου 2009 Ο ΠΡΕΣΒΥΤΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ		
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 407433		ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΗ 376777
Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ		ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΓΚΑΛΙΔΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 208873

ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 26064/06/Β/92/15

Εδρα: Αθήνα, Δρόμος, Τ.Κ. 661 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ

από 1 Ιανουαρίου 2009 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2009

(Σημειώνεται βάσει του Κ.Ν. 2/19/20, άρθρο 136 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αναπομνημονεύει με, κατά το Δ.Λ.Π.)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, απορρέουν σε μία γενική ενοποιημένη για την οικονομική κατάσταση και το αποτελεσματικό της ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. Συνοπτική απομνημόνευση στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε αξιολόγηση επενδυτική επίσημη ή άλλη συναλλαγική με τον ενδιαφέροντα, και αναφέρεται στην διατύπωση διαδίκτυου του εαυτού, όπου αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η άδεια εκτύπωσης του νόμιμου ελεγκτή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρχάδια Υπερπρώτου Νομού:	Υποεργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητα και Νοστήλιος, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Διαμόρφωση Α.Ε. και Πιστώσεως
Διαύληση Διοικητικού εταρείας:	www.domaine-lazaridis.gr
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:	Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διακ. Σύμβουλος: Κωνσταντίνος Λαζαρίδης Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Διακ. Σύμβουλος: Ιουλιέτα Λαζαρίδου Διαπύλην Σύμβουλος: Γεώργιος Σάλλης Μέλη: Ιωάννης Ουζούνης, Αργύρης Γιάλλιος, Αθανάσιος Εξάρχου, Παναγιώτης Χρονόπουλος, Αθανάσιος Ήνδρας, Γεώργιος Χαρίσιου
Ημερομηνία έκδοσης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων:	26 Μαρτίου 2010
Νόμιμος Ελεγκτής:	Νικόλαος Γ. Τζιμητάκος - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Α. 14981
Ελεγκτική εταιρεία:	Σ.Ο.Α. Α.Ε. Ορισμένης Ελεγκτών
Τύπος Έκδοσης Εκτύπωσης Ελεγκτών:	Με σύμφωνη γνώμη

1.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	31.12.2009	31.12.2008
ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Επιχειρηματοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	30.587.774,38	30.887.010,20
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	3.815,88	23.489,60
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	129.821,72	83.398,96
Αποθέματα	8.105.403,49	5.581.034,11
Αποθέματα από πωλτίες	3.820.057,95	4.083.774,37
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	2.038.078,57	3.464.413,57
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u>42.493.841,97</u>	<u>44.023.110,31</u>
ΙΣΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΣΕΙΣ		
Μετοχές Κεφάλαιο	4.741.440,00	4.741.440,00
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	22.938.044,35	21.889.030,67
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	<u>27.679.484,35</u>	<u>26.630.470,67</u>
Μειοπραξίες Δανειακές υποχρεώσεις	8.591.403,97	10.023.304,83
Προβλέψεις/Λοιπές μειοπραξίες ως προς υποχρεώσεις	2.990.264,49	3.003.989,30
Επιχειρηματικές Δανειακές υποχρεώσεις	1.538.403,75	2.147.850,90
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.890.965,41	2.217.514,72
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	<u>14.799.337,62</u>	<u>17.392.659,84</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΣΕΩΝ (α) + (β)	<u>42.493.841,97</u>	<u>44.023.110,31</u>

1.2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	1-1-31.12.2009	1-1-31.12.2008
Παύλινος (Μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	8.388.823,19	8.287.838,98
Παύλινος (Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	0,00	0,00
Σύνολο παύλινος	<u>8.388.823,19</u>	<u>8.287.838,98</u>
Μικτά κέρδη (των μη βιολογικών στοιχείων) στην εύλογη αξία	3.959.593,27	3.817.082,38
Επίπτωση επιμετρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	101.200,00	(14.152,00)
Επιμετρηση βιολογικής (γεωργικής) παραγωγής στην εύλογη αξία	1.748.052,30	1.892.021,70
Απόδοσης ανάπτυξης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.811.896,22)	(1.466.448,19)
Μικτά αποτελέσματα από τις δραστηριότητες	<u>3.995.209,35</u>	<u>3.901.146,89</u>
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	<u>2.031.243,32</u>	<u>1.848.550,83</u>
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	<u>1.751.532,23</u>	<u>1.503.720,86</u>
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	<u>1.499.258,41</u>	<u>1.246.668,38</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	<u>38.901,07</u>	<u>(141.196,44)</u>
Συνολικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	<u>1.538.159,48</u>	<u>1.105.471,94</u>
Κέρδη μετά από φόρους από μεταβολές (σε α)	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Προσπένδυση μέρους από μετοχή (σε α)	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποδόσεων	<u>2.888.773,56</u>	<u>2.868.129,82</u>

1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΣΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	31.12.2009	31.12.2008
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσεως (01/01/2009 και 01/01/2008 αντίστοιχα)	26.630.470,67	25.999.142,93
Συνκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	1.538.157,48	1.105.471,94
Διανεμηθέντα μερίσματα	-474.144,00	-474.144,00
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσεως (31/12/2009 και 31/12/2008 αντίστοιχα)	<u>27.679.484,35</u>	<u>26.630.470,67</u>

1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	1-1-31.12.2009	1-1-31.12.2008
α) Ενοποιητική Έκθεση μεθόδου Αποσπαστικής Δραστηριότητας		
Λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρων (συναχθέντες δραστηριότητες)	1.751.532,23	1.503.720,86
Πλέον / μείον προσαρμογές για:		
Αποθέματα	1.174.314,34	1.124.475,29
Προβλέψεις	353.122,38	96.471,35
Επίπτωση επιμετρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	(101.200,00)	14.152,00
Αναλογισμός στη χρήση επιχειρηγών παγίων	(321.784,10)	(106.838,30)
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(90.380,31)	(183.088,40)
Χρηστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	740.034,19	1.021.089,09
Πλέον / μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες		
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	(544.480,38)	(883.753,20)
Μείωση / (αύξηση) υποχρεώσεων	175.408,09	232.479,25
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (ή/και Δανειακών)	(403.297,37)	67.128,72
Μείον:		
Χρηστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβληθέντα	(740.034,19)	(1.021.089,09)
Καταβληθέντα φόρα	(346.711,38)	(88.886,60)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	<u>1.587.526,92</u>	<u>2.837.331,55</u>
β) Επενδυτικές δραστηριότητες		
Απόκτηση λοιπών επενδύσεων	-	(5.040,00)
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(775.806,94)	(806.500,61)
Επιχειρηματικές επιχειρηγών παγίων περιουσιακών στοιχείων	284.850,50	291.250,00
Επιρόες από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	22.887,00	67.811,03
Τόκοι εισπραχθέντες	88.917,27	119.988,86
Μερίσματα εισπραχθέντα	187,20	4.517,47
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	<u>(419.164,97)</u>	<u>(478.998,48)</u>
γ) Χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Επιρόες Δανείων	(2.053.347,00)	(1.388.434,21)
Μερίσματα πληρωθέντα	(472.106,90)	(485.743,42)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	<u>(2.525.453,90)</u>	<u>(1.874.177,63)</u>
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσεως (α) + (β) + (γ)	<u>(1.357.184,25)</u>	<u>(883.195,46)</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσεως	<u>2.733.641,90</u>	<u>2.049.876,44</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσεως	<u>1.376.457,65</u>	<u>2.733.071,90</u>

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Έχουν τηρηθεί οι δύο λογιστικές Αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως 2009. 2. Η εταιρεία δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά για την χρήση 2009, οι συμπληρωματικές δε προς τούτο σε κάθε πρόβλεψη ανήκοντας στο ποσό ευρώ 20.000,00. 3. Επί των παγίων στοιχείων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υπόθηκοι υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ποσού ευρώ 10.309.884,76 για ενοίκιο/δράση του λόγω της παραμεθάσεως από αυτό εγγυητής σε ποσοστό 80% προς τις πιστώτριες τράπεζες, για την ρύθμιση μισών νέων Δανειακών συμβάσεων των κατά την 30.6.2008 υφιστάμενων οφειλών της εταιρείας προς αυτές. 4. Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαπραγμάτευση διαφορές καθώς και αποδοτικές διαπραγματεύσεις ή διαπραγματεύσεις οφειλών που να έχουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας. 5. Αρθρικός αποσπασμένος προσωπικό την 31/12/2009 άτομα 89 και την 31/12/2008 άτομα 81. 6. Δεν υπάρχουν προβλεψεις για απόδοσης ή υπό διαπραγμάτευση διαφορές, καθώς και λοιπές προβλεψεις. 7. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους αφορούν σε διαφορές από την αποτίμηση διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων & Στο τέλος της τρέχουσας περιόδου δεν υπάρχουν μετοχές της εταιρείας που κατέχονται από την εταρ. 8. Οι κατατρίτες συνολογικές αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24:

	31/12/2009	31/12/2008
- Έσοδα	0,00	0,00
- Έξοδα	115.507,20	113.577,60
- Απαιτήσεις	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις	77.041,99	40.090,30
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών & μελών της διαίτησης (αμοιβές)	371.494,67	498.405,16
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διαίτησης	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις σε διευθυντικά στελέχη και μέλη της διαίτησης	110.000,00	100.000,00

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Αθήνα, Δρόμος, 26 Μαρτίου 2010 Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΔΗΣ** **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΓΚΑΛΙΑΗΣ**
Α.Δ.Τ. ΑΕ 407433 Α.Δ.Τ. ΑΗ 376777 Α.Δ.Τ. ΑΕ 205373

ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 26064/08/Β/92/15

Εδρα: Αθήνα/η Δρόμος, Τ.Κ. 661 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ

από 1 Ιανουαρίου 2010 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2010

(ετησίως σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ανατομικές και μη, κατά το Δ.Λ.Λ.)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοιχεία σε μία γενική επιμέτρηση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. συντάσσονται επιμελώς στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε κρίση επενδυτική επίλογη ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διερεύνηση διεξάγει του εκδότη, όπου αναγράφονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η διεύθυνση ελέγχου του κέρριμου ελεγκτή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

<p>Αρμόδια Υπηρεσία-Νομοφύλαξη: Διοίκηση Διοικητικού εταιρείας: Σύμβαση Διοικητικού Συμβουλίου:</p> <p>Ημερομηνία έκδοσης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων: Ημέρας Ελεγκτής: Ελεγκτική εταιρεία: Τύπος Έκδοσης Ελέγχου Ελεγκτών:</p>	<p>Υπουργείο Οικονομικών, Ανωτατοδικαστήριος και Νομικός Γενικό Γραμματείο Επιμερίου, Δελφίνων Α.Ε. και Πάριος www.dta.naef-lazari.de.gr</p> <p>Πρόεδρος του Δ.Σ. & Δεσφ. Σύμβουλος: Κωνσταντίνος Λαζαρίδης Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Δεσφ. Σύμβουλος: Ευκλείδης Λαζαρίδης Δεσφ. Σύμβουλος: Γεώργιος Σόζογης Μέλη: Ιωάννης Ουζούνης, Αργύριος Γκότσης, Αθανάσιος Εξάρχου, Παναγιώτης Χρονόπουλος, Πέτρος Ντινάκης, Γεώργιος Χαρίσιος</p> <p>28 Μαρτίου 2011 Κωνσταντίνος Μακρίδης - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Α. 11261 Σ.Ο.Α. Α.Ε. Ορκιστών Ελεγκτών Με σύμφωνη γνώμη</p>
--	---

1.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	31.12.2010	31.12.2009
ΕΜΕΡΗΤΙΚΟ		
Ισοχρηματοδοτούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	29.479.737,93	30.567.774,36
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	1.857,18	3.15,88
Λοιπά μη κωλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	83.726,88	123.621,72
Αποθέματα	7.408.405,88	6.105.493,49
Αποτίμηση από πωλήσεις	2.332.719,97	1.620.057,95
Λοιπά κωλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.859.937,87	1.859.937,87
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΕΡΗΤΙΚΟΥ	<u>40.967.423,84</u>	<u>42.993.841,97</u>

ΙΣΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Μεταβολή Κεφάλαια	4.741.440,00	4.741.440,00
Λοιπά στοιχεία ίδιων κεφαλαίων	22.909.396,55	22.963.044,35
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων (α)	<u>27.650.836,55</u>	<u>27.704.484,35</u>
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7.156.503,31	6.591.403,97
Προβλεπόμενες μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.961.117,28	2.990.564,49
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.821.502,25	1.526.403,75
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.584.567,85	1.600.985,41
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	<u>13.523.690,69</u>	<u>14.709.367,62</u>
ΣΥΝΟΛΟ ΙΣΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α) + (β)	<u>40.967.423,84</u>	<u>42.993.841,97</u>

1.2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	1.1-31.12.2010	1.1-31.12.2009
Πωλήσεις (Μη βολογικά περιουσιακά στοιχεία)	6.844.994,77	6.368.623,39
Πωλήσεις (Βολογικά περιουσιακά στοιχεία)	-	-
Σύνολο πωλήσεων	<u>6.844.994,77</u>	<u>6.368.623,39</u>
Μικτά έσοδα (των μη βολογικών στοιχείων)	3.040.627,21	3.969.592,27
Επίπτωση επιμέτρησης βολογικών περιουσιακών στοιχείων στην είσληξη είσβα	(366.286,09)	10.120,00
Επιμέτρηση βολογικής (υπαρξαμένης) παραγωγής στην είσληξη είσβα	1.906.498,25	1.743.052,20
Διόρθωση αόριστων βολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.515.344,93)	(1.181.1.836,23)
Μικτά αποτελέσματα από τις δραστηριότητες	<u>3.064.488,53</u>	<u>3.982.200,35</u>
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	87.1934,00	2.03.124,32
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	396.230,17	1.75.153,03
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	133.363,28	1.499.264,41
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	<u>(28.901,08)</u>	<u>38.907,42</u>
Συνετηρητικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	<u>114.462,20</u>	<u>1.538.171,48</u>
Κέρδη μετά από φόρους από μεταβλητά (σε ε)	0,00	0,00
Προκαταβλεπόμενα από μεταβλητά (σε ε)	-	6,01
Κέρδη (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποτελεσμάτων	<u>1.164.746,36</u>	<u>2.883.773,96</u>

1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΣΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	31.12.2010	31.12.2009
Σύνολο Ισίων κεφαλαίων έναρξης χρήσεως (θ) 1/01/2010 και θ) 01/01/2009 αντίστοιχα)	27.650.836,55	27.704.484,35
Συνετηρητικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	114.462,20	1.538.171,48
Διασφαιβήματα μεταβλητά	-	-74.144,00
Σύνολο Ισίων κεφαλαίων λήξης χρήσεως (31/12/2010 και 31/12/2009 αντίστοιχα)	<u>27.765.298,75</u>	<u>27.968.511,83</u>

1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΥΠΕΡΒΑΛΩΝ ΡΟΩΝ (Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ)

	1.1-31.12.2010	1.1-31.12.2009
2η Βολογική Έριμεση μέθοδος		
Λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρων (υπερβλητικές δραστηριότητες)	396.230,17	1.75.153,03
Πόσων / μείων προσαρμογών για Αποσβέσεις	1.219.363,66	1.174.314,34
Προβλεπόμενες	100.236,10	363.122,28
Επίπτωση επιμέτρησης βολογικών περιουσιακών στοιχείων στην είσληξη είσβα	396.230,00	10.120,00
Αποτελέσματα (έσοδα, έσοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικές δραστηριότητες	(66.552,03)	(32.1794,10)
Χρηματικό τίτλο και συναφή έσοδα	(64.648,18)	(90.380,31)
Πόσων / μείων προσαρμογών για μεταβλητά λειτουργικά κεφάλαια κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες	540.350,01	740.034,19
Μείωση / αύξηση αποθεμάτων	(1.302.912,17)	(544.480,38)
Μείωση / αύξηση απαιτήσεων	1.220.169,85	115.406,09
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (ήδη δανειακών)	(119.894,87)	(403.297,37)
Μείων:		
Χρηματικό τίτλο και συναφή έσοδα καταβλητέα	(540.350,01)	(740.034,19)
Καταβλητέα φόροι	(15.179,53)	(345.711,28)
Σύνολο εισροών / (εξροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	<u>1.498.931,74</u>	<u>1.587.925,82</u>
Επενδυτικές δραστηριότητες		
Απόκτηση λοιπών επενδύσεων	-	-
Αγορά ενσώματων και άλλων παγίων στοιχείων	(475.630,59)	(775.906,94)
Εισπραξιές απομνημόνιες παγίων περιουσιακών στοιχείων	28.911,50	284.850,50
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άλλων παγίων στοιχείων	22.192,07	22.667,00
Τόκο εισπραχθέντες	42.253,75	68.917,27
Μερίσματα εισπραχθέντα	202,60	187,20
Σύνολο εισροών / (εξροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	<u>(382.630,73)</u>	<u>(419.186,97)</u>
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Επιδόσεις δανείων	(1.326.802,18)	(2.053.347,93)
Μερίσματα πληρωθέντα	(157.875,08)	(472.196,93)
Σύνολο εισροών / (εξροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	<u>(1.484.677,26)</u>	<u>(2.525.544,86)</u>
Καθαρή είσληξη / (μείωση) στο ταμειακό διαθέσιμο και ισοδύναμα χρήσεως (α) + (β) + (γ)	<u>(370.236,24)</u>	<u>(1.367.184,29)</u>
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσεως	1.379.867,84	2.730.041,90
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσεως	<u>1.009.631,60</u>	<u>1.362.857,61</u>

ΠΡΟΒΛΕΨΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Έχουν τηρηθεί οι ίδιες λογιστικές Αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την είσληξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως 2009. 2. Η εταιρεία δεν έχει αλληλεπί φορολογικά για τις χρήσεις 2009 και 2010, οι συμπληρωματικές δε προς ταύτο σχετικά προβλεπόμενες εισφορές στο ποσό ευρώ 40.000,00. 3. Επί των παγίων στοιχείων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες υπό τον Ελληνικό Δημοτικό Δεσφ. Σύμβουλο συνολικό ποσό ευρώ 10.309.884,78 για εξασφάλιση των, λόγω της παραχρηστικής από αυτό εγγύησης, σε ποσοστό 80% προς τις πιστώσεις, για την εύρυθμη μέση νέων δανειακών εισφορών αν των κατά την 30.8.2008 υφιστάμενων ασφαλών της εταιρείας προς αυτής. 4. Δεν υπάρχουν επίδομα ή υπό διαπραγμά διαφοράς καθώς και αποδόσεις δανειακών ή διαστητικών οργάνων που να έχουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας. 5. Αριθμός αποσπασμένων από προσωπικό την 31/12/2010 άτομα 61 και την 31/12/2009 άτομα 69. 6. Δεν υπάρχουν προβλέψεις για επίδικες ή υπό διαπραγμά διαφοράς καθώς και λοιπές προβλέψεις. 7. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους οφείλονται σε διαφοράς από την απομνημόνιες παγίων πληροί χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων & Στο τίτλο της τρέχουσας περιόδου δεν υπάρχουν μεταβλητά στοιχεία που καλύπτονται από την ίδια & Οι καλύτερες αναμενόμενες αναφορές αναμενόμενες με αναμενόμενα μέρη κατά την έκδοση του Δ.Λ.Λ. 24:

	31/12/2010	31/12/2009
- Έσοδα	0,00	0,00
- Έξοδα	149.842,20	115.507,20
- Απαιτήσεις	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις	145.158,75	77.041,99
- Διαλλαγές και αμοιβές δεσφ. Συμβουλίων & μελών της διοίκησης (αμοιβές)	253.461,74	371.494,67
- Απαιτήσεις από διανομικά στοιχεία και μέλη της διοίκησης	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις σε δεσφ. Σύμβουλο, σπέρση και μέλη της διοίκησης	0,00	110.000,00

Αθήνα/η Δρόμος, 28 Μαρτίου 2011

<p>Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ</p> <p style="text-align: center;">ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 407433</p>	<p>Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ</p> <p style="text-align: center;">ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΔΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΗ 376777</p>	<p>Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ</p> <p style="text-align: center;">ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΩΚΚΑΛΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΕ 203673</p>
---	---	---

ΚΡΩΝΟΣ ΑΕ.

ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 25064/06/92/15
Εδρα: Αθηνών Δρόμος, Τ.Κ. 661 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΡΘΟΡΙΣ ΧΡΗΣΗΣ

από 1 Ιανουαρίου 2011 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2011

(Διοικητικό έγγραφο του Κ.Ν. 2190/20 άρθρο 135 για επιχειρήσεις που απειλούν την οικονομική κατάσταση, αποσπασμένο και μη, κατά το Δ.Λ.Π.)

Το παρόν της στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοιχείων σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. Συναρτάται επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διεύθυνση διαδικτύου του εκδότη, όπου αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία-Νομάρχια:

Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας,
Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστεως
www.dioptaine-issas.gr

Διεύθυνση Διαδικτύου εταιρείας:
Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου:

Πρόεδρος του Δ.Σ. & Δευτ. Σύμβουλος: Κωνσταντίνος Λαζαρίδης
Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Δευτ. Σύμβουλος: Ιουλιέτα Λαζαρίδου
Δευτερεύων Σύμβουλος: Γεώργιος Ζάχαρης
Μέλη: Ιωάννης Οβελίας, Γεώργιος Λαζαρίδης, Γεώργιος Χαρίσιος
Παναγιώτης Χρονόπουλος, Πέτρος Νηδαίης, Γεώργιος Χαρίσιος

Ημερομηνία έκδοσης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων:

26 Μαρτίου 2012

Νόμος Ελεγκτή:

Νικόλαος Γ. Τζιμπρής - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Α. 14981

Ελεγκτική εταιρεία:

Σ.Ο.Α. Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών

Τύπος Έκδοσης Ελέγχου Ελεγκτών:

Με σύμφωνη γνώμη

1.1. ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	31.12.2011	31.12.2010
ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ιδιοχρησιμοποιήσιμα ενσώματα πάγια στοιχεία	28.775.055,57	29.479.737,93
Λιλά περιουσιακά στοιχεία	563,05	1.857,16
Λοπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	55.091,86	83.726,66
Αποθέματα	7.730.580,49	7.408.405,66
Επιπρόσθετες δανειακές υποχρεώσεις	2.064.387,49	2.332.788,97
Λοπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.040.144,00	1.650.901,66
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	39.665.622,76	40.957.429,04
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μετοχικό Κεφάλαιο	4.741.440,00	4.741.440,00
Λοπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	22.211.967,11	22.909.398,55
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	26.953.407,11	27.650.838,55
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	8.591.403,37	7.159.508,31
Προβλέψεις/Λοπάς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.899.505,80	2.951.077,28
Επιπρόσθετες δανειακές υποχρεώσεις	184.451,44	1.631.592,25
Λοπάς βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.237.054,94	1.564.597,65
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	12.712.415,55	13.306.696,49
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α) + (β)	39.665.622,76	40.957.429,04

1.2. ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	1.1-31.12.2011	1.1-31.12.2010
Πωλήσεις (Μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	6.239.867,37	6.644.964,77
Πωλήσεις (Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	-	-
Σύνολο πωλήσεων	6.239.867,37	6.644.964,77
Μικτό κέρδος (των μη βιολογικών στοιχείων)	2.441.175,34	3.040.627,21
Επίπτωση επιμέτρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην αίτιση αξία	(80.480,00)	(866.285,00)
Επίπτωση βιολογικής (γεωργικής) παραγωγής στην αίτιση αξία	1.324.000,00	1.906.486,25
Διαπίστωση ανάπτυξης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.593.641,67)	(1.516.344,93)
Μικτό αποτέλεσμα από τις δραστηριότητες	2.151.053,67	3.054.488,53
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	23.113,40	871.934,00
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(774.620,21)	396.232,17
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	(670.632,64)	183.303,26
Λοπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	(26.796,69)	(36.901,06)
Συγκρισιμικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	(697.431,44)	114.462,20
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή-βασικά (σε €)	(0,0424)	0,0097
Προτιμώμενο μέρος ανά μετοχή - (σε ευρώ)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποβέσεων	1.028.327,85	1.924.746,36

1.3. ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	31.12.2011	31.12.2010
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης χρήσεως (01/01/2011 και 01/01/2010 αντίστοιχα)	27.650.838,55	27.694.484,35
Συνεισπραξιμικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	(997.431,44)	114.462,20
Διανεμηθέντα μερίσματα	0,00	(158.048,00)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης χρήσεως (31/12/2011 και 31/12/2010 αντίστοιχα)	26.953.407,11	27.650.838,55

1.4. ΣΤΟΙΧΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

2η Εξαμηνιαία Έκθεση μέθ. οδός	1.1-31.12.2011	1.1-31.12.2010
Διευρηματικές Δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρων (συνιστά μισό δραστηριότητας)	(774.620,21)	396.232,17
Πόσων / μισών προσαρμογών για:		
Αποβίβαση	1.133.462,04	1.219.368,56
Προβλέψεις	(99.300,00)	100.238,10
Επίπτωση επιμέτρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην αίτιση αξία	80.480,00	366.285,00
Αναλογισμός στη χρήση απχρητηγίαις παγίων	(128.247,59)	(166.552,20)
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(26.487,08)	(64.848,18)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έσοδα	624.220,69	540.350,91
Πόσων / μισών προσαρμογών για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες		
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	(322.174,83)	(1.302.912,17)
Μείωση / (αύξηση) απαίτησεων	440.185,92	1.220.189,65
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	(298.929,35)	(1.119.864,67)
Μισών:		
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έσοδα καταβεβλημένα	(824.220,69)	(640.350,91)
Καταβεβλημένοι φόροι	0,00	(151.979,52)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	64.396,89	1.496.311,74
Επενδυτικές Δραστηριότητες		
Αγορά ενσώματων και άλλων παγίων στοιχείων	(929.197,66)	(475.653,55)
Εισπραξιμικές επχρητηγίαις παγίων περιουσιακών στοιχείων	0,00	28.911,50
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άλλων παγίων στοιχείων	12.535,05	22.192,07
Τόκοι εισπραξιμικών	15.130,50	42.259,75
Μερίσματα εισπραξιμικών	53,32	202,50
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(461.478,79)	(382.663,73)
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες		
Εισπράξεις δανείων	(15.150,15)	(1.326.802,19)
Μερίσματα πληρωθέντα	(9.560,17)	(157.675,09)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(24.710,32)	(1.484.477,28)
Καθ' όλη διάρκεια / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και καθ' όλη διάρκεια (α) + (β) + (γ)	(440.622,22)	(376.359,24)
Ταμιακά διαθέσιμα και καθ' όλη διάρκεια έναρξης χρήσεως	1.005.596,41	1.375.857,65
Ταμιακά διαθέσιμα και καθ' όλη διάρκεια λήξης χρήσεως	564.776,19	1.009.598,41

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΡΘΟΡΙΣ

1. Έχουν τηρηθεί οι ίδιες λογιστικές Αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως 2010. 2. Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της εταιρείας παραβέθονται αναλυτικά στη σημείωση 7.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. 3. Επί των παγίων στοιχείων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υποθήκες υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ποσού ευρώ 10.309.664,75 για εξασφάλιση των λόγω της παραρτήσεως από αυτό εγγυήσεως σε ποσοστό 80% προς τις πιστώσεις τράπεζας, για τη χρηματοδότηση μίσου ιδίων δανειακών συμβάσεων των από την 30.6.2006 υπεχρηματοδοτημένων οργάνων της εταιρείας προς αυτές. 4. Δεν υπάρχουν επίδομα ή υπό δικαιοσύνη διαφορές καθώς και αποβίβαση δικαστικών ή δεσφειτικών οργάνων που να έχουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας. 5. Αριθμός αποσπασμένου προσωπικού την 31/12/2011 άτομα 57 και την 31/12/2010 άτομα 61. 6. Δεν αναμένεται να προκύψουν υποχρεώσεις από τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, δεν υπάρχουν προβλέψεις για επίδομα ή υπό δικαιοσύνη διαφορές, καθώς και λογιστική πρόβλεψη. 7. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους αφορούν σε διαφορές από την απομείωση διαθέσιμων ποσών πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. 8. Στο τέλος της τρέχουσας περιόδου δεν υπάρχουν μετοχές της εταιρείας που κατέχονται από την ίδια. 9. Οι κενή μετοχές συναλλαγής αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη κατά την έννοια κατά το Δ.Λ.Π. 24:

	31/12/2011	31/12/2010
- Έσοδα	0,00	0,00
- Έξοδα	151.974,40	149.948,20
- Απαιτήσεις	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις	0,00	145.158,75
- Συνολογικές και αμοιβάδες διευθυντικών στελεχών & μελών της διοίκησης	221.191,66	253.451,74
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις σε διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	0,00	0,00

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Αθηνών Δρόμος, 26 Μαρτίου 2012 Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΚΚΑΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΕ 407433 Α.Δ.Τ. ΑΗ 376777 Α.Δ.Τ. ΑΕ 263573

ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.

ΑΡ.Μ.Α.Ε. 26 064/06/Β/92/15

Έδρα: Αθηναία Δρόμος, Τ.Κ. 661 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ

από 1 Ιανουαρίου 2012 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2012

(βλ.μνημόνιο βάσει του Κ.Α. 2190/20 άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αποκαθήμενες και μη κατά το Δ.Α.Π.)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, αφορούν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα της ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. Συντάσσεται απομεινώς στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική απόφαση ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διαύθυνα διαθεσίμου του εκδότη, όπου αναγράφονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αρμόδια Υπηρεσία/Νομάρχια: Διεύθυνση διαδικτυίου εταιρείας: Σύνοψη Διοικητικού Συμβουλίου: Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων: Νόμιμος Ελεγκτής: Ελεγκτική εταιρεία: Τύπος Έκθεσης Ελέγχου Ελεγκτών:	Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτίας, Γενική Γραμματεία Επιχειρήσεων, Διεθνούς και Πίστασης www.do-maine-lazaridis.gr Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος: Κωνσταντίνος Λαζαρίδης Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος: Ιωάννης Λαζαρίδης Διατελούν Σύμβουλος: Γεώργιος Ζάχαρης Μέλη: Ιωάννης Οξυβάρης, Γεώργιος Λαζαρίδης, Γεώργιος Λαζαρίδης, Παναγιώτης Χρονόπουλος, Πέτρος Νημάκης, Γεώργιος Χαρίτου
	26 Μαρτίου 2013 Νικόλαος Γ. Τζιφράγιος - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Α. 14981 Σ.Ο.Λ.Α.Ε. Ορθοτατών Ελεγκτών Με σύμφωνη γνώμη

1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	31.12.2012	31.12.2011
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	28.304.342,68	28.775.055,87
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	301,99	563,05
Αυτά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	48.202,43	65.091,86
Αποθέματα	7.606.907,59	7.730.590,49
Απασχόληση από πελάτες	1.635.403,46	2.064.387,49
Αυτά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	830.694,08	1.040.144,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	38.425.852,23	39.685.822,76
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.215.594,00	4.741.440,00
Αυτά στοιχεία ίδιων κεφαλαίων	20.805.390,65	22.211.967,11
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων (α)	26.021.984,65	26.953.407,11
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	8.591.403,97	8.591.403,97
Προβλέψεις/νομιές μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων	2.407.615,60	2.699.505,60
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	184.352,77	184.451,44
Αυτές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.220.395,24	1.237.054,64
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	12.403.867,58	12.712.415,65
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α) + (β)	38.425.852,23	39.685.822,76

1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	1.1-31.12.2012	1.1-31.12.2011
Παύλιες (Μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	5.459.990,30	6.239.867,37
Παύλιες (Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	-	-
Σύνολο παύλιων	5.459.990,30	6.239.867,37
Μετό κέρδη (των μη βιολογικών στοιχείων)	2.175.762,68	2.441.175,34
Επιπτώση απειμνήτσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	220.160,00	(80.480,00)
Επιμείτρωση βιολογικής (γεωργικής) παραγωγής στην εύλογη αξία	787.466,00	1.334.000,00
Δαπάνες ανάπτυξης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.213.253,25)	(1.533.641,67)
Μετό αποτέλεσμα από τις δραστηριότητες	1.970.135,43	2.151.053,67
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(949.777,39)	23.113,40
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.139.848,34)	(774.620,21)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	(925.163,05)	(670.632,64)
Αυτά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	(6.339,43)	(26.798,80)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	(931.442,48)	(697.431,44)
Κέρδη / Ζημιές μετά από φόρους ανά μετοχή-βασικά (σε €)	(0,0585)	(0,0424)
Προσπέρσιο μέρος ανά μετοχή - (σε ευρώ)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών απορρίψεων	579.348,63	1.028.327,65

1.3. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	31.12.2012	31.12.2011
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων έναρξης χρήσεως (01/01/2012 και 01/01/2011 αντίστοιχα)	26.953.407,11	27.550.838,55
Συγκεκριμένα συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-93.142,46	-697.431,44
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων λήξης χρήσεως (31/12/2012 και 31/12/2011 αντίστοιχα)	26.021.984,65	26.953.407,11

1.4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ (Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ)

	1.1-31.12.2012	1.1-31.12.2011
2η Εναλλακτική: Έμμεση μέθοδος		
Λειτουργικές δραστηριότητες		
Κέρδη προ φόρων (αναμενόμενες δραστηριότητες)	(1.139.848,34)	(774.620,21)
Πόσων / μείων προσαρμογών για:		
Απορρίψεις	1.022.570,71	1.138.462,04
Προβλέψεις	16.300,00	(9.300,00)
Επιπτώση απειμνήτσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	(220.160,00)	80.480,00
Ανολογώσεις στη χρήση επιχειρηγίαιες πωλήσεις	(63.444,69)	(128.247,59)
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(63.629,63)	(26.487,08)
Χρηματικοί τόκοι και συνολικά έσοδα	825.700,58	834.220,69
Πόσων / μείων προσαρμογών για μεταβολές λογιστικών κεφαλαίων κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες		
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων	123.672,90	(322.174,89)
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	602.742,93	440.185,92
Μείωση / (αύξηση) υποχρεώσεων (πλην δανειακών)	(15.758,49)	(298.929,36)
Μείων:		
Χρηματικοί τόκοι και συνολικά έσοδα και προβλεπόμενα	(825.700,58)	(824.220,69)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	260.445,39	64.368,89
Επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(332.037,10)	(509.197,06)
Εισροές από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	32.942,78	12.535,05
Τόκοι εισπραχθέντες	3.867,49	15.130,50
Μερίσματα εισπραχθέντα	0,00	53,32
Σύνολο εισροών / (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	(295.806,83)	(481.478,79)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Εξοφλήσεις δανείων	0,00	(15.150,15)
Μερίσματα πληρωθέντα	(879,58)	(8.560,17)
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	(879,58)	(23.710,32)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης (α) + (β) + (γ)	(65.241,02)	(440.829,22)
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσεως	564.778,19	1.005.598,41
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσεως	529.537,17	564.778,19

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Έχουν τηρηθεί οι διεξ.λογιστικές Αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως 2011. 2. Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεως της εταιρείας παραμένουν αναλυτικά στη σημείωση 7.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. 3. Επί των παγίων στοιχείων της εταιρείας έχουν εγγραφεί υπέλεγχες υπό του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ποσού ευρώ 10.309.694,76 για εξασφάλιση του, λόγω της παραρτήσεως από αυτό εγγύησης σε ποσοστό 80% προς τις πιστώσεις τράπεζας, για την ρύθμιση μείων δανειακών συμβάσεων των κατά την 30.6.2008 ισοδύναμων οφειλών της εταιρείας προς αυτές. 4. Δεν υπάρχουν επίθετοι ή υπό διαπραγμάτευσης καθώς και αποφασισθείσες δικαστικών διαπραγμάτευση οφειλών που να δρουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της εταιρείας. 5. Αρχικός αποσπασματικός προϋπολογισμός 3/1/2012 άσφαση Β και 3/1/2011 άσφαση 57. 6. Δεν αναμένεται να προκύψουν υποχρεώσεις από την ανέλεγκτη φορολογική χρήση. Δεν υπάρχουν προβλέψεις για επίθετοι ή υπό διαπραγμάτευσης οφειλές, καθώς και λοιπές προβλέψεις. 7. Τα λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους αφορούν σε διαφορές από την απομεινώς διαθεσίμου προς πάληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων 8. Στο τέλος της τρέχουσας περιόδου δεν υπάρχουν μετρήσεις της εταιρείας που κατέχονται από την ίδια. 9. Οι κατατμήσιμες συνολικές οφειλές και συνδεδεμένα μέρη κατά την άσκηση του ΔΑΠ 24:

	31/12/2012	31/12/2011
- Έσοδα	0,00	0,00
- Έξοδα	109.502,00	151.974,40
- Απαιτήσεις	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις	0,00	0,00
- Συνολικές και αραιβές δευτερευόντων στοιχείων & μελών της διοικήσεως	127.817,78	221.191,66
- Απαιτήσεις από δευτερευόντα στοιχεία και μέλη της διοικήσεως	0,00	0,00
- Υποχρεώσεις σε δευτερευόντα στοιχεία και μέλη της διοικήσεως	0,00	0,00

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ **Αθηνά Δρόμος, 26 Μαρτίου 2013** **Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ** **Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ**

ΚΩΣΤΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ
Δ.Α.Τ. ΑΕ 407433

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ
Δ.Α.Τ. ΑΗ 376777

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΓΚΚΑΛΙΔΗΣ
Δ.Α.Τ. ΑΕ 203573

«ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.»

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 5160818000 - ΑΡ.Μ.Α.Ε. 2806408/Β/02/16
Αθήνα, Τ.Κ. 061 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1 Ιανουαρίου 2013 έως 31 Δεκεμβρίου 2013

(δημοσιεύματα βάσει του κ.ν. 2190/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ενσωματωμένες και μη, κατά το ΔΛΠ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του ομίλου και της εταιρείας ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην δεύτερη έκδοση του εκδότη, όπου αναγράφονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή

Αρμόδια Υπηρεσία-Νομάρχια :

Δευτερογενής Διαδικασία εταιρείας :

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου :

Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας, Ναυτιλίας, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Διεύθυνση Α.Ε. και Πάσης www.domaine-lazaridi.gr

Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος Κωνσταντίνος Λαζαρίδης
Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος/Γενικός Λαζαρίδης
Δευτερογενής Σύμβουλος : Γεώργιος Ζάχαρης
Μέλη/επιθεωρητές Ομίλου, Γεώργιος Λαζαρίδης, Γεώργιος Λαζαρίδης
Παναγιώτης Χρονόπουλος, Γέτρος Νησίδης, Γεώργιος Χαρίσιου

Ημερομηνία έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων :

Νόμος Ελεγκτής :

Ελεγκτική εταιρεία :

Τύπος Έκθεσης Ελέγχου Ελεγκτών :

26 Μαρτίου 2014

Νικόλαος Γ. Τζιμπράγος - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 14981

Σ.Ο.Λ. Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών

Με σύμφωνη γνώμη

1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ - Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα στοιχεία πάγια στοιχεία	27.796.717,67	28.304.342,68	27.796.227,67	28.304.342,68
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	1.685,88	301,99	1.685,88	301,99
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	48.202,43	48.202,43	58.202,43	48.202,43
Αποθέματα	6.999.282,44	7.606.307,59	6.898.953,77	7.606.307,59
Απαθροίς από πωλήσεις	1.770.118,82	1.635.403,46	1.874.608,50	1.635.403,46
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	601.471,25	830.594,08	563.104,25	830.594,08
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	37.218.478,60	38.426.862,23	37.184.782,60	38.426.862,23
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00
Λοιπά στοιχεία ίδιων κεφαλαίων	19.854.584,04	20.797.649,49	19.857.328,00	20.797.649,49
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων (α)	25.070.168,04	26.013.233,49	25.072.912,00	26.013.233,49
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	7.536.803,53	8.591.403,97	7.536.803,53	8.591.403,97
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.298.811,34	2.416.346,80	2.299.775,23	2.416.346,80
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.138.962,74	184.362,77	1.138.962,74	184.362,77
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.074.733,09	1.220.505,24	1.046.329,24	1.220.505,24
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	12.149.310,46	12.412.618,78	12.121.870,50	12.412.618,78
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α)+(β)	37.218.478,60	38.426.862,23	37.184.782,60	38.426.862,23
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ - Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1-31/12/2013	1/1-31/12/2012	1/1-31/12/2013	1/1-31/12/2012
Πωλήσεις (μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	5.806.859,34	5.459.990,30	5.886.165,44	5.459.990,30
Πωλήσεις (βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	-	-	-	-
Σύνολο πωλήσεων	5.806.859,34	5.459.990,30	5.886.165,44	5.459.990,30
Μικτό κέρδος (των μη βιολογικών στοιχείων)	2.383.275,23	2.175.762,68	2.386.651,61	2.175.762,68
Επίπτωση επιμέτρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην ελίση αξία	43.930,00	220.160,00	43.930,00	220.160,00
Επιμέτρηση βιολογικής (γλυκογλυκό) παραγωγής στην ελίση αξία	574.532,00	787.466,00	574.532,00	787.466,00
Δαπάνες ανάπτυξης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.026.701,73)	(1.213.263,25)	(1.026.701,73)	(1.213.263,25)
Μικτό αποτέλεσμα από τις δραστηριότητες	1.978.035,50	1.970.135,43	1.979.411,88	1.970.135,43
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(297.081,11)	(347.507,39)	(293.364,73)	(347.507,39)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.102.768,45)	(1.137.578,34)	(1.099.060,40)	(1.137.578,34)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	(944.449,94)	(923.287,03)	(941.705,98)	(923.287,03)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	1.384,53	(4.320,23)	1.384,53	(4.320,23)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	(943.065,41)	(927.607,26)	(940.321,45)	(927.607,26)
Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή/βάση (σε €)	(0,0598)	(0,06)	(0,0596)	(0,0595)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	(272.447,59)	581.618,63	276.163,57	581.618,63
1.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2013	31/12/2012	31/12/2013	31/12/2012
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01/01/2013 και 01/01/2012)	26.013.233,49	26.940.840,73	26.013.233,49	26.940.840,73
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-943.065,41	-927.607,26	-940.321,45	-927.607,26
Σύνολο ίδιων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31/12/2013 και 31/12/2012 αντίστοιχα)	25.070.168,04	26.013.233,45	25.072.912,00	26.013.233,45
1.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ - Ποσό εκφρασμένο σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1-31/12/2013	1/1-31/12/2012	1/1-31/12/2013	1/1-31/12/2012
2η Εναλλακτική : Έμμεση μέθοδος				
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων (συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων)	-1.102.768,45	-1.137.578,34	-1.099.060,40	-1.137.578,34
Πόσων / μέσων προσαρμόζονται για				
Αποσβέσεις	866.096,86	1.022.570,71	866.096,86	1.022.570,71
Προβλέψεις	9.823,00	11.506,00	9.823,00	11.506,00
Επίπτωση επιμέτρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην ελίση αξία	-43.930,00	-220.160,00	-43.930,00	-220.160,00
Αναλογισμός στη χρήση επιχορηγήσεων παγίων	-296.568,16	-93.444,65	-296.568,16	-93.444,65
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	-34.596,04	-35.629,63	-34.587,71	-35.629,63
Χρηματικά τόκοι και συναφή έσοδα	840.283,38	825.700,58	840.283,38	825.700,58
Πόσων / μέσων προσαρμόζονται για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που μέλιση / (αύξηση) αποθεμάτων	607.625,15	123.672,90	707.953,82	123.672,90

«ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.»
ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 61620818000 - ΑΡ.Μ.Α.Ε. 2808408/Β/02/16

Αδριανή Δράμας, Τ.Κ. 881 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1 Ιανουάριου 2014 έως 31 Δεκεμβρίου 2014

(Προσαυξημένα βάσει του κ.ν. 2190/20 , άρθρο 136 για εταιρείες που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενσωματώνοντας και με , κατά το ΔΝΤ)
 Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις , απορούν ως μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του ομίλου και της εταιρείας ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. Συνοψισμός εποχικών στον αναγκαστικό , πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους πενθική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με τον εκάστοτε , να ανατρέξει στην δευτερεύουσα διαβάθμιση του εκάστοτε , όπου αναγράφονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή

Αρμόδια Υπηρεσία :

Υπουργείο Οικονομίας , Υποδομών , Ναυτιλίας , και Τουρισμού
 Γενική Γραμματεία Επιτηροφών και Πρόστασης Καταναλωτή
 Διεύθυνση Εταιρειών και ΓΕΜΗ

Διεύθυνση Διαδικτύου εταιρείας :
 Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου :

www.domaine-lazaridi.gr
 Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος: Ιουλίνα Λαζαρίδου
 Μελή: Ιωάννης Οζωζίδης, Γεώργιος Λαζαρίδης, Δημήτριος Παηλιδής,
 Γεώργιος Χαρίτορας, Πέτρος Νητινάκης

Ημερομηνία Έγκρισής από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών

26 Μαρτίου 2015
 Νικόλαος Γ. Τζιμπράνης - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 14981
 Σ.Ο.Λ. Α.Ε. Ορκωτών Ελεγκτών
 Με σύμφωνη γνώμη

Νόμιμος Ελεγκτής :
 Ελεγκτική εταιρεία:
 Τύπος Έκθεσης Ελέγχου Ελεγκτών :

1.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ - Ποσό εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2013
ΕΜΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Βιογενετιστοποιημένα ενσώματα πλάνα στοιχεία	27.234.100,89	27.798.717,67	27.233.708,99	27.798.227,67
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	1.264,36	1.685,88	1.264,36	1.685,88
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	48.224,05	48.202,43	58.202,43	58.202,43
Αποθεματα	6.416.978,70	6.999.285,44	6.346.519,79	6.899.953,77
Απαιτήσεις από πελάτες	1.896.103,92	1.770.118,82	1.936.541,89	1.874.608,50
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.051.043,37	601.471,26	1.020.441,68	563.104,25
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	38.610.616,29	37.218.478,66	38.686.678,03	37.184.782,60
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	18.137.526,94	19.854.584,04	18.138.169,63	19.857.328,00
Εύνοια Ιδίων κεφαλαίων (α)	23.353.180,94	25.070.168,04	23.353.753,63	25.072.912,00
Προκαταβλεπόμενες δανειακές υποχρεώσεις	-7.159.903,31	-7.536.803,43	-7.159.903,31	-7.536.803,43
Προβλεπόμενες προκαταβλεπόμενες υποχρεώσεις	-2.331.914,12	-2.438.111,14	-2.331.914,12	-2.438.111,14
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.916.263,02	1.138.962,74	1.916.263,02	1.138.962,74
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.249.153,90	1.074.733,05	1.234.243,95	1.046.329,00
Εύνοια υποχρεώσεων (β)	13.256.834,35	12.149.310,45	13.241.524,40	12.121.870,50
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ (α)+(β)	38.610.616,29	37.218.478,66	38.686.678,03	37.184.782,60
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ - Ποσό εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2013
Πωλήσεις (Μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	5.475.113,77	5.806.859,24	5.398.217,34	5.896.165,44
Πωλήσεις (Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	-	-	-	-
Εύνοια Πωλήσεων	6.475.113,77	5.806.859,24	6.398.217,34	5.896.165,44
Μικτά κέρδη (των μη βιολογικών στοιχείων)	2.632.535,61	2.383.275,23	2.599.369,79	2.396.651,61
Επιπλέον επίπτωσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	(112.296,15)	43.430,00	(112.296,15)	43.430,00
Επιμέτρηση βιολογικής (ισογικής) παραγωγής στην εύλογη αξία	976.356,00	574.532,00	976.356,00	574.532,00
Απόσβεση ανατιμολογής βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.107.060,54)	(1.025.701,73)	(1.107.060,54)	(1.025.701,73)
Μικτά αποτελέσματα από τις δραστηριότητες	2.449.594,82	1.975.035,50	2.423.867,60	1.979.411,88
Επενδυτικό συνολικό έσοδο μετά από φόρους (α)	(99.763,35)	(297.081,11)	(101.922,74)	(293.354,73)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(942.770,80)	(1.102.768,45)	(946.884,54)	(1.099.050,40)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	(1.721.504,81)	(944.449,94)	(1.723.676,07)	(941.705,98)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	4.517,70	1.384,63	4.517,70	1.384,63
Επενδυτικό συνολικό έσοδο μετά από φόρους (α) + (β)	(1.716.987,11)	(943.065,31)	(1.719.158,37)	(940.321,45)
Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή-βάση (σε €)	(0,1089)	(0,0598)	(0,1091)	(0,0595)
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων	525.560,74	272.447,59	522.303,35	276.163,97
1.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - Ποσό εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2013
Εύνοια Ιδίων κεφαλαίων ενσώματα (01/01/2014 και 01/01/2013 αντίστοιχα)	25.070.168,04	25.013.233,45	25.070.512,00	25.013.233,45
Εύνοια Ιδίων κεφαλαίων Αλλής περιόδου (31/12/2014 και 31/12/2013 αντίστοιχα)	23.353.180,93	25.070.168,04	23.353.753,63	25.072.912,00
1.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ - Ποσό εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2013
Μη Εναλλακτική : Ειμεση μέθοδος				
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων (συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων)	-942.770,80	-1.102.768,45	-946.884,54	-1.099.050,40
Γίνων / μείων προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	771.545,03	866.096,85	771.548,03	866.096,85
Επιπλέον επίπτωσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	62,00	9.823,00	62,00	9.823,00
Ανταρπούσεις επί κέρδη επηρεασμένων πηγών	112.296,15	-43.930,00	112.296,15	-43.930,00
Αποσβέσεις επί κέρδη επηρεασμένων πηγών	-147.321,94	-296.568,16	-147.321,94	-296.568,16
Αποσβέσεις έσοδα έσοδα κέρδη και ζημιές επενδυτικής δραστηριότητας	6.594,26	-34.595,04	6.594,26	-34.595,04
Χρωστικοί τόκοι και συνθήκη έσοδα	850.301,71	840.283,35	850.206,91	840.283,35
Γίνων μείων προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται				
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	580.003,74	607.625,15	552.434,99	707.563,83
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	-1.716.987,11	-159.898,17	-1.719.072,72	-240.329,63
Μείωση / αύξηση υποχρεώσεων (πλήν δανειακών)	180.525,59	-142.792,34	194.120,69	-171.196,39
Μείων				
Χρωστικοί τόκοι και συνθήκη έσοδα καταβλητέα	-848.550,33	-840.282,91	-848.455,53	-840.282,91
Καταβλητέα έσοδα	0,00	0,00	0,00	0,00
Εύνοια εισορών / (εισορών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	387.472,77	-287.007,86	408.711,43	-380.076,14
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόσβεση βιολογικών, συγγενών , κληρονομιών και λοιπών επενδύσεων	0,00	0,00	0,00	-10.000,00
Κέρδη ενσώματα και άλλων πηγών στοιχείων	-325.106,77	-325.329,69	-325.106,77	-324.839,69
Επιπλέον επίπτωσης επηρεασμένων πηγών περιουσιακών στοιχείων	0,00	0,00	0,00	0,00
Επιπλέον επίπτωσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	0,00	0,00	0,00	0,00
Επιπλέον επίπτωσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	12.448,00	41.991,66	12.448,00	41.991,66
Τόκοι εισπραχθέντες	43,15	8,33	0,00	0,00
Εύνοια εισορών / (εισορών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-312.688,62	43.711,84	-312.688,77	34.189,61
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Επιπλέον επίπτωσης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	300.000,00	0,00	300.000,00	0,00
Μερισμάτια πληρωτέα	-1.852,06	-1.109,79	-1.852,06	-1.109,79
Εύνοια εισορών / (εισορών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	298.147,94	-1.109,79	298.147,94	-1.109,79
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα περιουσιακά στοιχεία και καθόδινα περιόδου (α) + (β) + (γ)	353.911,09	-364.406,61	388.200,80	-288.981,42
Περισσότερα έσοδα και καθόδινα έσοδα περιόδου	274.131,56	528.537,17	261.545,75	528.537,17
Ταμιακά διαθέσιμα και καθόδινα Αλλής περιόδου	867.142,88	748.131,66	860.748,38	281.242,76

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Έχουν τηρηθεί οι ίδιες λογιστικές Αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2013. 2. Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις του ομίλου παρατίθενται αναλυτικά στη σημείωση 7.1 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. 3. Στη πύλη πηγών στοιχείων της υπηρεσίας εταιρείας έχουν ενταχθεί υποθήκες υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου συνολικού ποσού ευρώ 10.309.684,76 για εξασφάλιση του , λόγω της παρασχεθείσας από αυτό εγγύησης σε ποσοστό 80% προς τις πιστώτριες τράπεζες , για την ρύθμιση μείων νέων δανειακών συμβολών των κατά την 30.6.2006 υφιστάμενων οφειλών της εταιρείας προς αυτές. 4. Δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διατήρηση διαφορές καθώς και αποφάσεις δικαστικών των κατά την διατηρημένων οφειλών που να έχουν επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία των εταιρειών του ομίλου. 5. Κοινοβ. απαρροχολομένου προσωπικού την 31/12/2014 άτομα 55 και την 31/12/2013 άτομα 59. Η θυγατρική εταιρεία δεν είχε κατά την 31/12/2014 προσωπικό. 6. Δεν αναμένεται να προκύψουν υποχρεώσεις από την ανέλεγκτη φορολογική χρήση. Δεν υπάρχουν προβλέψεις για υπό διατήρηση διαφορές , καθώς και λοιπές προβλέψεις. 7. Τα λοιπά συνολικά έσοδα αφορούν ποσό από στατισμετρημένες προγραμμάτων καθορισμένων παροχών 8. Στο τέλος της τρέχουσας περιόδου δεν υπάρχουν μετοχές της εταιρείας που κατέχονται από την ίδια η από την θυγατρική της 9. Στις 10/9/2013 ιδρύθηκε θυγατρική εταιρεία με ποσοστό συμμετοχής 100% και έκτατε συντάσσονται ενσωματωμένες οικονομικές καταστάσεις.

10. Οι κατωτέρω συναλλαγές αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη κατά την έννοια του ΔΛΠ 24 :

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2014	31/12/2013	31/12/2014	31/12/2013
- Έσοδα	0,00	0,00	66.492,20	105.934,00
- Έξοδα	101.121,00	101.537,00	101.121,00	101.537,00
- Απαιτήσεις	0,00	0,00	127.086,58	130.299,82
- Υποχρεώσεις	30.074,44	0,00	30.074,44	0,00
-Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	137.837,64	142.538,78	137.837,64	142.538,78
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	0,00	0,00	0,00	0,00
-Υποχρεώσεις σε διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	0,00	0,00	0,00	0,00

Αδριανή Δράμας , 26 Μαρτίου 2015

Η Πρόεδρος του Δ.Σ.
 & Διευθύνουσα Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.
 & Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Οικονομικός Διευθυντής

Ιουλίνα Λαζαρίδου
 Α.Τ. ΑΕ 407434

Γεώργιος Σζαγάρης
 Α.Τ. ΑΗ 376777

Παναγιώτης Κογκολιάδης
 Α.Τ. ΑΕ 203573

«ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε.»

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ. 61620810000 - ΑΡ.Μ.Α.Ε. 28064/08/Β/02/16
Αδριανή Δράμας, Τ.Κ. 881 00

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ από 1 Ιανουαρίου 2016 έως 31 Δεκεμβρίου 2016

(δημοσιεύματα βάσει του κ.ν. 2150/20, άρθρο 135 για επιχειρήσεις που συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις „νομοποιημένες και μη“, κατά το Δ/Γ)

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες, που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις, στοχεύουν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του ομίλου και της εταιρείας ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ Α.Ε. Συνοψίζονται επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική απόφαση ή άλλη συναλλαγή με τον εκδότη, να ανατρέξει στην διεύθυνα διαθεσίμου του εκδότη, όπου αναφέρονται οι οικονομικές καταστάσεις καθώς και η έκθεση ελέγχου του νόμιμου ελεγκτή

Αρμόδια Υπηρεσία :

Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας, και Τουρισμού

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή

Διεύθυνση Εταιρειών και ΓΕΜΗ

www.domaine-lazaridis.gr

Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος: Ιουλίτα Λαζαρίδου

Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθ. Σύμβουλος: Γεώργιος Ζάχαρης

Μεληθώνων της Ούζωσης, Γεράσιμος Λαζαρίδης, Δημήτριος Γιαλιδής

Γεώργιος Χαρίτσκου, Πέτρος Ντινάκης

Διεύθυνση Διαδικτύου εταιρείας :

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου :

Ημερομηνία Έγκρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο των ετήσιων οικονομικών

24 Μαρτίου 2016

καταστάσεων :

Αγγελική Γρατσιά - Δρομιάκη - Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 13071

Νόμος Ελεγκτικής :

Σ.Ο.Λ. Α.Ε. Ορκιστών Ελεγκτών

Ελεγκτική εταιρεία :

Με σύμφωνη γνώμη

Τύπος Έκθεσης Ελέγχου Ελεγκτών :

1.1. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ - Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	23.832.236,34	27.234.100,89	23.831.575,45	27.233.708,89
Επενδύσεις σε ακίνητα	2.223.196,52	-	2.223.196,52	-
Λύγια περιουσιακά στοιχεία	989,58	1.264,36	989,58	1.264,36
Λοιπά μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	48.262,43	48.224,05	58.262,43	58.202,43
Αποθέματα	5.780.161,30	5.419.278,70	5.453.175,06	6.346.518,78
Απατήσεις από πελάτες	2.388.396,15	1.856.103,94	2.797.894,72	1.935.541,85
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1.157.901,58	1.051.043,37	1.021.610,48	1.020.441,68
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	36.431.143,84	38.810.016,29	36.388.704,26	38.686.878,03
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΩΣΕΙΣ				
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00	5.215.584,00
Λοιπά στοιχεία ιδίων κεφαλαίων	16.938.232,22	18.137.596,94	16.937.763,26	18.138.169,63
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων (α)	22.153.816,22	23.353.180,94	22.153.347,26	23.353.753,63
Μακροπρόθεσμες θανατικές υποχρεώσεις	7.086.315,43	7.159.503,31	7.086.315,43	7.159.503,31
Προβλέψεις/Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	2.958.683,40	2.931.914,12	2.958.491,76	2.931.914,12
Βραχυπρόθεσμες θανατικές υποχρεώσεις	1.930.617,65	1.916.263,02	1.930.617,65	1.916.263,02
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.301.711,24	1.249.153,90	1.257.932,15	1.234.243,95
Σύνολο υποχρεώσεων (β)	13.277.327,72	13.256.834,35	13.233.356,99	13.241.924,40
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΩΣΕΩΝ (α)+(β)	36.431.143,84	38.810.016,29	36.388.704,26	38.686.878,03
1.2 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ - Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014
Πωλήσεις (Μη βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	7.361.430,05	6.475.113,77	7.533.710,55	6.398.217,34
Πωλήσεις (Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία)	-	-	-	-
Σύνολο πωλήσεων	7.361.430,05	6.475.113,77	7.533.710,55	6.398.217,34
Μικτό κέρδος (των μη βιολογικών στοιχείων)	2.170.156,45	1.788.059,38	2.129.133,73	1.761.832,16
Επίπτωση επιμέτρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	(213.016,50)	(112.296,15)	(213.016,50)	(112.296,15)
Επιμέτρηση βιολογικών (γενεωγενής παραγωγής στην εύλογη αξία)	1.288.789,00	976.356,00	1.288.789,00	976.356,00
Δαπάνες ανάπτυξης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	(1.205.989,70)	(1.107.050,54)	(1.205.989,70)	(1.107.050,54)
Μικτό αποτέλεσμα από τις δραστηριότητες	2.039.939,25	1.545.059,69	1.998.516,53	1.518.831,47
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	2.15.597,08	(98.763,35)	213.628,17	(101.922,74)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1.071.421,56)	(942.770,80)	(1.073.211,93)	(945.884,54)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (α)	(1.202.900,52)	(1.721.504,81)	(1.203.942,17)	(1.723.676,07)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (β)	3.535,80	4.517,70	3.535,80	4.517,70
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (α) + (β)	(1.199.364,72)	(1.716.987,11)	(1.200.406,37)	(1.719.158,37)
Κέρδη/(ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή-βάση (σε €)	(0,0761)	(0,1089)	(0,0762)	(0,1091)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποβέσεων	845.220,97	525.560,74	843.090,88	522.303,35
1.3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ - Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2015	31/12/2014
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων έναρξης περιόδου (01/01/2015 και 01/01/2014 αντίστοιχα)	23.353.180,94	25.070.168,05	23.353.753,63	25.072.912,00
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-1.199.364,72	-1.716.987,11	-1.200.406,37	-1.719.158,37
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων λήξης περιόδου (31/12/2015 και 31/12/2014 αντίστοιχα)	22.153.816,22	23.353.180,94	22.153.347,26	23.353.753,63
1.4 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ - Ποσά εκφρασμένα σε Ευρώ				
	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014	1/1-31/12/2015	1/1-31/12/2014
2η Εναλλακτική : Έμφαση μέθοδος				
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων (συμπεριλαμβανομένης δραστηριότητας)	-1.071.421,56	-942.770,80	-1.073.211,93	-945.884,54
Γύζον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	746.947,69	771.646,03	746.786,51	771.548,03
Προβλέψεις	11.727,00	82,00	11.727,00	82,00
Απομείωση επενδύσεων σε ακίνητα	739.087,38	0,00	739.087,38	0,00
Επίπτωση επιμέτρησης βιολογικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία	213.016,50	112.296,15	213.016,50	112.296,15

ΚΤΗΜΙΑ ΚΩΣΤΑ ΑΛΑΖΑΡΙΑΗ Α.Ε.

Ετήσια Οικονομική Έκθεση χρήματος 2018 (1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018) – (συνέχ. σε επόμενη σελίδα)

I. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Συν.	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018	31/12/2018
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ιδιοχρηματοδοτούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	6.1	23.008.186,78	23.400.882,40	23.007.708,91	23.400.201,51
Επενδύσεις σε κίνητρα	6.2	2.178.003,57	2.223.196,52	2.178.003,57	2.223.196,52
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία	6.3	380.000,00	450.000,00	380.000,00	450.000,00
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	6.4	537,14	989,58	537,14	989,58
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	6.5	0,00	0,00	10.000,00	10.000,00
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	6.11	48,78	0,00	0,00	0,00
Διαβάσμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		31.477,38	31.477,38	31.477,38	31.477,38
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		10.865,25	10.785,05	10.865,25	10.785,05
		26.588.198,91	28.133.910,83	26.588.893,35	28.132.898,04
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	6.8	5.040.756,18	5.780.161,30	4.896.813,30	5.453.175,08
Παύσιμα και λοιπές απαιτήσεις	6.7	3.414.319,33	2.938.832,53	3.578.873,91	3.268.982,30
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.6	513.633,44	505.465,14	787.457,25	562.322,91
		8.968.709,95	9.224.459,07	9.263.144,46	9.284.480,29
Σύνολο Ενεργητικού		34.897.838,87	35.449.770,88	34.891.337,71	35.408.338,31
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό Κεφάλαιο	6.9	5.088.728,00	5.216.554,00	5.088.728,00	5.216.554,00
Υπέρ το όριο	6.8	3.848.354,38	4.122.525,38	3.648.384,38	4.122.525,38
Λοιπά αποθεματικά		7.814.085,37	7.814.085,37	7.814.085,37	7.814.085,37
Αποτελέσματα εκ νέου		4.771.202,01	4.814.862,98	4.772.874,11	4.814.364,00
Κόστος Ξένων Καταθέσεων		22.023.978,77	22.187.940,73	22.894.881,87	23.166.871,75
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	8.10	7.158.503,31	7.088.315,43	7.158.503,31	7.088.315,43
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	8.11	1.315.508,31	1.188.188,11	1.315.508,31	1.188.964,47
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	8.12	147.120,00	140.746,00	147.120,00	140.746,00
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	8.13	1.583.845,87	1.854.152,85	1.583.845,87	1.854.152,85
		10.185.978,49	10.261.402,39	10.185.978,49	10.260.398,75
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	8.14	1.465.741,85	1.301.175,78	1.427.778,59	1.257.932,16
Τρέχον φόρος εισοδήματος		0,00	636,48	0,00	0,00
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	8.10	1.182.733,78	1.330.617,85	1.182.733,78	1.330.617,85
Προβλέψεις και λοιπές υποχρεώσεις		0,00	0,00	0,00	0,00
		2.648.475,63	2.632.429,11	2.610.512,37	2.589.550,01
Σύνολο υποχρεώσεων		12.834.454,10	13.262.728,28	12.806.494,94	13.238.768,88
Κόστος Ξένων Καταθέσεων και Υποχρεώσεων		34.897.838,87	35.449.770,88	34.891.337,71	35.408.338,31

ΚΤΗΜΑ ΚΩΣΤΑ ΑΖΑΡΙΑΔΗ Α.Ε.

Ετήσια Οικονομική Έκθεση χρήσης 2017 (1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017) – (ποσά σε ευρώ)

I. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ	Σημ.	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ιδρυση/οικονομικά μέσα εισοδήματα πάγια στοιχεία	6.1	23.408.786,36	23.008.186,79	23.408.486,49	23.007.708,91
Επενδύσεις σε ακίνητα	6.2	2.132.810,82	2.178.003,57	2.132.810,82	2.178.003,57
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία	6.3	360.000,00	360.000,00	360.000,00	360.000,00
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	6.4	2.969,68	537,14	2.969,68	537,14
Επενδύσεις εκ διυλητικής επιτηδεύσεως	6.5	0,00	0,00	10.000,00	10.000,00
Αναβαλλόμενος φόρος εισδήματος	6.11	0,00	48,76	0,00	0,00
Διαθέσιμα για πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία		9.863,87	31.477,38	9.863,87	31.477,38
Άλλες μικροπρόθεσμες απαιτήσεις		10.865,26	10.865,26	10.865,26	10.865,26
		26.525.330,16	26.586.119,91	26.525.637,21	26.506.683,26
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	6.6	4.466.122,77	6.040.766,19	4.378.620,86	4.866.813,30
Πάγια και λοιπές απαιτήσεις	6.7	3.291.528,98	3.414.319,39	3.405.474,58	3.578.873,81
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.8	1.202.876,43	813.836,44	1.173.666,83	787.467,26
		8.960.528,18	9.268.921,99	8.957.762,27	9.233.154,37
Σύνολο Επενδυτικών		34.575.857,34	34.857.939,87	34.890.699,66	34.831.237,71
ΙΣΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό Κεφάλαιο	6.9	6.466.268,82	5.669.726,00	6.466.268,82	5.669.726,00
Υπέρ το όριο	6.9	3.646.364,38	3.646.364,38	3.646.364,38	3.646.364,38
Λοιπά αποθεματικά		7.090.236,04	7.814.086,87	7.090.236,04	7.814.086,87
Απομείωματα εις νέον		5.146.302,84	4.771.202,01	5.153.480,31	4.772.674,11
Σύνολο Ίσων Κεφαλαίων		22.349.171,08	21.901.379,26	22.355.349,55	21.902.851,36
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Μικροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Δάνεια	6.10	5.727.602,84	7.158.903,31	5.727.602,84	7.158.903,31
Αναβαλλόμενος φόρος εισδήματος	6.11	1.219.784,76	1.316.608,51	1.218.637,81	1.316.608,51
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	6.12	146.141,00	147.120,00	146.141,00	147.120,00
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	6.13	1.491.299,60	1.563.846,87	1.491.299,60	1.563.846,87
		8.584.827,20	10.186.478,69	8.583.681,25	10.186.478,69
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.14	1.715.805,30	1.433.741,85	1.683.660,08	1.427.778,59
Τρέχων φόρος εισδήματος		0,00	0,00	0,00	0,00
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	6.10	2.234.681,86	1.192.733,76	2.234.681,86	1.192.733,76
Προβλέψεις και λοιπές υποχρεώσεις		0,00	0,00	0,00	0,00
		3.985.487,16	2.626.475,61	3.918.341,94	2.620.512,35
Σύνολο υποχρεώσεων		12.834.149,66	12.834.461,10	12.812.326,89	12.826.681,84
Σύνολο Ίσων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		34.575.857,34	34.857.939,87	34.890.699,66	34.831.237,71